- 1934 -

★

160 KUVAA

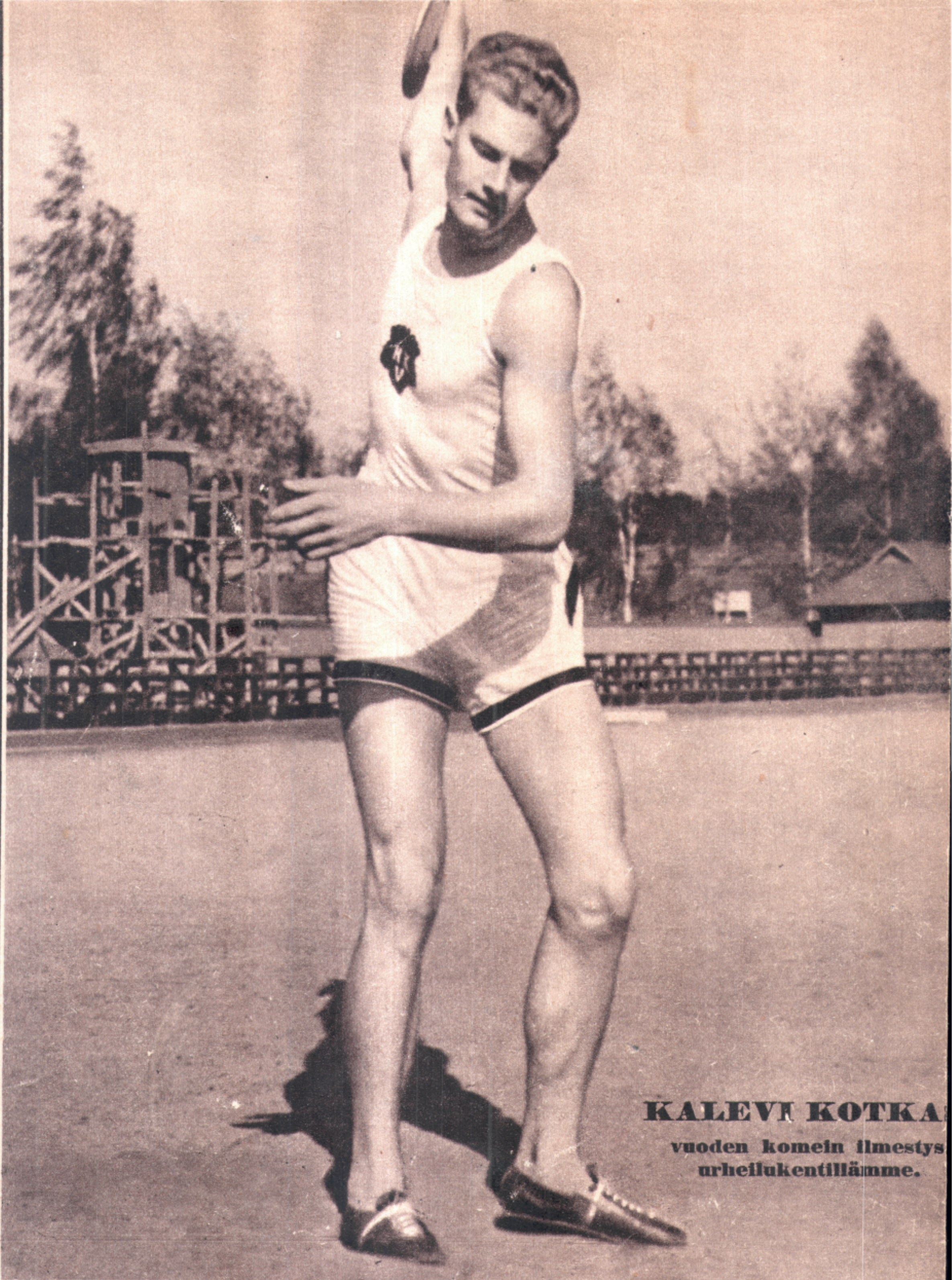
★

72 SIVUA

★

HINTA 10 MK

★

KALEVI KOTKA:
vuoden komein ilmestys urheilukentillämme.

URHEILIJAN JOULU

TOIMITTAJA: MARTTI JUKOLA

KUSTANTAJA: SUOMEN URHEILULEHTI OY

LAULU TULI-PUNAISESTA KUKASTA

...uvattu Johannes Linnankosken maailmankuulun romaanin mukaan!

...sikirj. Ragnar Hyltén-Cavallius

...aus: Per Axel Branner.

YKSINOIKEUS SUOMESSA:

URHEILIJAN JOULU v. 1934

Hiihtosankarimme Sulo Nurmela.

Valkean hangen mies

(Omistettu kunniakkaille hiihtäjillemme.)

Ole valmis, sa valkean hangen mies,
käy karhuna kolostas esiin!
Latu alhaalta laaksosta nousevan ties
ylös huipuille vie lumipesiin.
On tahtosi, tarmosi, taitosi näin
sinut nostava kunnian pilveen.
Mäen kiireeltä rinnettä kiidättäin
nyt vauhdilla vainotun ilveen!

Usein hetkes on lyönyt ja taas yhä lyö,
siis anna su suksesi luistaa!
Sinun työsi on suuri kuin sankarin työ,
koko kansa sen kiittäen muistaa.
Nimemme sinä viet yli meren ja maan,
yli tunturin, vuonon ja vuoren.
Yhä missä sun kuntoas kaivataan,
työs työtä on Suomen nuoren!

Ole valpas ja valmis sa nyt sekä ain,
rivimies, on määräsi voittaa!
Yli valkeiden hankien kimaltavain
suo sauvojes sompien soittaa!
Esi-isies verta on suonissas sun,
esi-isies rintaa ja päätä.
Ylös rinnettä kunnian kamppailuhun!
Alas niinkuin notkea näätä!

Antero Kajanto.

KESKUSTELUA URHEILUSTA PIKKU POIKIENI KANSSA

URHEILIJAN JOULULLE kirjoitti *F. E. SILLANPÄÄ.*

Hei! Hei! Hei! Pojat, pojat! Jukolan setä on pyytänyt minulta urheilukirjoitusta joulujulkaisuunsa.

— Hä, hä, hä! Fatsi mahoineen kirjoittamassa urheilumietteitä. Mikä näky!

— No voinhan minä esiintyä varoittavana esimerkkinä urheilemattomuudesta. Silloin kun minä olin teidän iällänne, ei minun ruumiini tosiaan saanut sitä »kulttuuria», jota teidän kruppinne nyt ainakin voi saada. Tietysti meillä oli voimistelua. Samanaikaisessa Tampereen lyseon kronikassa sanotaan asianomaisesta opettajasta:

»Ele juttele, ei se auta,
— kuuluu Pöpön ääni.
Rinta ulos, vatsa sisen,
suoran pane sääri.»

Ja urheilivathankin muutamat. Aamulehdessä oli 'välike'-uutinen, kun Eija Rydman eräässä harjoituksessa yhtenä suvisena sunnuntaiaamuna siellä esplanaadin yläpäässä pääsi sata metriä jotain 12.6. Ja Aarne Lang, joka silloin tunsi nimen Stalo, työnsi kuulaa jossain »ulkopuolella kilpailun» suunnilleen samat numerot metreissä. Eikä silloin ollut mestaruuskilpailuja, vaan kuninkaaksi silloin kilvoiteltiin — se oli samalla vähän niinkuin 10-ottelu nykyään, mutta oli siitä vitsikäs, että ensimmäisen lajin jälkeen karsittiin pois niin paljon, että kun sitten joka lajilta määrätty määrä edelleen karsittiin, niin lopulla seisoi vastatusten kaksi kilpailijaa, jotka ratkaisivat välinsä painilla ja voittajasta tuli urheilukuningas — ellen erehdy, oli hänellä majesteetin merkkinä valtava vyölaite — sellainen ainakin oli Hämeenkyrön urheilukuninkaalla tanssiaisissa kilpailujen jälkeen Kyröskoskella — joskus semmoinen siellä oli muistaakseni Henrikssoninkin vyöllä, paksuniskaisen vekkulin, jonka tehdaskylän pikkupojat virvoittelivat pystyyn jostain mäenlappeen pensaikosta, missä mies makasi umpihumalassa, mutta sitten pikkupoikien saattamana tuli, näki ja voitti vastustajansa. Se oli Kyröskoskella, ennen Yrjölän Paavoa — Alhon Einari-setä tosin taisi olla siinä virvoittelijajoukossa.

— No saiko se sitten humalassa kilpailla?

— Sai kyllä, sai — ei siitä kukaan välittänyt, tulokset vain katsottiin . . . Mutta nuo isot kuninkuuskilpailut tietysti olivat vähän toista laatua. Kuninkaana oli pariin otteeseen myös nykyään niin vihainen kommunisti Eino Oskari Pekkala — siviilissä muuten hiljainen ja hyvinkin hillitty mies. Se oli meidän koulun poikia — eikä oppilaana suinkaan mikään takapajun mies, päinvastoin. Suoritti nopeasti maisteritutkinnon kolmella laudaatturilla ja sitten lakitiedetten kandidaattitutkinnon . . . Esko, onkos nykyään koulussa havaittavissa sellaista, että urheilevat pojat ovat vähän heikkoja oppilaita?

— Niin no, kyllä se vähän niin on, etteivät ne parhaat läksynlukijat ole parhaita urheilukavereita eikä päin vastoin . . . Kyllä ne nyt juuri vähän saattavat urheilla nekin, mutta —

— Eivät tee tuloksia.

— Niin.

— Jaa, jaa, pojat, siinä se on se poikaurheilun suurin vaara. Niin pyrki asia olemaan jo minunkin aikanani, mutta minä luulin, että paljon puhuttu »nykyajan nuoriso» osaisi

saada tuon asian tasapainoon. Tiedättekös, pojat, mikä vaara siinä teillä on?

— Hm.

— Se vaara siinä on, että teistä tulee »urheilijoita», joka on joutavin titteli, mitä miehellä voi olla. Jos jollakulla professorilla, lääkärillä, insinöörillä, tilanomistajalla, pienviljelijällä, on keski-iällä kaapissaan kaunis palkintokokoelma, niin se herättää ehdottomasti luottamusta häntä kohtaan, mutta vain yhdellä ehdolla: sillä, että hän noissa toimissaan — niin, että hänellä tosiaan on nuo toimet — on niissä mallikelpoinen. Pojan ja nuorukaisen pitää urheilla sitä varten ja s e n v e r r a n — huomatkaa! — että hänen ruumiinsa ja sitä tietä — myös hänen sielunsa saavuttaa korkeimman joustavuuden sitä varsinaista tehtävää varten, joka on hänen kutsumuksensa yhteiskunnassa. Tältä kannalta katsoen voi olla yhtä hyvä, vieläpä parempi »urheilija» sellainen, jolla ei ole mitään palkintoja — tai korkeintaan jossain VPK:n iltamissa saatu alpakkalusikka ukon suuhun heittämisessä — kuin sellainen, jolla niitä on läjäpäissä. Niin että te, junkkariurheilijat ja muut partioitsijat, jotka tunnilla olette ensimmäisiä hännän päästä lukien, koettakaa vetää niitä primuspoikia mukaan kisoihinne ja hoidelkaa heitä niin, että he niissä viihtyvät ja kohtalaisesti onnistuvat; silloin olette urheilullanne ainakin jonkin verran hyödyttäneet.

Minä tiedän sen niin hyvin omasta kokemuksestani. Ei olisi tullut kysymykseen, että minä, pitkän honteva ja hentoluontoinen mammanpoika, olisin voinut mennä — tai päästäkään »Ässälluun» (Suom. lyseoiden urheilijat) poikien seuraan silloin, kun nämä treenasivat. Kumminkin tunnen, että moni asia elämässäni olisi toisin, jos olisin tullut semmoisena kuin olin iloisesti vedetyksi mukaan tavallisiin urheiluharjoituksiin.

— No jaa — mutta että tähän nyt tulisi asiaakin, niin sanokaa nyt pojat — ja tytötkin — mitä te viime kesänä teitte.

SAARA (17 vuotta): Minä uin n. 2 300 m, sanoin kuvaamattomaksi jälkikauhuksi mutsille ja tärkeän näköinenhän oli fatsikin sen kuultuaan — kun hänelle ei oltu ennakolta ilmoitettu.

ESKO (15 v.): Uin 50 m 37 sek.; korkeutta 132 cm, kiekkoa — semmoista akkojen — 28 m; kuulaa (poikien) 9.5. Mutta huomaa, fatsi, että heitto- ja hyppypaikat olivat perin kurjat.

— Usko urheilematonta isääsi, kun sanon, että sitä parempi, sitä parempi.

HELMI (vajaat 13 v.): Olin ainoa, joka hyppäsin laiturin korkeimman pollarin päästä Jorpakkaan.

— Hyvä, mutta muista, että siellä voi olla pappitukki.

PAULA (11 v.): Korkeutta sillä huonolla paikalla 105 sm; uin kestävyyttä 400 m.

EERO (9 v.): Korkeutta samalla paikalla 110 sm; samaa kuulaa 5.5 m; kiekkoa 11 m.

JUSSI (7 v.): Korkeutta tiikerihypyllä 85 sm; kiekkoa 7 m.

— No, Jussi, onko urheilu muuten kivaa?

JUSSI (teeskennellen ja tärkeillen): Eeei.

— Älä nyt noin sano. Enhän minä semmoista voi Jukolan sedälle kirjoittaa, kun se kerran maksaa siitä kirjoituksesta.

JUSSI (vilkastuen): Ai jebulis — sitten se on kivaa.

Kuinka nuorena jo vaaniikaan ihmistainta se ammattilaisuuden peikko!

Euroopan uintimestareita kruunattiin Magdeburgissa viime kesänä

Valokuvannut *VEIKKO NIEMELÄ.*

Alla: Hertta Genenger, Saksa, naisten 200 m rintauinti.

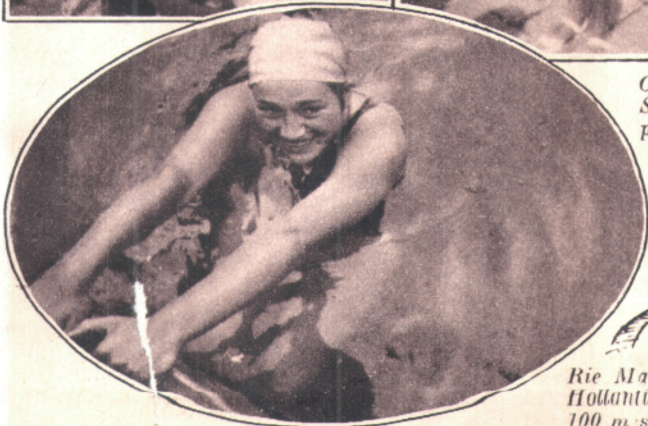

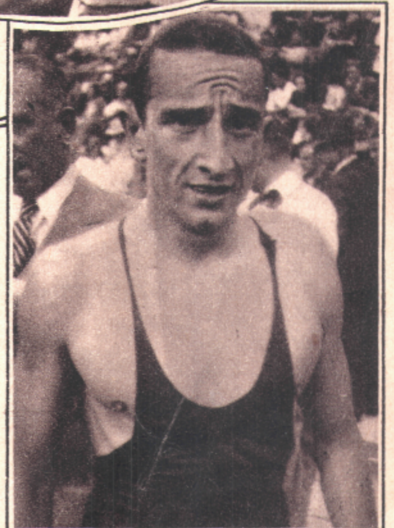

Willy den Ouden, Hollanti, naisten vapaauinnit.

Olga Jeutsch-Jordan, Saksa, kerros- ja ponnahduslautahypyt.

Rie Mastenbroek, Hollanti, naisten 100 m selkäuinti.

Oik.: Jean Taris, Ranska, 400 ja 1500 m vapaauinnit.

LEVÄLAHTI:

TYYPPEJÄ MIESTEN RADIOVOIMISTELUSTA

Ystävät ja kylänmiehet kysyvät usein allekirjoittaneelta: »Miten se radiovoimistelu oikeastaan tapahtuu, ja onko siellä ne Pekat ja pikku-Lassit, joiden nimiä sinä mainitset, voimistelemassa?» Olen saanut monilukuisia kertoja näihin kysymyksiin vastata ja asian menoa selvittää, mutta mielenkiinto siihen näyttää olevan edelleenkin siksi suuri, että yleinenkin selostus asiasta on paikallaan. Siksi selvitän asian seuraavassa.

Ensinnäkin jokin sana radiovoimistelun »näyttämölle asetuksesta». Jo ennen varsinaista esitystä studiossa on johtajan suunniteltava ohjelma. Tämä tapahtuu omakohtaisen kokeilun kautta samoin kuin muidenkin voimistelutuntien ohjelman suunnittelu.

Kun ohjelma on valmis, seuraa säestyksen hakeminen siihen. Jos säestäjä on voimistelua tunteva henkilö, sujuu musiikkikappaleiden valinta helposti, mutta jos hän on vähemmän voimistelusta perillä, on suoritettava useitakin kokeiluja ennenkuin päästään tyydyttävään tulokseen. Suurena vaikeutena musiikin valinnassa on se, että oman kansallisen ja kansantajuisen musiikin käyttö ei ole mahdollista niin suuressa määrin kuin toivoisi. Meidän kansalliset sävelmämme ovat nimittäin »suruista tehdyt, murehista muovaellut», jommoiset vähemmän sopivat voimistelun henkeen. Siksi on käytettävä myöskin vähemmän tunnettuja ulkomaisia kappaleita.

Varsinainen esitys itse radiossa tapahtuu siten, että radiovoimistelun johtaja seisoo ns. mikrofoonin ääressä ja puhuu sitä, mikä radiosta kuuluu, ja säestäjä istuu soittokoneen ääressä omassa nurkassaan, tarkaten esitystä ja liittyen siihen säestykseineen sopivalla ajankohdalla. Voimistelunjohtajan on pidettävä huoli siitä, että hän pysyy määrätyn matkan päässä mikrofoonista sekä, että hän joutuessaan siirtymään siitä kauemmaksi puhuu vastaavasti kovemmalla äänellä. Säestäjällä ei tätä mukautumisvaatimusta ole.

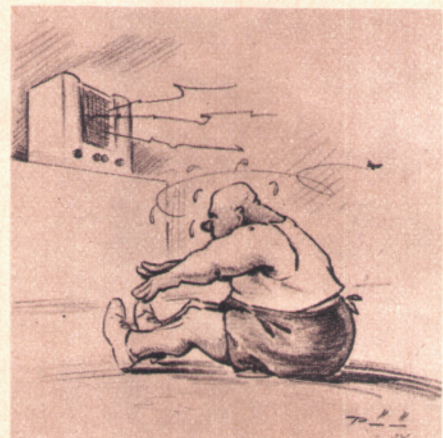
Voimistelijoita ei tottunut johtaja radiossa välttämättömästi kaipaa, mutta hyvä on, jos ainakin joku suorittaa komennot, sillä silloin johtaja näkee heti, ymmärretäänkö hänen esitystään ja hän voi mukauttaa liikesuoritukset ja tahdinkin suorittajan mukaisiksi. Ensi aikoina käytti allekirjoittanut tällaisia »esivoimistelijoita» aina, mutta nyttemmin niitä on vain harvoin.

Pikku-Lassi.

Mitä sitten niihin henkilöihin tulee, joita komennuksissani mainitsen ja muistutan, niin ne eivät ole studiossa läsnäolevia, vaan edustavat tyyppejä erilaisesta ruumiillisesta kunnosta ja kehityksestä. Nämä tyypit olen valinnut tutuista henkilöistä, nimiä kumminkin muuttaen, jotta asianomaiset eivät loukkaantuisi. Jotta radiovoimistelijat ja kuuntelijat saisivat käsityksen näistä tyypeistä, esitän niistä tavallisimmat tässä.

Pikku-Lassi on 6—8-vuotinen reipas poika, joka isänsä esimerkkiä seuraten koettaa suorittaa liikkeet niinhyvin kuin taitaa. Ensi aikoina, jolloin Lassi ei vielä käynyt kouluakaan eikä siis tuntenut enemmän alkuasentojen kuin liikkeidenkään nimityksiä, hän myöhästyi suorituksissaan säännöllisesti, mutta nyt hän jo pysyy tahdissa, niin tuppaapa aikamiesten mukaiseksi sovelletuissa tahdeissa menemään edellekin musiikin poljennon. Lassi on taipuisa ja notkea sekä näppärä kuten reippaat pikkupojat ainakin ja yrittää kaikkea.

Johtaja Kovanen.

Johtaja Kovanen on pyöreähkö ja pulleahko johtajan tyyppi. Hän on nuoruudessaan voimistellut jäykkää ja juhlallista lingiläistä tyyliä, ollut sitten pitkät ajat voimistelematta, mutta huomatessaan lihomisen vaikutuksesta kangistuvansa on jälleen ryhtynyt »hoitamaan terveyttään», kuten hän voimisteluaan nimittää. Johtaja K:lle tuottaa vaikeuksia uudenaikainen bukhilainen voimistelu, jota radiossa soveluttaen käytetään. Hän yrittää kumminkin kovasti ja hikoilee joka kerta kuin heinätyössä. Suihku, jonka hän harjoituksensa jäl-

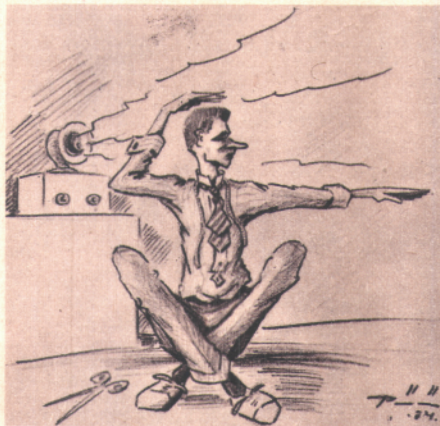
Renki-Pekka.

Seppä Turunen.

keen aina ottaa, on sentähden hänelle aivan välttämätön.

Renki-Pekka on tavallisen täyteen kasvuun päässeen suomalaisen miehen tyyppi. Pekka on voimakas, mutta jäykkä. Hän ei ole vielä suorittanut asevelvollisuuttaan eikä ole voimistellut muuta kuin kansakoulussa niinä kahtena vuotena, jotka hän ennen vanhempiensa kuolemaa sai siellä käydä. Hän on kumminkin kovasti innostunut asiaan ja toivoisi vain, että radio-voimistelua olisi useammin tahi, että hänen kulmakunnalleen perustettaisiin voimisteluseura, jotta hän saisi enemmän opetusta. Pekka ei tiedä voimistelupuvuista eikä jalkineista mitään, vaan hän esiintyy paitahihasillaan ja sukkasillaankin tämän kirjoittajan kauhistukseksi. Saas nähdä, koska P. kaatuu ja loukkaa itsensä!

Seppä Turunen edustaa ammattiaan jo ulkonaisiltakin edellytyksiltään. Hänellä on vahvasti kehittyneet käsivarret ja kädet ja kiinteät kumarat hartiat. Jalat sen sijaan ovat heikommin kehittyneet. Nopeat käsiliikkeet ja varsinkin selkään kohdistuvat taivutukset ovat hänelle vaikeat. Katsokaa kuinka vaikeasti tapahtuu sekin taivutus, jota hän tuossa kuvassa yrittää suorittaa. Seppä Turunen on kumminkin innokas voimistelija, joten bukhilaiset venytykset saisivat hänestä innokkaan harrastajan, jos vain olisi useammin niihin tilaisuus.

Räätäli Koponen.

Pastori Peura.

Räätäli Koponen on laihan ja liikkuvan tyypin edustaja. Hän on huolellinen ulkoasultaan sekä jokapäiväisessä elämässään että voimistelussa. Katsokaa miten tuossa kuvassakin hänen kätensä ovat hyvästi ojennetut ja koko asentokin taiteellinen. Räätäli Koponen on jo useita vuosia kuulunut paikkakuntansa voimistelu- ja urheiluseuraan ja osaa siis jo voimistella. Uudet liikenimitykset ovat hänelle vähän outoja, mutta maailmanmiehen notkeudella hän on jo niihinkin tottunut.

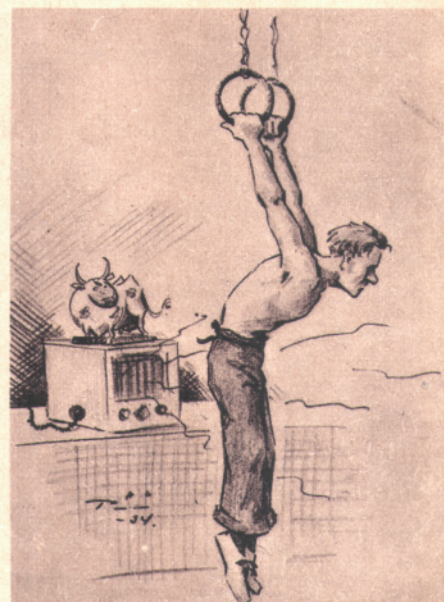

Ylioppilas Salminen.

Pastori Peura on ylioppilasaikanaan Wilskmannin johdolla ahkerasti voimistellut, ja siltä ajalta ovat peräisin hänen hienot voimisteluhousunsa, -paitansa ja -kenkänsä. Ne ovat hänellä joka kerta voimistelussa yllään, ja hän onkin siihen nähden koko radiovoimistelun esimerkillisin osanottaja. Hän on voimistellut kotonaan ennen radiovoimisteluakin ja sentähden säilyttänyt solakan vartalonsa, jalat vain ovat vähän reumaattiset ja sentähden kyykkyasennot tuottavat vaikeutta. Pastori Peuralla ei ole suihkuhuonetta kotonaan, jonka tähden hän pyyhkii joka kerta voimistelun jälkeen ihonsa kylmään veteen kastetulla pyyheliinalla ja kuivaa sen sitten hyvin toisella pyyhkeellä. Pastori P. toistaa radio-ohjelman niinä aamuina, joina ohjelmaa ei radiosta anneta.

Ylioppilas Salminen on urheilija, joka valmistautuu kotonaan maaseudulla juriidiseen loppututkintoonsa. Lukujen lomassa hän käy päivisin urheilemassa tahi metsällä, ja sunnuntaiaamuisin hän suorittaa radiovoimistelun, joko suomenkielisen tahi ruotsinkielisen komennon mukaan. Hän pystyy tekemään mitä vain ja tuskittelee vain sitä, että radio-ohjelmat on sovellutettu keskitason mukaan liian helpoiksi, joten hän ei saa niissä kylliksi motsionia. Sen tähden hän voimistelun jälkeen usein käy juoksulenkillä ja sieltä palattuaan peseytyy saunassa tahi käy uimassa.

Maanviljelijä Hämäläinen on terveydeltään vähän heikko. Sydän ja keuhkot ovat aikoinaan reistailleet, ja lääkäri on neuvonut hänen niitä vahvistamaan liikunnalla ja voimistelulla. Hän on sentähden harrastanutkin näitä asioita jo ennen radiovoimistelua, vaikka vähän väärin. Sensijaan että hän olisi kävellyt ja juossut varovaisesti, hän on kaupunkimatkoillaan ostanut nostopunnukset ja renkaat ja niitä hän on käytellyt. Kun radiovoimistelua ruvettiin antamaan, on hän ollut ahkerasti mukana ja siinä yhteydessä oppinut myöskin vähän rengasvoimisteluakin. Tässä kuvassakin hänet on pantu riippumaan mielitelineissään, mutta älköön hän sentään panko näille liikkeille päävainoa, vaan seuratkoon enemmän vapaaliikepuolta.

Siinä se seura oli. Luulen, että jokainen radiovoimistelija sopii johonkin näistä tyypeistä ja voi siis ottaa vaarin niistä huomautuksista, joita ohjelmien yhteydessä asianomaisille tyypeille annan.

Maanviljelijä Hämäläinen.

Kuvasatoa voimistelun maailmanmestaruuskilpailuista

VALOKUVANNUT *HEIKKI SAVOLAINEN.*

Suomen joukkue otti osaa viime kesäkuussa maailmanmestaruuskilpailuihin Budapestissä sijoittuen 6:nneksi 13:sta maasta. Matka oli Berliiniä ajatellen pojillemme välttämätön opintotarkoituksessa. V a s.: Joukkueemme rintamassa 10-tuhantisen katsomon edessä. Lipunkantajana Lagerström, sitten lehtori Väänänen, Pakarinen, Savolainen, Hirsikangas, Saarvala, Tukiainen, Noroma, Teräsvirta, Uosikkinen ja ministeri Talas.

O i k.: Saksalainen Sandrock suorittaa loistavan sivuhypyn kääntöheilausjännityksestä. Paidatta edessä seisova on Krötsch.

V a s.: Saksalainen Steffens tekee tyylipuhtaan haarahypyn heilausjännityksestä. Taustalla saksalaisia ja yksi meksikolainen.

V a s.: Savolainen voimisteli kyynärnivel karsinnoista kipeänä ja tuli 4:ksi yleiskilpailussa. Hyppää pakollista taittohyppyä.

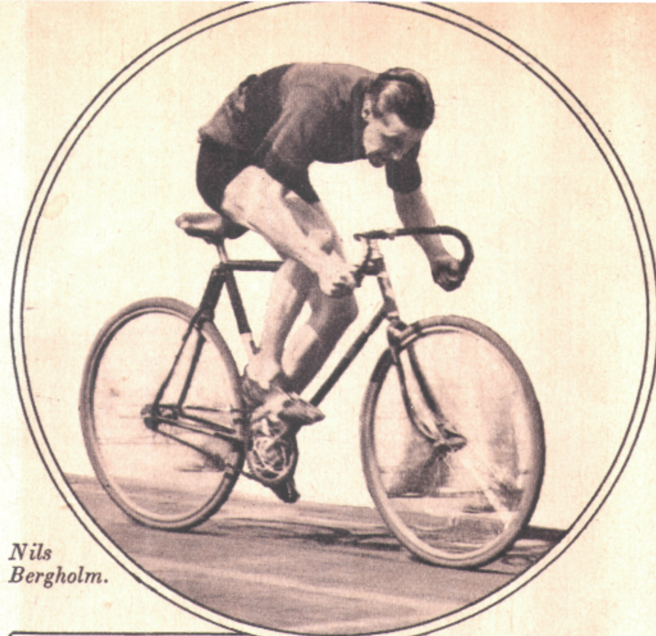
A l l a: Saksalainen Müller tulee yhden käden seisonnasta haarahypyllä alas. Hän teki myös alastulona etuvoltin viistoon aisan ylitse. Tämä temppu salakuljetettiin Suomeen ja nyt esim. Teräsvirta tekee sen paremmin kuin Müller.

Peter, Unkari, hyppää lentävällä taittohypyllä vastajättiläisestä rekin yli alas. Ihanteellisen puhtaat linjat, kuten arkkitehdiltä sopii vaatiakin.

O i k.: Sveitsiläinen Eugen Mack hyppää hevoselta pakollisen liikkeen suoritettuaan loistavalla lennokkuudella ja varmuudella.

Nuoret pyöräilijämme

URHEILIJAN JOULULLE esitti »CHAMPION MIRA».

Nils Bergholm.

Veikko Fremling.

Kaksitoista vuotta on Raul Hellberg jo ollut suomalaisen pyöräilyn tähtinimi. Sitä hän on edelleenkin 34:stä ikävuodestaan huolimatta. Mutta kuluneen kesän aikana saatiin toisinaan nähdä, ett'eivät vain tähdet aina voittaneet. He saivat usein väistyä nuoren hyökkäyksen ja taipumattoman taistelutahdon tieltä. Vuoden nuorten yllätysmiesten joukossa oli useita, joilla on mahdollisuuksia lähitulevaisuudessa astua Hellbergin poluille. Tällä sivulla esittelemme lukijoillemme muutamia lahjakkaimmista uusista kyvyistämme.

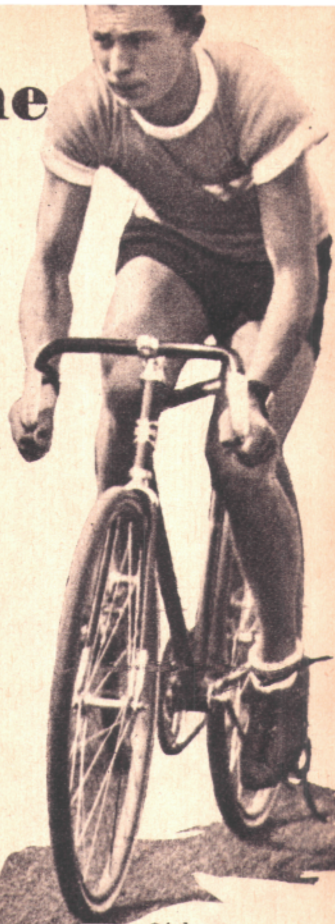
A n t e r o O j a l a, P. T., on nuori yllätysmies, jolla jo nyt on ollut meteorimainen ura. Ojala on syntynyt Terijoella 10/12 1916. Esiintyi jo 15-vuotiaana TUL:ssä ja voitti Helsingin piirin juniorimestaruuden sekä radalla että maantiellä. 1932 Ojala liittyi Pyörätovereihin. Suomen mestaruuskilpailuissa Tampereella hän voitti hopeamitalin juniorikilpailuissa radalla ja maantiellä. Tänä vuonna hän voitti mestaruuden rata-ajoissa loistavien pinnistysten jälkeen. Vuoden Pohjoismaisissa mestaruuskilpailuissa Ojala tuli toiseksi 1 km:llä kuulun Evensenin jälkeen. Hän on myöskin luistelussa vuoden juniorimestari. Hänen parhaat aikansa ovat: 1 km 1.21,1 ja 30 km 48.58,5.

N i l s B e r g h o l m, IK 32, näki päivänvalon pääkaupungissa 19/4 1914. Vv. 1931—32 hän voitti juniorien luistelumestaruudet. 1933 kilpaili hän ensimmäisen kerran pyöräilyssä Porvoossa ja voitti juniorien 10 km. Syksyllä hän samana vuonna otti osaa Suomen mestaruuskilpailuihin tullen nuorten mestariksi radalla ja saaden 3. palkinnon 4 km:llä sekä joukkuemestaruuden. Tänä vuonna hän voitti Suomen mestaruuden 10 km:llä sekä oli Porkon jälkeen toisena 1 km:llä. Bergholm on siis kolminkertainen mestari kilpailtuaan vasta 2 vuotta. Hänellä on ilmiömäinen pinnistyskyky, mutta harjoittelee vähän. Parhaat ajat: 1 km 1.22,0 ja 10 km 15.35,1.

V e i k k o F r e m l i n g H:linnan Tarmo, tuli pyöräilyyn mukaan viime vuonna 17-vuotiaana voittaen silloin Parolanajon alokasluokan. Tänä vuonna hän voitti piirin mestaruuden 4 km:llä sekä juniorien 50 km:llä. Samalla matkalla hän voitti sitten Suomen mestaruudenkin juniorien ennätysajalla 1.23.39,9,

R a u n o M ä k e l ä, TP, joka on nähnyt jo 20 kevättä, on kilpaillut 2 vuotta. Voitti 3. palkinnon Imatranajon C-luokassa viime vuonna sekä pronssimitalin juniorien rata-ajomestaruudessa. Vasta tänä vuonna hänen nimensä kuitenkin tuli tunnetuksi ennenkaikkea 4 km:n mestaruusvoiton johdosta ennen sellaisia suurtekijöitä kuin Tuomisto, Munter ja Porko. Hänen luonteensa viittaa kauniiseen pyöräilytulevaisuuteen, ehkäpä kansainvälisiin saavutuksiin asti.

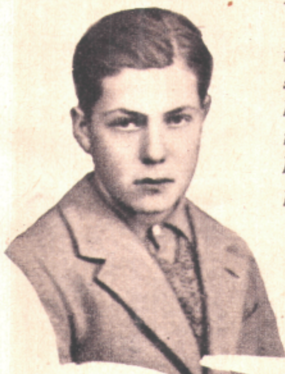
Voimme vielä mainita Turun Urheiluliiton lujan joukon — L. Saario, B. Swegin ja F. Ekblom — joka tänä vuonna voitti kiihkeätsi tavoitellun rata-ajojen joukkuemestaruuden. Samaten 17-vuotiaan R u n a r H e l l b e r g i n, PU, joka harjoittelee veljensä järkiperäisten ohjeiden mukaan. Saattaa käydä, että Hellbergin nimi säilyy pyöräilijöittemme etupäässä kauemmin kuin luulemmekaan.

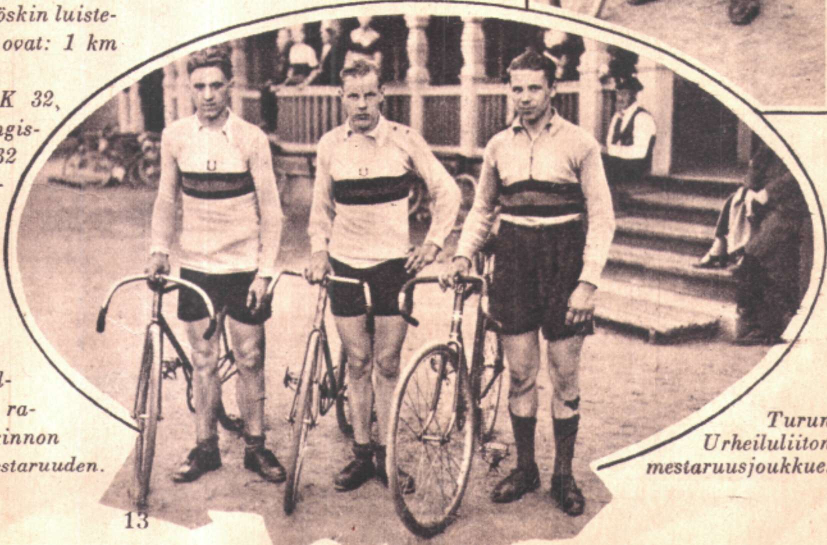
Antero Ojala.

Rauno Mäkelä.

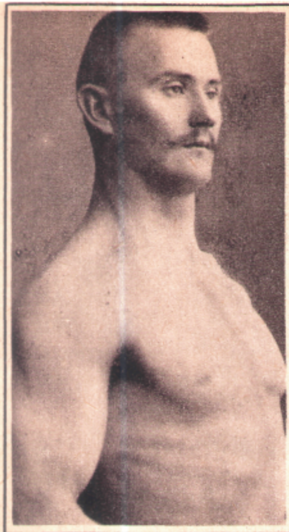
Runar Hellberg.

Turun Urheiluliiton mestaruusjoukkue.

Olympialaisvoittaja, talonisäntä YRJÖ SAARELA sekä hänen aikalaisiaan

URHEILIJAN JOULULLE esitti *ANTTI RAITAMAA*.

Kuva 1. Nuori isäntä Yrjö Saarela Oulujoelta oli tunnettu »vöyreeksi» mieheksi. Sadoissa jokivartta kulkevissa tukinlaskijoissa ei ollut ainoatakaan, joka olisi voinut vastustaa häntä vanhassa sylipainissa. Sitten tuli maantien varren konepajaan ins. Carl Allen, painimestari, joka lokakuussa 1906 alkoi opettaa maanviljelijänuorukaista.

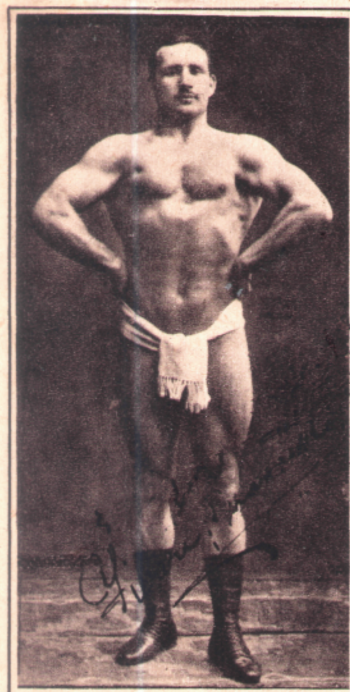
Kuva 4. Saarela voitti sen jälkeen kaksi kertaa Weckmanille hävittyään kaikki ottelunsa Suomessa saavuttaen painimestaruuden Tampereella 1908. Hänestä tuli kaikkien ylistämä »ihmeellinen Saarela», jonka edessä vastustajat taipuivat kuin lumotut. Kiitos ei häneen vaikuttanut haitallisesti. Hän ajatteli yhä kehittymistään ja päätti yhdistää painin harjoittamisen jokapäiväiseen elämäänsä.

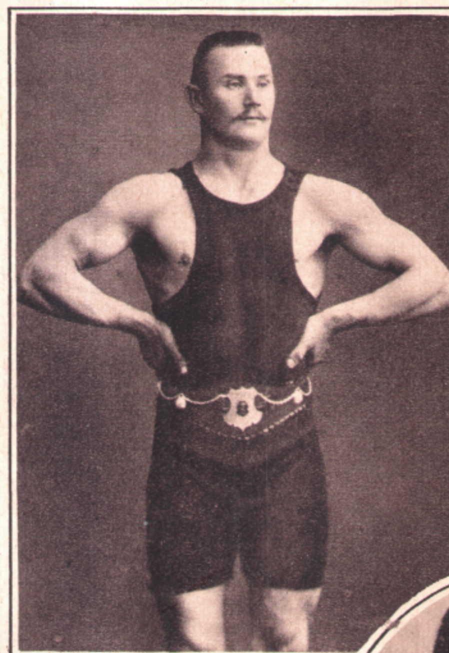
Kuva 2. Jo parin kuukauden harjoituksen jälkeen oli Oulussa yleiset painikilpailut, joihin tuli mm. tunnettu voimamies Verner Järvinen. Palkintotuomarit eivät olleet uskoa silmiään. Järvinen hävisi alokas Saarelalle.

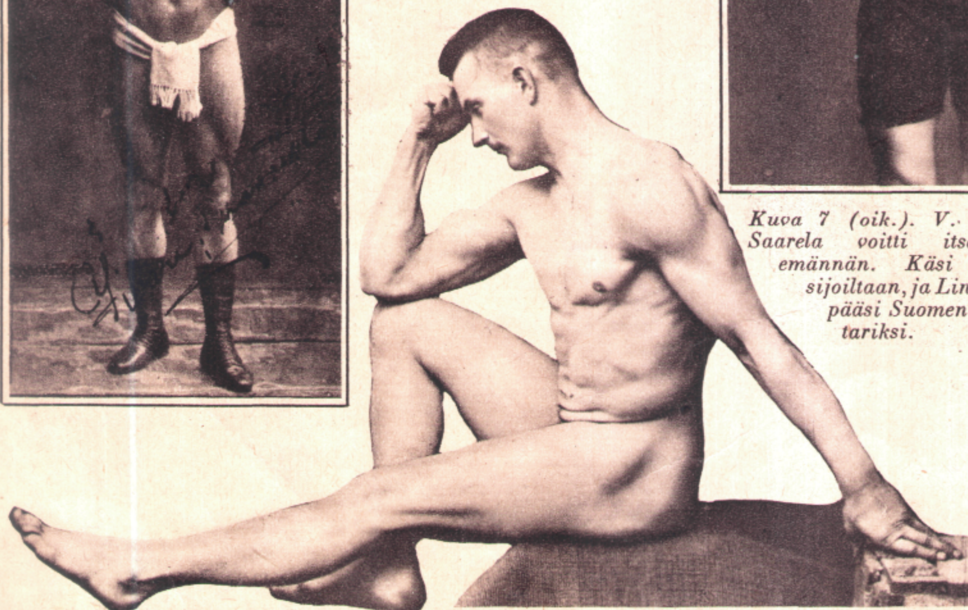
Kuva 5 (oik.). Sitä varten hän pestasi rengin, jonka velvollisuuksiin kuului kaikkina vapaahetkinä painiskella isännän kanssa. Sopivista miehistä ei Oulujoella ollut puutetta. Valituksi tuli Heikki Karhunsaari. Hän oli sopiva tahko, joka samalla edistyi niin paljon itse, että tuli useat kerrat sarjassaan Suomen mestariksi ja myöhemmin Amerikkaan muutettuaan menestyi siellä erittäin hyvin ammattipainijana.

Kuva 3 (vas.). Silloiset Suomen mestaripainijat Meriluoto, Dahlman ja Lindberg haastoivat tulokkaan Helsinkiin, mutta yleiseksi hämmästykseksi hävisivät kaikki nopeasti. Iivari Tuomisto sanoi silloin Saarelasta: »Sinä olet niin hyvälahjainen painija, että et itsekään tiedä.»

Kuva 6 (vas.). Tässä Saarela oli edelleen 1909 Suomen mestari mestaruusvyö lanteillaan. Urheilulehdessä oli hänestä silloin seur. arvostelu: »Puhukaamme tämänvuotisesta Suomen painimestaruuskilpailusta kaikella kunnioituksella, sillä nykyinen mestari herra Saarela on tekniikan mestari, inhimillisesti hienoin ja kaikkia, yksinpä kilpaveljiäänkin miellyttävän painin esikuva, mies, joka painijana, toverina ja ihmisenä on nimensä arvoinen.»

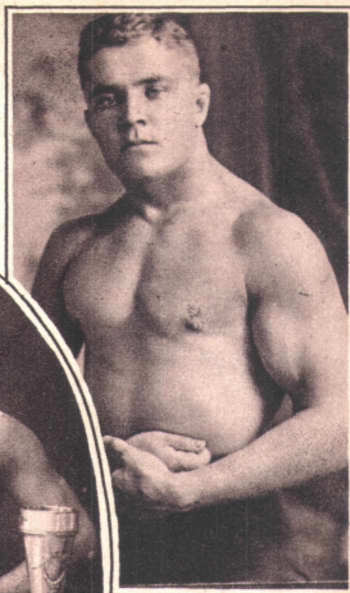

Kuva 7 (oik.). V. 1910 Saarela voitti itselleen emännän. Käsi meni sijoiltaan, ja Lindfors pääsi Suomen mestariksi.

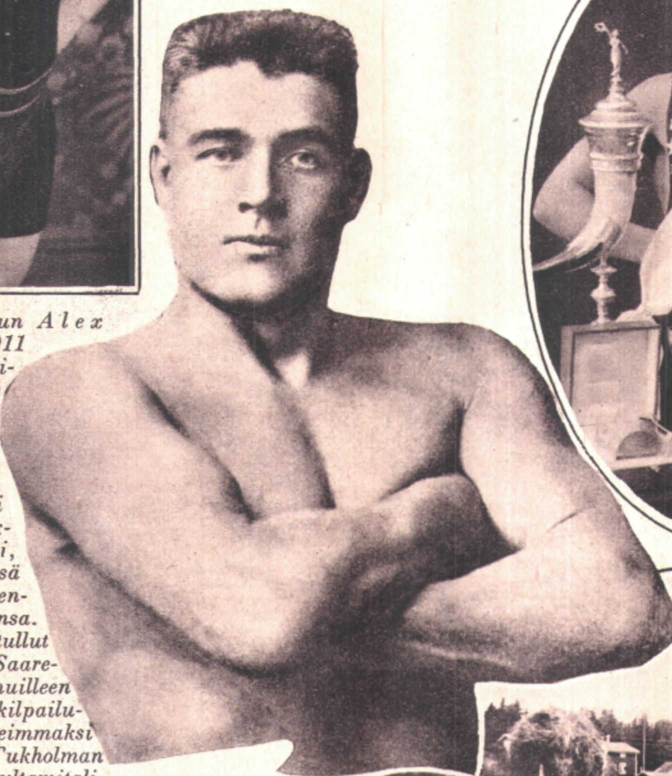

Kuva 8 (vas.). V. 1911 Saarela voitti jälleen Adolf Lindforsin tullen maailmanmestariksi Helsingin Kansantalossa pidetyissä MM-kilpailuissa. Seuraavia raskaassasarjassa olivat Alex Järvinen ja E. Backenius. — Olin ja Lindfors jäivät palkinnoitta. Olipa silloin kermaa raskaassa sarjassa.

Kuva 12 (oik.). Ketonen oli aikoinaan ulkomailla kuuluisin suomalainen ammattipainija säilyen voittamattomana uransa loppuun asti.

Kuva 9 (oik.). Kun Alex Järvinen v. 1911 ryhtyi ammattipainijaksi, ei Saarelalle löytynyt vastusta. Järvinen voitti mm. Amerikan parhaat Cutlerin ja Gotchin. Kun Saarela siirtyi talouttaan parantaakseen ammattilaiseksi, kohtasi hän Järviessä Weckmanin jälkeen ensimmäisen voittajansa. Talo ei kuitenkaan tullut isännättä toimeen. Saarelan oli palattava konnuilleen ja niin oli painijan kilpailuura lopussa. Kauneimmaksi koristeeksi jäi Tukholman Olympialaisten kultamitali.

Kuva 13 (vas.). Eemeli Väre oli suosittu mestaripainija saaden mainetta ulkomailla ja voittaen kaksi kultamitalia kevyessä sarjassa, Tukholmassa ja Antwerpenissä.

Kuva 14. Mutta maanviljelys tarvitsi miehensä, joten Saarela ei voinut ottaa vastaan eri maista tulleita valmentajatarjouksia. Vihdoin hän suostui lähtemään valmentajaksi Unkariin, mutta maailmansota katkaisi matkan.

Kuva 10. Saarelan aikana oli paljon kuuluisia painijoita. Seuraavat olivat lahjoittaneet hänelle kuvansa: Linden, joka teki kainsainvälisesti tunnetuksi vanhan suomalaisen ylisyöksyn.
Kuva 11. (vas.). Jokinen oli yleisön suosikki keskisarjassa. Aikansa Kokkinen.

Kuva 15. Viime vuosina on maatalouden alalla ollut poikkeuksellisen ahdas aika. Saarela ei enää katsele avaria vainioitaan. Nyt hänellä olisi tilaisuus ryhtyä valmentajaksi, johon hänellä kiistämättä on kaikki pätevyys. Tarvitseeko Suomi opettajaa raskaampien sarjojen miehille ennen Berliinin olympialaisia?

20 nykyhetken parasta naisuimariamme

Lue esittely seuraavalta sivulta aukion jälkeen.

1. Disa Aspegren, Helsinki.

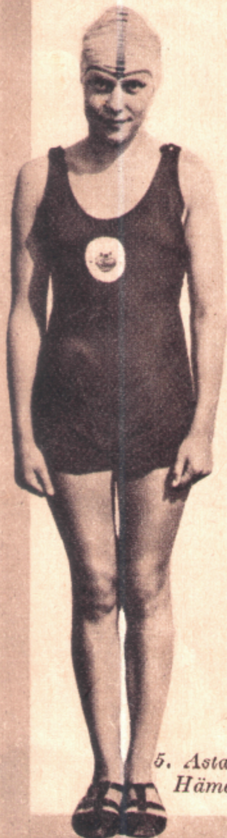
2. Ada Onnela, Helsinki.

3. Sylvi Hoskeli, Helsinki.

4. Lyyli Lahtinen, Jyväskylä.

5. Asta Mäenpää, Hämeenlinna.

6. Greta Nyman, Helsinki.

7. Orvokki Tuulos, Tampere.

8. Sylvi Lehtinen, Pori.

9. Anna Lempinen, Kokemäki.

10. Rauha Pulkkinen, Kotka.

11. Margit Hietamäki, Vaasa.

12. Irja Helin, Hämeenlinna.

13. Paula Toivokoski, Helsinki.

14. Kerttu Makkonen, Helsinki.

15 Liisa Hyvärinen, Lappeenranta.

16. Toini Iivanainen Mikkeli.

17. Aino Mattila. Tampere.

18. Helga Toikka, Kotka.

19. Toini Lehtinen, Kotka.

20. Aili Mikkelä, Kotka.

NAISUIMARIMME

ovat muutamaa poikkeusta lukuunottamatta suurelle yleisölle aivan tuntemattomia. Jotta »sivistyksen» aukko tässäkin suhteessa täyttyisi, olemme hankkineet kuvat ja lyhyet henkilötiedot kahdestakymmenestä tämän hetken edustavimmasta naisuimaristamme. He ovat maan kaikilta kulmilta, edustavat molempia liittojamme ja hyvin erilaisia yhteiskuntaluokkia. Kaikkia kuitenkin yhdistää heidän mieliharrastuksensa, urheilunsa, uinti. Kuten huomataan, on uimarikaartimme iältään hyvin nuorta. Keski-ikä on alle 20 vuotta ja enemmistö on vasta 18 auringonkierrosta nähnyt. Voimme siis täydellä syyllä sanoa heillä olevan tulevaisuuden edessään. — Kuvat ja kuvatekstit esittelevät itsekunkin.

1. Disa Aspegren,

joka on suurimmat voittonsa saavuttanut Disa Lindbergin nimisenä, on siksi tunnettu tekijä, ettei hän kaivanne suurempia esittelyjä. Hän on 24-vuotias ja ainoa rouva koko kaksikymmenpäisessä uimarialbumissamme. Hänellä on Suomen ja Pohjoismaisia mestaruuksia tukuttain. Kaikki vapaauintiennätykset 100 m:stä ylöspäin ovat hänen nimissään ajoin: 100 m: 1.16.6, 200 m: 2.49.4, 400 m: 6.08.6 ja 500 m 7.44.7. — Oli vuonna 1928 Amsterdamin olympialaisissa. — Rouvana ollessaan ei ole samalla innolla uinut kuin ennen, mutta on täysin luotettava tekijä vieläkin.

2. Ada Onnela,

nopein naisuimarimme, on hänkin siksi mainehikas uimari, ettei suuria esittelyjä kaipaa. Hän oli vuosina 1926—1930 paras pikauimarimme ja on vieläkin aivan ensimmäisiämme. Hänen nimissään on yhä edelleen naisten 50 m:n vapaauinnin ennätys 34.1, joka on siitä merkillinen, että se on ainoa ennätys, mikä on jäljellä avovesikaudelta. Saavutettu v. 1926 Oulussa. 100 m on hän uinut 1.19.1. Ada Onnela on sisukkaimpia ja energisimpia urheilijoitamme. Ammatiltaan on tämä 24-vuotias neitonen piirtäjä, jonka kynä on usein urheilusta ja urheilijoista aiheensa saanut.

3. Sylvi Hoskeli,

HU:n »Oskari». 24-vuotias kauppa-apulainen. Uinut jo 13 vuotta, mutta vielä ei kehityksen rajaa ole havaittavissa. Parhaat ajat 50 m:n vapaauinti 34.2 ja 100 m:n vapaauinti 1.18. Lisäurheiluista on pesäpallo tärkein. — »Oskari» on jo erinäisiä vuosia ollut eräs luotettavimmista uimareistamme, joka kireän paikan tullen pystyy vallan toisenmoisiin saavutuksiin kuin luulisi. Niinpä hän onkin viesteissä uinut sekä 50 m:llä että 100 m:llä paremmin kuin edellä olevat yksityiskilpailuajat osoittavat.

4. Lyyli Lahtinen,

naisten selkäuinnin uranuurtaja maassamme. Jyväskyläläinen 24-vuotias rohdoskauppa-apulainen. On kuuden vuoden ajan parantanut Suomen ennätystä 100 m selkäuinnissa. Vuonna 1928 oli hänen paras noteerauksensa 1.40.2 ja viime kesänä 1.31.1. 100 m rinulissa on hänen paras aikansa 1.37, 200 m rinulissa 3.35. — Muista urheilulajeista harrastaa hän hiihtoa ja voimistelua.

5. Asta Mäenpää,

Hämeenlinnan kuuluisa vapaauimaritar. 21-vuotias liikeapulainen. Harrastanut uintia jo yhdeksän vuotta. Parhaat ajat: 50 m:n vapaauinti 34.8, 100 m:n vapaauinti 1.17.7, 200 m:n vapaauinti 3.02 (väliaikana 400 m:llä) 400 m:n vapaauinti 6.21. On viimeksimainitun matkan uinut harjoituksissa 6.16, mikä ei paljoa puutu Disa Aspegrenin loistavasta ennätyksestä. Asta on muuten ensimmäinen, joka katkaisi Disan voittosarjan Suomen mestaruuskilpailujen 400 m:llä. D. oli voittanut mestaruuden viime kesään asti koko ajan, minkä matka oli ohjelmassa ollut.

6. Greta Nyman,

tämän hetken vanhimpia aktiiviuimareitamme, vaikka ikää ei vielä olekaan kuin 23 vuotta. Kilpaillut vuodesta 1925 alkaen. Ammatiltaan konttoriapulainen. Nyman on vuosikausia kuulunut uimariemme parhaimmistoon. oli jo ennen hallikautta ensimmäisiämme. Hiukan epävarma uimari, mutta aina yllätysvalmis. Viime aikoina kuitenkin varmistunut. Ui kesän viimeisissä kilpailuissa uuden 100 m rintauintiennätyksen 1.30.7. Paras aika 200 m rinulissa 3.17.9 ja 100 m:n selkäuinti 1.31.9. Kaikki ajat ovat olleet maan ennätyksiä.

7. Orvokki Tuulos,

Tuulosten tunnetun urheilusuvun naispuolinen edustaja. 21-vuotias ja tällä hetkellä kotinsa turvissa. Hän on oikeastaan yhtä tunnettu toisenkin »vesiurheilun», nimittäin kaunoluistelun edustajana, mutta on lahjakas uimarikin, kuten parhaat ajat osoittavat: 50 m vapaauinti 35.9, 100 m vapaauinti 1.20.5, 200 m vapaauinti 3.08 ja 400 m vapaauinti 6.56.3. — Kuten sanottu, on hän yhtä paljon ja ehkä enemmänkin kaunoluistelija. Myöskin pesäpalloa on hän harrastanut. Ensimmäisen kerran uintikilpailuissa jo kymmenisen vuotta sitten.

8. Sylvi Lehtinen,

Aaltosen kunniakkaan rintauintitradition jatkaja Porissa. On tällä hetkellä kaupunkinsa tunnetuin uimaritähti. Uinti on häntä lumoissaan jo seitsemisen vuotta pitänyt oikein kilpailumielessä. Oman kotinsa talousapulainen varsinaiselta ammatiltaan. Vielä ei ole aivan täysikäisten kirjoissa, vuosia on näet yhtä vaille: kaikkiaan 20 hänen harteillaan. Parhaat tuloksensa 100 m rintauinti 1.33.5, 200 m rintauinti 3.23.3, 400 m rintauinti 7.09.2 ja 100 m selkäuinti 1.39. — Muista urheiluista vetävät eniten puoleensa pesäpallo ja voimistelu.

9. Anna Lempinen,

Kokemäen Kovan-Väen 19-vuotias edustaja. Ammatiltaan koululainen. Kilpaillut nelisen vuotta. Herätti aikoinaan huomiota pikkuisena ja hentona Annana, jolla oli sisua ja innostusta kovasti. Nyt hänestä on kehittynyt seuransa nimen arvoinen uimatar. Paras tulos on 100 m:n vapaauinnin aika 1.19.8, saavutettu viime kesänä Kuopiossa, jolloin hän »löi itsensä läpi». Harrastaa myöskin voimistelua, hiihtoa ja ennenkaikkea kalastusta, kuten vesiurheilijan sopiikin.

10. Rauha Pulkkinen,

paljon hälyä herättänyt TUL:n kotkalainen uimari. 19-vuotias liikeapulainen. Uinut kuuden vuoden ajan sekä rintauintia että vapaata, ollen tekijä molemmissa. Parhaat ajat: 50 m vapaauinti 35.1 ja 100 m vapaauinti 1.20.2. — 100 m rintauinti 1.30.2, 200 m rintauinti 3.13 ja 400 m rintauinti 6.50.1. Kolme viimeksimainittua aikaa ovat parhaat maassamme saavutetut. Muina urheiluina voimistelu ja hiihto, joskin vähemmässä määrässä, sillä työ tahtoo talviaikaan viedä vapaa-ajatkin. — Rauha Pulkkinen on tämän hetken paras naisuimarimme ja ainoa, joka on täysin eurooppalaista luokkaa tekijöistämme.

11. Margit Hietamäki,

vaasalainen TUL:n uimari. 19-vuotias konttoriharjoittelija. On paikkakunnallaan liittonsa miespuolisiakin uimareita parempi. Harrastanut uintia huvikseen koko ikänsä, kilpailumielessä vuodesta 1930. Parhaat ajat 100 m:n rintauinti 1.32.1 ja 200 m:n rintauinti 3.19.6. Muista urheiluista kuuluvat, kuitenkin etupäässä harrastusmielessä, juoksut ja kuulantyöntö sekä hiihto ja luistelu ohjelmistoon. — On Rauha Pulkkisen ohella TUL:n tunnetuin naisuimari. Voitti vielä viime kesän alkupuoliskolla kotkalaisen kiistasiskonsa, mutta syyskesästä osat vaihtuivat.

12. Irja Helin,

Hämeenlinnan naisuimarien toinen kuuluisa edustaja. Iältään 19-vuotias. Tällä hetkellä ilman työpaikkaa, joten on vain neiti. Kilpaillut jo viitenä vuonna. Parhaat ajat 100 m rintauinti 1.31.2 ja 200 m rintauinti 3.18. — Harrastaa kaikkia urheiluja, varsinkin pesäpalloa, jossa onkin aika navakka tekijä, mutta eivät vieraita

MUUAN KASVATUSYRTYS

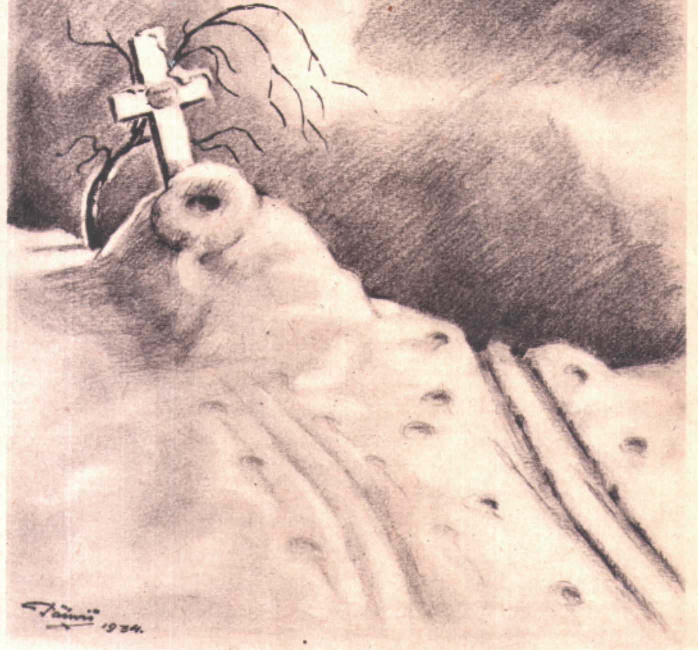
URHEILIJAN JOULULLE kirjoitti
PENTTI HAANPÄÄ.

Sinä päivänä, jolloin ensimmäisten lumien laaja ja riemukkaan valkea vaippa peitti routaisen maan, Herneinen, mökinmies, puunkaataja ja ketunpyytäjä, teki itselleen katkeran tunnustuksen. Hänen aikansa oli ohi. Oli tullut jo ikäänkuin iltakahvin aika hänen elämässään.

Niin oli asia, vaikka hän oli vielä terve ja järkkymätön mies, vaikka hän vielä epäilemättä eläisi vuosikymmeniä mökissään, olisi monen puun surma ja monen ketun kohtalontähti.

Mutta tämä oli Herneisen elämää vain näennäisesti. Oikea elämä oli suurissa hiihtokilpailuissa, laduilla, joiden päässä odotti voitto, kunnia ja maine. Siellä eli Herneinen hengessään yli monien lumien kunnes ne raukesivat huhtikuun vesiin ja aurinkoon. Sinne juhlaviin korkeuksiin kohosi hänen henkensä usein kesän helteilläkin: lumi ja latu, vauhti ja voitto väikkyi hänen edessään.

Ehkä näin oli siksi, ettei hän ollut koskaan voittanut. Ei koskaan suurissa kilpailuissa, joissa maan parhaat olivat mukana, ei aivan. Hän oli jäänyt viidenneksi, neljänneksi tai kolmanneksi. Olipa joskus päätynyt maaliin toisenakin. Mutta vain toisena. Aina hän oli saanut katsella maaliintuloa jälkisin puolin. Aina oli joku heittänyt vitiä hänen silmilleen. Hän oli tunnettu sitkeänä ja vaarallisena kilpailijana, sisumiehenä, joka kaiken näyttäessä toivotto-

---

ole hiihto ja luistelukaan. Hänen vanhempi sisarensa Aino Helin herätti aikoinaan huomiota lahjakkaana uimarinalkuna, mutta häneen kiinnitetyt toiveet toteutuivatkin nuoremmassa sisaressa Irjassa.

13. Paula Toivokoski,

HU:n »pikku Paula». 18-vuotias kauppakoululainen. Uinut elokuusta 1932, jolloin hänet sattumalta »löydettiin» ja heti saatiin mestaritekijäksi (4 × 100 m:n viestissä). Parhaat ajat 50 m:n vapaauinti 35.0 ja 100 m:n vapaauinti 1.20. — Muista urheiluista on hänen nähty harrastavan kuulantyöntöä, mihin hänellä luulisi olevan ulkonaisesti erinomaiset edellytykset. Ja onhan hänen veljensä hyvänpuoleinen heittäjä. — Lahjoiltaan parhaimpia nuoria uimareitamme.

14. Kerttu Makkonen,

HSS:n rintauimaritähti, joka toissa kesänä nousi yht'äkkiä pinnalle. Ikää on 18 vuotta. Uinut kolme vuotta. Asustaa kotonaan hänkin varsinaiseksi ammatikseen. Suomen ennätysnainen 200 m rintauinnissa ajalla 3.16.8. 100 m rintauinnin paras tulos 1.31.2 ja 400 m rintauinnin 7.08. Muut urheilut eivät sanottavasti kuulu hänen harrastuspiiriinsä, mutta hänhän onkin niitä onnellisia, jotka voivat uida vuoden ympäriinsä, mikäli kukkaro kestää!

15. Liisa Hyvärinen,

Lappeenrannan voimakas tyttölapsi, joka jo kolmisen vuotta on pidellyt hallussaan sikäläisen naisuinnin hegemoniaa ja tehnee sen vielä kauankin, sillä ikää on vain 18 vuotta. Kuuluu samoihin kodintyttöihin kuin suurin osa tämän aukean muistakin uimatarista, varsinaista ammattia ei näet ole. Parhaat aikansa ovat 100 m vapaauinti 1.21.4 ja 400 m vapaauinti 6.55.4. Harrastaa myöskin pyöräilyä ja hiihtoa. Uinti on kuitenkin pääasia, sillä kesä ei tuntuisi kesältä, ellei saisi uida ja kilpailla, kuten hän itse sanoo.

16. Toini Iivanainen,

Mikkelin mainehikkain naisuimari ja hyppääjä. 18-vuotias ylioppilas, joka parhaillaan opiskelee ensimmäistä lukukauttaan Yliopiston voimistelulaitoksessa. Joutuvatpa siellä tytöt uimaan, mihin hän kerran opettajaksi tulee! Uinut jo neljä kesää. Parhaat ajat: 100 m vapaauinti 1.22.2 ja 400 m vapaauinti 6.42.2. — Hyvin moninaiset ovat muutkin urheiluharrastukset. Juoksu on niistä pääsijalla, erikoisesti kestävyysjuoksu, mutta myöskin pikamatkat, hiihto, luistelu ja pesäpallo kuuluvat ohjelmistoon. — Monipuolinen tyttö siis, kuten tulevan voimistelunopettajan sopiikin.

17. Aino Mattila,

toinen Tampereen uimaritytöistä. 18-vuotias koululainen. On uinut jo seitsemän vuoden ajan sekä vapaata että rinulia, joissa molemmissa on tekijä, kuten ajoista ilmi käy: 100 m vapaauinnin paras aika on 1.27.3 ja 100 m rintauinnin 1.35.4. Uinnin ohella kuuluvat harrastusurheiluihin myöskin hiihto, pesäpallo ja voimistelu.

18. Helga Toikka,

Kotkan monipäisen naiskaartin edustajia. Vuosia ei hänenkään harteillaan ole kuin 18, mutta kilpauimarina on hän silti ehtinyt esiintyä jo neljän vuoden ajan. Kodintyttöjä on hänkin. Parhaat aikansa: 50 m vapaauinti 36.0, 100 m vapaauinti 1.25 ja 100 m selkäuinti 1.43 (tasatahdilla, kuten hän itse ilmoittaa). Muita urheiluja ei hän ole aikaisemmin harrastanut, ennenkuin viime syksynä ryhtyi säännöllisesti voimistelemaan ja talvella hiihtämään. Seurauksena oli heti tulosten huomattava parantuminen. — Mikä oppi tästä on otettava?

19. Toini Lehtinen,

Viime kesän suurin yllätysuimari. Syyskuun 24 pnä 15 vuotta täyttänyt kotkalainen koulutyttö. Kilpaillut vasta kahtena kesänä, eikä ole uinutkaan kuin kolmena. Parhaat ajat: 200 m rintauinti 3.19 ja 400 m rintauinti 6.54.8. Viimeksimainittu tulos on Suomen ennätys, mutta kun tällä matkalla ei virallisia ennätyksiä noteerata, on se toistaiseksi vain epävirallinen. — Muita urheiluja kuin uintia ei Toinimme harrasta. — Lupaavimpia, jollei lupaavin uimarinalkumme, joka toivottavasti ensi kesänä täyttää häneen kiinnitetyt toiveet.

20. Aili Mikkelä,

tunnetuin kotkalainen vapaauimari, jolla ei ikää vielä ole kuin 17 vuotta, siitä huolimatta on hän ehtinyt kilpailla jo neljänä kesänä. Pääharrastuksena kotitoimet hänelläkin. Parhaat tulokset: 100 m vapaauinti 1.24.4 ja 400 m vapaauinti 6.54. — Hiihto ja voimistelu kuuluvat hänenkin ohjelmaansa sekä kevaalla erikoisesti treenauskävelyt. — Ilmankos kestävyysuinnitkin luistavat.

MatHeus.

maltakin oli valmis leppymättömään loppukiriin, hävitäkseen kuitenkin aina armottoman niukasti muutamalla suksenmitalla. Siitä tuli kuten sääntö. Se oli saanut alkunsa hänen ensimmäisessä suuressa kilpailussaan, silloin kun urheilu lopullisesti tuli ja täytti hänen elämänsä, kun tuntematon mies löi kuulun ja ylpeän hiihtosankarin.

Herneinen oli silloin sotamiehen takissa. Tämä antoi suurelle hiihtäjälle aiheen huomautukseen:

»Ei minusta muu kummaa ole, vain että sotamiesraukatkin lähtevät kuuden penikulman taipaleelle . . .»

Läsnä oleva upseeri nousi loukkaantuneena ja kysyi, että mitä sillä tarkoitettiin.

»Ei muuta kuin, että sotilailla ei ole riittävässti harjoitustilaisuuksia . . .»

Mutta siinä kilpailussa otti Herneinen kaiken irti itsestään luita ja ytimiä myöten ja voitti suuren ja ylvästelevän hiihtosankarin. Mutta eräs päivän loiste oli miltei yksinomaan hänen, ensimmäisen. Herneinen oli vain toinen mies. Eikä hänestä koskaan tulisikaan voittajaa.

Nyt ensimmäisten lumien sataessa hän teki itsekseen katkeran tunnustuksen. Hänen aikansa oli ohi.

Mutta hän ei ollut kuitenkaan kuten pakanat, joilla ei toivoa ole. Hänellä oli poika. Herneinen loi katseen poikaansa ja ajatteli, että hän on sen kuitenkin tekevä. Kun poika kerran voittaa, on se ikäänkuin hänen oma voittonsa, hänen hartaimman ja hellittämättömimmän loppukirinsä tulos. Ja pojan on voitettava. Hänet on kasvatettava mieheksi siinä mielessä, siinä hengessä, ettei muu tule kysymykseenkään.

Sillä Herneisellä oli tunne, että hän itse oli aloittanut liian myöhään. Liian myöhään oli urheilu tullut ja täyttänyt hänen elämänsä. Hän ei ollut kasvanut mieheksi oikeassa vireessä. Siitä johtui hänen kuulumaton kovaonnisuutensa, hänen uskomattoman niukat ja armottomat häviönsä.

Niin sai alkunsa tulevan suuren hiihtäjän kasvatus. Ensiksi oli luotava sisu, koskaan hellittämätön sisu, tottumukseksi käyvä sisu. Ei koskaan saa ojentaa selkäänsä kesken kaiken, ei koskaan pysähtyä huokaamaan.

Tuo toistakymmentään käyvä hennohko poika sai tehdä isälleen seuraa päivät päästänsä pyyntiladuilla tai puunkaadossa, sahaamisessa ja kuorimisessa. Hänen oli hiihdettävä aivan kantoihin, kun illan hämärissä palattiin kotiin kohti mieluista ruokakuppia, maistuvaa vuodetta.

Pojan ei sopinut jäädä. Silloin kuului isän ivallinen huomautus. Aina kannoilla, edellekin. Oli huomattava, jos vanhan vauhti laimeni.

Vain siten luodaan sisu, yksitoikkoisilla, armottomilla, ikävillä työpäivillä. Siellä metsän yksinäisyydessä on osattava loihtia mielensä silmän eteen kilparadan juhlavuus ja katsovan kansan kohina.

Poika näyttikin kehittyvän ihmeesti. Ei sopinut vertaillakaan ikäisiinsä. Vielä eräitä vuosia ja vauhtia, repäisevää vauhtia sisun ja kestävyyden lisäksi, niin mitään ei puuttuisi. Hän tekisi sen mikä isältä oli jäänyt vain vähää vaille suurilla kilpaladuilla.

Mutta jos poika kestävyydessä osoittikin ikäisekseen ihmeitä, niin eräät muut ominaisuudet näyttivät vastaavasti vähenevän. Mielenvireys, iloinen yritteliäisyys haihtuivat. Hymyilemättä ja nauramatta hän täytti isänsä kaukonäköiset kasvatussuunnitelmat, ilman mitään omintakeisia lisäyksiä tai vähennyksiä. Suurista sisun ja kestävyyden osoituksistaan huolimatta hän näytti laimealta ja heikolta.

Ennen kuin talven lumet hupenivat huhtikuun vesiin ja aurinkoon, oli isä Herneisen lievennettävä sisunkasvatusohjelmaansa. Sillä poika oli jo ikäänkuin sairas. Eivätkä kesälaitumet häntä virkistäneet. Hän sairasteli jo todenteolla, kitui, kuten kansa sanoi. Kun uudet lumet jälleen peittivät pehmeinä ja valkeina routaisen maan, oli hän vainaja.

Suuri isku Herneiselle. Sillä kuolleista ei ole mitään toivoa. Lisäksi naapurit ja kylänmiehet olisivat mielihalulla saattaneet hänet omantunnonvaivoihin. He panivat pojan varhaisen kuoleman isä Herneisen kasvatusjärjestelmien syyksi. Hän oli pitänyt poikaansa liian ahtaalla. Urheiluhulluus ja kunnianpiru oli ottanut hänet valtaansa hännänhuippua myöten ja pannut hänet rasittamaan ylenmäärin keskenkasvuista poikaansa. Hänestä piti tulla hirmuinen hiihtäjä. Tuossa oli nyt tulos. Kävi kuten mustalaisen lapselle: oli juuri oppimaisillaan levähtämättömyyteen niin kuoli . . .

Mutta isä Herneinen, mökinmies, puunkaataja ja ketunpyytäjä, kesti tämänkin järkkymättä, kuten oli kestänyt kaikki armottoman niukat häviönsä leppymättömien loppukirien jälkeen kilpaladuilla.

Hän hautasi poikansa, kuunteli papin sanat, muisti naapuriensa kauttarantaiset huomautukset, kiri tiukemmalle tuppivyönsä ja potkaisi suksensa liikkeelle.

»Se on huono, joka ei kestä. Eikä silakka suolassa pahene . . .»

Latu maistui, hiihtohiki ikäänkuin hyväili pintaa.

»Jos tässä pitää vieläkin itse yrittää, kun kerran toiveet pojasta menivät tuonne kirkkomäkeen . . .»

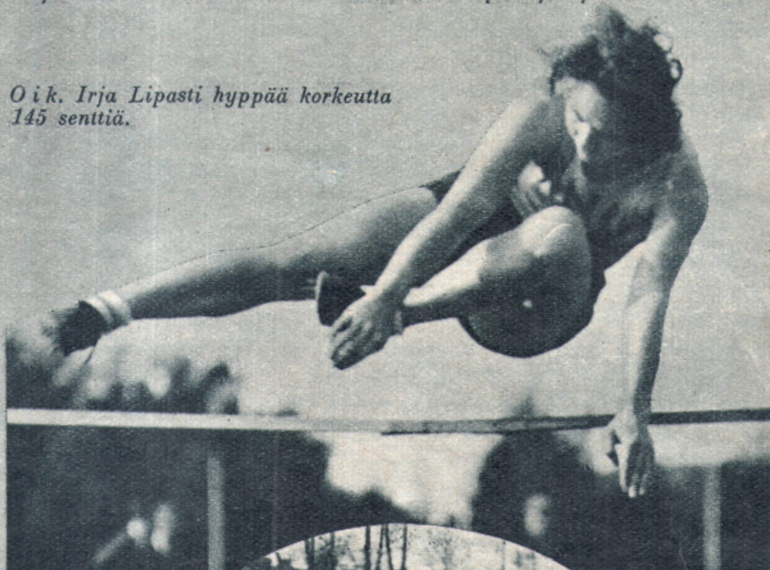
Naisten urheilu vilkastui ja monipuolistui yhä viime kesänä

Helsinkiläisiä naisurheilijoita Eläintarhan kentällä H. N. U:n kilpailujen jälkeen

»Paljonko Matti heitti kiekkoa?» — kysyi minulta eräs ystäväni, jolle näytin ylläolevaa kuvaa. Ja kuitenkin se oli vain »Nöpö» Hartikka, joka on näin hurjan näköinen.

O i k. Irja Lipasti hyppää korkeutta 145 senttiä.

Pesäpalloa naiset pelasivat innokkaasti kautta Suomen. Oheiset reippaat kuvat ovat osakuntien välisistä kilpailuista viime suvena.

URHEILU JA TAIDE LÄHENTYMÄSSÄ

Urheilu tarjoaa aiheita
Taiteilijat urheilevat
Kuusi haastattelua

Mäntynen veistää Geebeetä kiveen.

Ateljeerissään, Eläintieteellisessä Museossa, tapasimme kuvanveistäjä Jussi M ä n t y s e n, joka näyttelykiireistään huolimatta innostui haastattelijan kysymyksiin vastaamaan seuraavasti:

— Jo yksistään oleskelu luonnossa, jossa eläinkunta on antanut lukemattomat aiheet kuvanveistoksilleni, on vienyt minua lähelle urheilua. Mutta myöskin urheilua, sanan täydellisemmässä merkityksessä, seuraan lehdistä ja itse kilpailuissa. Varsinkin nyrkkeily- ja painikilpailut, mutta myöskin yleisurheilukilpailut ovat minua vetäneet aina puoleensa. Nyrkkeilijöitä olenkin enimmän käyttänyt urheiluaiheisissa veistoksissani. Mm. olen kuvannut Gee-Beetä, Leskistä, Ahlbergiä ja Reschiä näiden tyypillisimmissä asennoissa. Mitä omaan urheiluuni tulee, niin muutama vuosi sitten nyrkkeilin vielä kaksi kertaa viikossa. Ohjelmaani kuului nyrkkeilyvoimistelua, varjonyrkkeilyä ja 5—6 erää vastustajan kanssa. Pidän urheilua henkisen työn tekijälle hyvin suuressa arvossa. Vain voimistelu ja urheilu antavat ihmiselle sen voimakkaan pystyssä olevan ryhdin, jota ei ole eläimellä. Ja eiköhän ole niin, että sillä, jolla on hyvä ulkonainen ryhti, on myöskin sisäisesti vastaava luonne.

Kuvanveistäjä V ä i n ö A a l t o n e n, joka on ikuistanut mm. Paavo Nurmen pronssiin, kertoi:

— Urheilu on antanut minulle hyvinkin paljon aiheita. Minulla on nykyäänkin useita aiheita kehittymässä. Olen jo kohta yli 20 vuotta muutamia suunnitellut. Urheilua seuraan sekä lehdistä että kilpailuissa. Ja kuvanveistotyöni rinnalla harjoittelen terveysurheilua joka päivä ja monella tavalla. Nuorempana juoksin ja painin. Painia harjoittelin aivan säännöllisesti 7 vuotta. Turkulaiset Oksa, Ilmari Rantanen, R. Hautakangas, O. Meisvuori ja Kalle Mäkinen olivat harjoittelutovereitani. Kilpailuihin en kuitenkaan ottanut osaa syystä, että tiesin innostuvani liikaa, s. o. taide olisi joutunut väistymään urheilun tieltä. Mutta olen aina pitänyt silmällä sitä, että pysyn fyysillisesti hyvässä kunnossa. Viime aikoina on vapaapaini ja nyrkkeily ollut mielilajejani.

Säveltäjä S u l h o R a n t a:

— En voi sanoa, että urheilu olisi tähän mennessä sanottavasti antanut aihetta luovaan työhöni, mutta ehkä tulevien Suomen olympialaisten yhteydessä me säveltäjätkin saisimme tilaisuutta käyttää kykyämme esim. olympialaismarssin tms. luomisessa. Ulkolaistahan kyllä löytyy esim. Honeggerin Rugby-runoelma, jonka vastineeksi meilläkin voitaisiin luoda esim. pesäpallo sinfonia. Urheilukilpailuissa olen käynyt usein, varsinkin jalkapallo- ja nyrkkeilykilpailuissa. Ollessani Viipurissa oli oikeastaan pakko, pysyäkseen kunnon kansalaisena, tuntea sekä Sudet että Vipsit. Kesäisin harrastan soutua ja aivan tavallista ahvenenongintaa, mutta urheiluahan sekin lienee. Koulupoikana sitä tietysti tuli hypättyä ja juostua. Ainoa urheilullinen edustustehtäväni oli koulujen välisissä kaunoluistelukilpailuissa. Enkä jäänyt ihan viimeiseksi, sillä yksi naapurikoulun poika oli vielä minuakin huonompi. Aikamiehenä otin vielä osaa jalkapallokilpailuun Viipurin Lauluveikkojen ja Karjalan Laulun kesken. Olin kuulemma kentän paras mies, vaikka maalivahtina ollen laskinkin sormieni lomitse kokonaista 12 maalia verkkoon. — Henkisen työn rinnalla pidän liikuntaurheilua hyvin tärkeänä, mutta, ikävä kyllä, on se omalta kohdaltani täällä kaupungissa supistunut vain kävelyyn.

Sulho Ranta perheineen ulkoilemassa. Vierailijana Uuno Laakso (oik.)

Säveltäjä Y r j ö K i l p i n e n:

— Urheilu ei ole tarjonnut minulle aiheita ainakaan suoranaisesti, välittömästi; mahdollisesti kuitenkin välillisesti, sillä olenhan säveltänyt erään urheiluaiheiseksi katsottavan laulun: »Yli hohtavan hangen käy hiihtäjän tie.» Luen lehdistä mielelläni etenkin urheilun tarkoitusperiä selostavia ja selventäviä kirjoituksia. Kilpailuissa käyn harvoin, koska minusta »urheilu urheilun vuoksi»-tunto niissä usein ilmenee liiankin voimakkaana. Ruumiillinen

Säveltäjä Yrjö Kilpinen.

kulttuuri voi myötävaikuttaa todella pysyvien arvojen »ennätysten» aikaansaamiseen ainoastaan läheisessä yhteistyössä henkisen kulttuurin kanssa. Henkisen ja ruumiillisen kulttuurin täydellinen tasapaino oli se ihanne, joka loi Kreikan ylevän suuruuden ja siihen suuntaan meidänkin olisi yritettävä. Hiihtelen talvella ja pyöräilen kesällä. En kuitenkaan pane pahakseni, jos joku ohitseni yrittää ja pääseekin; toivon vain tämän »voiton» kehoittavan häntä voittamaan esim. edessä olevan vaikean tentin.

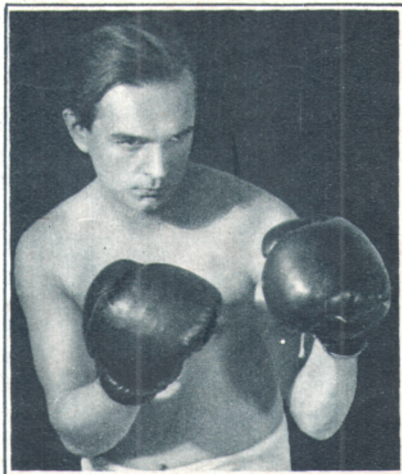

Kirjailija U n t o K a r r i:

— Kirjalliselle työlleni ovat varsinkin Antiikin urheilukisat antaneet aiheita. Olen niitä käyttänyt runojeni aiheina. Myöhemmin olen proosassa käyttänyt sotilasurheiluaiheita. Pääasiassa seuraan urheilua lehdistä, mutta käyn hyvin mielelläni ja useinkin etupäässä paini- ja juoksukilpailuissa. Olen itsekin aikoinani esiintynyt painikilpailuissa ja saavuttanut palkintojakin. Myöskin kuula ja keihäs ovat olleet mielilajejani. Ennen suurempaan kirjalliseen työhön ryhtymistäni voimistelen ja kävelen n. kahden viikon ajan hyvin runsaasti. Joka päivä otan kylmiä kylpyjä.

Runoilija Y r j ö J y l h ä:

— Urheilu on antanut tuotannolleni hyvin paljon aiheita ja esim. runokokoelmani »Viimeinen kierros» on sisällykseltään kokonaisuudessaan urheiluaiheinen, perustuen urheilusta saamiini vaikutelmiin. Sitäpaitsi heijastuu fyysillisen jännitystilan korkeapaine monen runoni rytmistä. Jo poikanappulasta asti olen seurannut urheilua kaikin käytettävissä ollein keinoin. Ensimmäiset elämykseni koin 6-vuotiaana, jolloin Tampereen silloisella »plassilla» seurasin tunninjuoksijoita ja seebrankirjavia jalkapalloilijoita, tavallisesti kangasaidan raoista tirkistellen. Poikavuosina perehdyin myös urheilukalenterin jännittäviin numeroihin ja osasin mainitun opuksen likipitäen ulkoa. Näin vanha teoreettinen pohja — jota kouluvuosina vahvistettiin urheiluoppaitten ja »Painitaidon» tutkimisella — on tehnyt minusta piintyneen penkkiurheilijan. Milloin ei ole tilaisuutta kilpailujen seuraamiseen, on tyydyttävä selostuksiin niistä. Ns. ennätysurheilu etenkin yleisurheilu ja luistelu — on aina ollut lähellä sydäntäni juuri siksi, että sitä on helppo seurata mielikuvituksessa sekä jälkeenpäin että ennakolta tuloksia arvaillen. Numerot antavat silloin kiinnekohdan mietteille. — Omakohtaisesta urheilusta mainitsen, että kouluaikana vietin suuren osan vapaahetkistäni urheilukentällä ja talvella hiihtelin verraten ahkerasti. Otin osaa koulujenvälisiin voittaen muistaakseni kerran keihäänheiton heikolla tuloksella — parhaat harjoitustulokseni jäivät hiukan alle 50 metrin. Suvet kuluivat maanmittaustöissä, joten harjoitusaika supistui muutamiin kevät- ja syysviikkoihin. Innostusta oli enemmän kuin tuloksiin vaadittavaa voimaa. Nyrkkeilyä havittelin erikoisalanani, mutta mistään ei siihen aikaan saanut opetusta. Vasta asevelvollisuusajan jälkeen hankin koulutusta Arthur Kochin opastuksella sekä myös H. N. S:n huoneistossa Poliisimaneesin kodikkaassa tervanhajussa. Oppi tuli liian myöhään, ja jäi sitäpaitsi keskeneräiseksi, sillä harjoitteluinto sammui piankin boheemiympäristössä ja taiteellisten harrastusten kaikkivoittavassa puserruksessa. Henkisen työni rinnalla täytyy minun valitettavasti myöntää terveysurheilun jääneen liian vähille. Vapaan kirjailija-ammattini myöntämän monikuukautisen suvisen maalla-oloajan (lomasta ei voida puhua, sillä sitä ei meikäläisellä ole varaa viettää) käytän työn ohella voimavaraston hankkimiseen soutaen, uiden, kävellen, hölkytellen ja varjonyrkkeillen. Talvet kuluvat muissa kiireissä, mutta täytynee ennenpitkää ostaa sukset — sillä hiihto lienee ainoa talviurheilu, johon löydän uuden innostuksen. Tietysti uneksin jokaisen ensilumen aikana retkistä huurteisiin metsiin, mutta —.

Taiteilija V e r n e r T h o m é:

— Valitettavasti en ole itse käyttänyt urheiluaiheita, mutta olen nähnyt tait. Enckel'in maalauksia urheilupiiristä ja ne ovat todella hyviä. Liikkuessani metsissä olen omakohtaisesti tullut sillä tavalla urheilleeksi ja karaisseeksi fyysillisiä voimiani. Lehdistä seuraan säännöllisesti ja suurella mielenkiinnolla etenkin yleisurheilua ja voimistelua. Paitsi retkeilyjäni luonnossa, joita teen joko kävellen, hiihtäen tai metsästysretken muodossa, voimistelen joka aamu ns. Müllerin järjestelmän mukaan. Se karistaa velttouden ruumiista ja antaa ikäänkuin nuortuneita voimia päivän työlle. Mutta — ehkäpä parempiakin systeemejä löytyy — — —.

Taiteilija V ä i n ö S a i k k o:

— Urheilu on antanut minulle paljon aiheita ja erittäinkin uimarit urheilullisesti kehittyneine vartaloineen. Nykyinen urheiluaikakausi tulee väkisinkin esille taiteessa. Taidehan on ajan kuvastin. — Vaikka oma urheiluni on supistunut poikavuosieni palloiluihin niin olen kuitenkin aina ollut erikoisen kiinnostunut suuriin kansainvälisiin olympialaisiin kisoihin ym., joita olen lehdistä seurannut tarkasti. Olen siis ns. »penkkiurheilija» ja milloin aika myöten antaa harrastan vain tavallista uintia ja ulkoilua, sillä terveysurheilu on välttämätön henkisen joustavuuden säilymiselle. Urheilulla ja taiteella on sama tehtävä: J a l o s t a a i h m i s t ä.

V i l h o N e n o n e n.

Lähes 11.000 henkeä oli saapunut Pallokentälle todistamaan Suomen voittoa Ruotsista.

Kuusi kovaa henkivartijaa kuningas Jalkapallon valtakunnassa

URHEILIJAN JOULULLE kirjoitti *EINO A. SOINIO.*

Jalkapallopeliä on meillä kutsuttu urheilumme »syntipukiksi» sen vuoksi, etteivät jalkapalloilijamme vuosien kestäessä ole pystyneet täyttämään niitä toiveita, joita urheiluyleisömme urheilijapojiltamme kansainvälisissä kisoissa vaatii. Yleisurheilijat ovat olleet kansan suuria suosikkeja, mutta viimeaikaiset tapahtumat yleisurheilijain piirissä ovat heikentäneet vallinnutta suosiota. Kun edustusjoukkueemme syksyllä pystyi voittamaan Ruotsin jalkapalloilussa, on tämä kansainvälinen palloleikki päässyt meillä suuren yleisön suosioon, joten lienee paikallaan esitellä sille alan kuusi tunnetuimpaa kykyämme.

Yrjö Villiam Kanerva.

Maa- ja mestaruusjoukkueemme kapteeni Villiam Kanerva joutui suorastaan kohtalonsormen osoituksesta pelaamaan keskustukimiestä. Hänen edeltäjänsä seurajoukkueessaan oli estettynä pelaamasta ja tällöin joutui Kanerva aivan yht'äkkiä oikean ulkohyökkääjän paikalta vaativaan keskustukimiestyöhön. Hänen monivuotinen jalkapalloilijakokemuksensa, pelisilmänsä ja käsityksensä perehdyttivät hänet nopeasti uuteen paikkaan ja niin tuli hänestä vuoden paras keskustukimiespelaaja.

Vas.: Vili Kanerva sai jalkapallokärpäsen Turussa 6-vuotiaana.

Oik.: Kanerva pikaluistelijana Hels. Luistelijoiden jäsenenä.

Kanervan jalkapalloilijaurasta kerrottakoon seuraavaa: Hän on syntynyt marraskuun 26. p:nä 1902. Jalkapalloiluun hän innostui jo aivan pienenä poikana. 5—6 vuoden ikäisenä hän ensi kertaa näki jalkapallopeliä pelattavan Turussa, jossa Kanerva silloin asusti, ja siellä hän myös teki tuttavuutta kuningas Jalkapallon kanssa.

Kanervasta tuli tänä vuonna maajoukkueemme pettämätön keskustukimies.

Siirryttyään vanhempiensa matkassa Helsinkiin työnsi sattuma hänet jälleen aktiiviseen jalkapallotouhuun. Sattui nimittäin niin onnellisesti, että eräästä poikajoukkueesta, jossa Kanervan vanhempi veli pelasi, jäi syystä tai toisesta vasen puolustaja saapumatta erääseen »Helsingin Unioninkadun mestaruusotteluun» ja niin sai Villiam-poika ensi kertaa esiintyä aktiivisena pelaajana, vaikkakin oli 4—5 vuotta kanssa- ja vastapelaajiaan nuorempi. Tästä alkoi tulevan maaottelupelaajan jalkapalloilijaura. Potkaistuaan kerran melko uusista kengistä anturan auki katsoi isäukko-Kanerva taloudelleen edullisemmaksi ostaa pojalleen oikeat jalkapallokengät ja sen jälkeen alkoivat jalkapalloharjoitukset tosissaan. Nuoren pojan unelma oli täyttynyt! Mainittakoon, että poikajoukkue, jossa Kanerva jalkapallo-aakkosensa aloitti, tunnettiin nimellä »Romula». Tämä vähemmän urheilua tarkoittava nimi juontui siitä, että seuran varat kerättiin pääasiassa romukauppoihin myydyistä hylkytavaroista. Joukkueen maalivahtina esiintyi nykyinen maajoukkuepuolustajamme Kaarlo Oksanen.

Hiljalleen katosivat pikkupoika-vuosien riemut ja varttuneempi miehenalku etsi laajempaa toiminta-alaa. Kouluajan lomahetket vietettiin Kaisaniemen kentällä, jossa pääasiassa pelattiin venäläisiä lukiolaisia (= gymnasisteja) vastaan. Nämä ottelut olivat pohjaa rakentavia, sillä niissä ei kysytty pelkästään pelitaitoa, vaan otettiin miehenalusta mittaa myös fyysil-

listä voimaa kysyvin ottein. Siitä tie avartui eteenpäin. Kun Kanerva oli esiintynyt NMKY:n kasvattavassa poikajoukkueessa, suuntautui kulku sini-valkoraitaisen HJK:n turviin ja niin oli hän tilaisuudessa v. 1917 pukeutumaan tämän seuran pelipaitaan. Seuran neljännestä joukkueesta alkoi kehityskausi ja jo syksyllä 1918 sai Kanerva ensi kertaa tilaisuuden esiintyä edustusjoukkueessa, joukkueen vakinaisen oikean laitahyökkääjän Pekka Johanssonin lähdettyä keihäänheittokilpailuihin Viipuriin. HJK:n mestaruusjoukkueessa v. 1919 pelasi hän oikeata välihyökkääjää. HPS:n jäseneksi liittyi hän v. 1923 ja edusti yhtäjaksoisen työn jälkeen tätä seuraa myös tämän vuoden mestaruusjoukkueessa keskustukimiehenä.

Villiam Kanerva ilmoittaa kiintyneensä erikoisesti jalkapallopeliin sen vuoksi, että tämä kansainvälisen suursuosion saavuttanut peli on niin vaikeata, ettei sitä suorastaan milloinkaan opi täydellisesti pelaamaan. Juuri tietoisuus tästä »saavuttamattomuudesta» luo peliin vastustamattoman tenhovoiman. Kanerva on harrastanut myös pikaluistelua, mutta väittää, ettei se kaikesta viehätyksestään huolimatta pysty kilpailemaan jalkapalloilun kanssa. Riemuissaan sanoi hän minulle kerran, kun jalkapallopelistä oli kysymys:

— *»Kun näkee edessään kauniisti viheriöivän jalkapallokentän, niin herää pelikaipuu vastustamattomasti. Pelata ottelua, jossa pallonkäsittely, pujottelu, yhdistelmäpeli ja maali kulkevat käsikädessä, on jotakin unohtumatonta. Ja kaikkea tätä kaunistaa tietoisuus siitä, että yhdessä toveriensa kanssa saa jakaa voitot ja tappiot, ilot ja harmit, jotka kokonaisuutena luovat seuran jäseniin toverihengen. Siinä on jalkapallopelin suuri viehätysvoima ja siksi on sen tulevaisuus meidänkin maassamme varma.*

Gunnar Åström.

Åsa on juuri täyttänyt ensimmäisen vuotensa Torniossa.

»Pallo Åsalle, niin siitä jotakin syntyy!» Miten monta kertaa on tämä huuto kaikunut maaotteluissa Helsingin Pallokentällä. Niin, tämä nopea oikea laitahyökkääjä on aiheuttanut meille useita riemunhetkiä niitten vuosien jälkeen, kun hän noin 5—6 vuotiaana ensi kertaa teki tuttavuutta jalkapallon kanssa kaukana Tornion yksinäisyydessä. Lukuunottamatta kouluaikaa Oulussa on Åström jalkapallouransa alkuajat uurastellut pallon kimpussa Tornion Pyryn jäsenenä. Jo 13-vuotiaana esiintyi »Åsa» mainitun seuran edustusjoukkueessa, jonka käytettävänä hän oli 3 pelikautta.

Silloisen nuoren pelaajan mieluisimmat muistot keskittyvät Tornion ja Haaparannan välisiin otteluihin. Nämä olivat merkkitapauksia Åströmin silloisella jalkapallouralla. Hänen viimeinen ottelunsa Pohjolassa oli yhteenotto Haaparannan IFK:ta vastaan. »Pyry» voitti pelin 7—1; maaleista teki Åström 6.

Siirryttyään Helsinkiin hän aloitti koulunkäyntinsä Ruotsalaisessa Normaalilyseossa ja kuten suurin osa koulunsa oppilaista liittyi hän jäseneksi H:gin IFK:hon. Vuonna 1919 keväällä hän esiintyi ensi kertaa tähtirintaisessa punapaidassa pelaten oikeata tukimiestä seuran 4. joukkueessa. Yllätykseksi kaikille pystyi tämä joukkue voittamaan SPL:n Helsingin piirin kolmannen luokan mestaruuden. HIFK III hävisi mm. 2—0!

Keväällä 1921 sai Åström tilaisuuden pelata ensi kertaa HIFK:n ensimmäisessä joukkueessa. Sen jälkeen hän on edustanutkin tätä joukkuetta yhtäjaksoisesti viime syksyyn asti. Hupaisena muistona ensiesiintymisestään kertoo Åström seuraavaa: »Silloin Helsingissä ilmestyvä Nya Idrottstidningen mainitsi selostuksessaan mm.: »Tuleeko Åström pukemaan ylleen Eklövin pudonneen manttelin IFK:n gloriaasäteilevänä hyökkääjäpelaajana», mutta jo toisen otteluni jälkeen kirjoitti nimimerkki M-o-n-i Suomen Urheilulehdessä: »Åström nousi kuin tähti ja putosi alas kuin pannukakku!»

Gunnar Åström on vuosikausia ollut maajoukkuemme vaarallinen oikea laitahyökkääjä.

Tavanmukaisen tasainen ja kuoppainen on ollut Gunnar Åströmin jalkapalloilijaura. Paljon on hän ehtinyt suorittaa hyödyllistä tällä ajalla. Ansiokasta on ollut työ. Maaotteluita on hän pelannut 43 jalka- ja 3 jääpallossa; vuosina 1930—31 ja —33; on hän ollut HIFK:n joukkueessa voittamassa itselleen ja seuralleen Suomen jalkapallomestaruuden. Torniosta lähtönsä jälkeen on Åström edustanut H:gin IFK:ta, paitsi v. 1925, jolloin hän oli toimessa Viipurissa. Tällöin edusti hän sikäläistä Reipasta. Että Åström todella on »jotakin tehnyt» jalkapalloilun hyväksi, todistaa sekin seikka, että hän on pelannut noin 400 edustusottelua. Jääpalloilussa on Åström edustanut HIFK:n ensijoukkuetta 10 vuotta! Mieluisimpana jalkapallovoittona mainitsee Åström mestaruusotteluitten loppuselvittelyn v. 1930 TPS:aa vastaan ja karvaimpana häviönä samalle seuralle v. 1928.

Gunnar Åström ei ole saavuttanut tuloksia pelkästään jalkapalloilussa. Hän on harrastanut myös hyvällä menestyksellä yleisurheilua, jossa on saavuttanut mm. Perä-Pohjolan piirin mestaruuksia useammassa lajissa. Suojeluskuntajärjestön mestaruuskilpailuissa Jyväskylässä juoksi hän mukana Helsingin piirin voitokkaassa 4 × 100 m. viestinjoukkueessa, jonka aika oli tasan 44 sek. Hänen parhaimpina yleisurheilusaavutuksina mainittakoon: 60 m 7.1 sek., 100 m 11.4 sek., 200 m 23.6 sek., pituushyppy 657 sm ja korkeushyppy 172 sm. Tulokset todistavat monipuolisesta urheilukunnosta.

Pentti Karl Larvo.

Pentti Larvo ei ole syntyisin Helsingistä, vaikka häntä pidetään väärentämättömänä pääkaupungin poikana. Hän on syntynyt 22. p:nä joulukuuta 1908 Nuutajärvellä.

»Perillinen», kuten tämän kirjoittajalla on tapana nimittää Larvoa sen vuoksi, että hän jatkoi HPS:ssä ja maajoukkueessa keskustukimiestehtäviä minun lopetettuani aktiivisen jalkapalloilijaurani, on Helsingin ns. laitakaupungin jalkapallolöytöjä. Helsingin Kallion kaupunginosassa on jalkapalloilijaitu tähän pallotaituriin juurtunut. Haapaniemen kentän pehmeä pinta on Larvolle, kuten Viljo Kuhlbergille, Aulis Koposelle, Holger Salinille, Ville Lehdolle, Veikko Leskiselle, Viljo Halmeelle jne., ensimmäiset jalkapallopelin riemut tuottanut. Tämä tehtaitten suojissa sijaitseva kaupungin hiekkakenttä on ollut ensimmäinen »suurten otteluitten» tiimellysalue Larvon poikavuosina; siellä hän on jalkapallon kanssa leikkinyt koko poikaluonteensa riemulla varhaisesta aamutunnista alkaen aina illan hämyyn asti, jolloin isän hyvää tarkoittava komennus on määrännyt nuoren miehenalun kodin lämpöön, ja jolloin nuori jalkapalloilijanalku monesti sai kuulla isänsä suusta vähemmän lempeitä sanoja tämän todettua, että vallan eheät jalkineet oli

Tässä nappulassa on jo ½-vuoden vanhana Pentin pettämätön »pujottelija»-ilme.

Pentti Larvo oli loppusyksystä puolustusten kauhuna kärkkäänä keskushyökkääjänä. Kuvassamme hän on TIFK:n Petterssonin kimpussa. Sivulla Ivari.

Hietaniemen kentän sorassa mankeloitu muodottomiksi ja kaikkein vähimmin kenkää muistuttaviksi tallukoiksi.

Kun varhaiset poikavuodet katosivat menneisyyteen, liittyi Larvo Helsingin Palloseuraan, pelattuaan sitä ennen »aikamiespoikien» perustamassa Kallion Palloveikoissa, jossa mm. siihen aikaan edellä mainittujen »suuruuksien» lisäksi pelasi nykyinen Suomen Kansallisteatterin näyttelijä Tauno Palo. Liityttyään HPS:ään v. 1924 sijoitettiin hänet juniorjoukkueen keskushyökkääjäksi. Täältä nousi hän asteittain voitettuaan piirin juniormestaruuden v. 1925. Aina vuoteen 1927 on Larvo pelannut keskushyökkääjän paikalla. Päästyään HPS:n edustusjoukkueeseen sijoitettiin hänet olosuhteiden pakosta keskustukimieheksi, jossa menestyi niin ansiokkaasti, että pelasi kokonaista 20 ottelua maajoukkueessa tällä paikalla. Kanervan perehdyttyä Larvon poissa ollessa keskustukimiestehtäviin sijoitti HPS:n johto hänet edustusjoukkueensa keskushyökkääjäksi ja siitä avartui tie kahden ottelun jälkeen maajoukkueen keskushyökkääjäksi. Tällaista nousua voidaan pitää erikoislaatuisena.

Itse kertoo Pentti Larvo jalkapalloilusta seuraavaa:

»Jalkapalloilussa löydän itselleni jonkinlaista huvia tai sanoisinko nautintoa, jota missään muissa urheilumuodoissa en ole tuntenut. Jo pienenä saatoin tuntikausia yksinäni leikkiä pallon kanssa ja mikä tyydytys se minulle oli, kun tunsin hallitsevani palloa ja sen liikkeitä. Lopulta pallo totteli minua kuin uskollinen koira isäntäänsä. Nyt monta vuotta myöhemmin saatan harjoituksissa tuntea samaa nautintoa, kun yksinäni saan sen kanssa leikkiä, eikä ole kukaan huutamassa — »älä jallita, anna jo pian pois se» — vaan saan pitää sitä niin kauan kuin huvittaa. Usein on lehti- ym. arvosteluissa pidetty kovaa ääntä minun liiallisesta pallon hallussapitämisestä, on sanottu, että olen itsekäs enkä joukkueen puolesta yrittävä pelaaja, mutta jo pienenä opittua tapaa on vaikea saada pois kitketyksi, vaikka kuinka yrittäisi. Minulle on pallon hallussa pitäminen jäänyt niin vereen, ettei se siitä kummemmaksi tule. Itsekäs pelaaja en missään tapauksessa tahtoisi olla, sillä onhan jalkapalloilu joukkue-peliä, jossa yksilöistä riippuu koko joukkueen peliteho.»

Fradekin seisoi jo tanakasti töppösillään vuoden vanhana (huom! kiinnipitämättä; tuoli on vain moraalisena tukena.

Frans Karjagin.

Noin 20 vuotta sitten oli Helsingin Töölössä tämän maan iloisin poikalapsi. Hänen nimensä oli Frans Karjagin ja suuren ilon aiheena oli se, että hänen isänsä oli riemastuttanut nuorta 8-vuotista miehenalkua ostamalla tälle joululahjaksi jalkapallokengät ja jalkapallon. Koko pitkä talvi näitä lahjoja katseltiin ja hellästi siveltiin, ja odotettiin uskollisesti kevättä...

Kun sitten keväiset auringon säteet loivat pälviä Töölön aukeille ja maa hiljalleen kuivui, vedettiin jalkapallokengät jalkoihin, siepattiin pallo kainaloon ja niin alkoi jalkapalloleikki. Pelin aakkoset opittiin Hesperian puistossa, jossa vielä siihen aikaan sai pelata jalkapallopeliä. Opettajina olivat Töölön Vesan pojat. Myöhemmin perustivat sen kulmakunnan pikkupojat oman jalkapalloseuran, Töölön Palloilijat, ja siihen liittyi tietenkin myös Frans Karjagin. Lujia olivat yhteenotot, mutta samalla kehittäviä.

Täältä pikkupoikien riemuisilta temmellysalueilta suuntautui tulevien pelaajien tie eri tahoille. Frans Karjagin liittyi HPS:ään ja pelasi v. 1923 tämän seuran viidennessä joukkueessa, joka silloin voitti myös sarjansa mestaruuden. Ennen kuin Frans Karjagin lopullisesti liittyi H:gin IFK:hon, pelasi hän Töölön Vesassa.

Mainehikas on ollut tämän tempperamenttisen pelaajan tähänastinen ura. Hän on kaikkiaan pelannut noin 500 ottelua (jääpallo-ottelut siihen luettuina). Frans Karjagin on pelannut 31 jalkapallo-maaottelua ja 3 A-ottelua jääpalloilussa. Kolmasti on hän myös saavuttanut jalkapallomestaruuden ja kerran jääpallomestaruuden. Mieluisimpana jalkapallovoittona pitää hän, syksyllä saavutetun Ruotsi-voiton ohessa, menestystä Kööpenhaminassa v. 1931.

Frans Karjagin on nyt maajoukkueemme nopea ja lujaotteinen puolustaja.

Vaikkakin Karjagin tietenkin pitää jalkapalloilua monipuolisimpana ja kehittävimpänä urheilumuotona, harrastaa hän säännöllisesti yleisurheilua. Mainittakoon, että hän 10-vuotiaana juoksi 100 m ajassa 14 sek.

— Hauskin juttu jalkapallourallani, sanoo Karjagin, on Kööpenhaminasta vuodelta 1931, kun matkanjohtajamme maisteri T. Tornivuori yllättävän voittomme johdosta tuli meitä onnittelemaan vedet silmissä kertoen, että hän oli kirjoittanut illan »bankettipuheen» tappio mielessä mutta sai kirjoittaa koko puheensa uudelleen, mikä vei noin pari tuntia.

Ernst Grönlund.

Jalkapallopelimme on vielä niin nuorta, ettei sen historiikkiin liity paljonkaan ns. legendajuttuja, mutta kun kerran nimi Ernst Grönlund siirtyy aktiivipelaajiemme nimiluettelosta, silloin varmaankin saamme silloin tällöin julkisen sanan avulla kuulla tarunomaisesti kirjoitettavan ja kerrottavan siitä ajasta, jolloin »Erkkuli» pelasi jalkapallopeliä. Nimeen »Erkkuli» (= Ernst) Grönlund sisältyy nimittäin hyvin paljon sellaista, joka jalkapallopelissä on erikoisesti hyväksyttävää.

Grönlund on meitä ilahduttanut lukemattomat kerrat jalkapallokentällä. Hän on pelannut suurenmoisia otteluita ja esityksistään ei hän ole saanut pelkästään kotimaassaan, vaan myös ulkomailla tunnustusta erinomaisista jalkapalloilija-lahjoistaan. Hän on myös erikoinen siinä suhteessa, ettei hänen peliesityksestään milloinkaan julkituoda moitetta. »Erkkuli» on pelannut joskus heikkojakin otteluita, mutta tästä on visusti vaiettu, sillä hän kuuluu siihen erikoiseen jalkapalloilijaluokkaan, jotka nauttivat niin arvostelijoitten kuin yleisönkin suosiota. Hän on

ErkkuliGrönlund, maajoukkueemme strateegi.

niitä »suuria» urheilijapoikiamme, jotka suorittavat tehtävänsä parhaitten toivomusten mukaisesti ja silloin heillä on katselijan silmien edessä se etuoikeus, että he saavat epäonnistua silloin, kun he katsovat sen arvolleen sopivaksi. Tämä epäonnistumisprosentti on nimittäin niin pieni, ettei sitä viaksi lueta.

Ihmisenä on Ernst Grönlund mitä parhain urheilijatyyppi. Ulkopuolella jalkapallokentän hän on vaatimaton, syrjään vetäytyvä ja hänessä ei milloinkaan huomaa sitä piirrettä, joka niin monessa urheilijassamme on luonteenomaista, nimittäin oman kyvyn esiintuomista. Jalkapallokentällä on hän taas hyväksyttävän pelitavan esittäjä. Ei mitään riuhtoilua, ei »teatteria», vaan suorituksessa huomaa vapaata pyrkimystä siihen, mitä hankittu ja opittu pelikyky sallii. Hänen pelinsä on huomaamattoman tehokasta, mutta pelin tarkkaaja tekee sittenkin säännöllisesti havainnon, että juuri tämän ajatuksella työskentelevän pelaajan aloitteesta syntyvät h ä n e n joukkueensa tulostatuottavimmat tilanteet.

Kuten Frans Karjaginkin on Grönlund Helsingin Töölön kaupunginosan jalkapallokasvatteja. Hän on syntynyt joulukuun 18. p:nä 1902. Siis »joululahjaksi annettu», kuten hän itse sanoo. Täyttää siis jouluksi 32 vuotta! Töölön poikien joukossa heräsi hänessä innostus jalkapalloiluun, »sillä pallohan on poikavekaran mieluisin leikkiväline». Grönlund oli pikkupoikana erikoinen siinä, että hän tahtoi itse leikkiä pallon kanssa niin paljon kuin mahdollista. Kun jalkapalloa ei ollut tarjolla, keksi hän itselleen kumipallon ja tämän puutteessa sai pallon virkaa tehdä äidin rievuista tekaistu pyörylä; pääasia oli, että hän sai heittää, potkia, pelata. Tästä ainaisesta yhdessäolosta pallon kanssa heräsi pelivaisto. Silmä tottui pyöriäisen oikukkaaseen liikehtelyyn ja sen mukana kehittyi ajatuskyky, mielikuvitus . . . Hänestä tuli jalkapallonpelaaja korkeinta luokkaa.

Neljätoista vuotta sitten, tarkemmin sanottuna v. 1920, esiintyi hän ensi kertaa Töölön Vesan toisessa joukkueessa. Kehitys kulki nopeasti ja jo pari vuotta myöhemmin oli hän kypsä saman seuran ensi joukkueeseen. Siihen aikaan kuului Vesa epäilemättä maamme parhaimpiin jalkapallojoukkueisiin. Hänestä tuli TUL:n edustusjoukkueen kantavin nimi. Vuonna 1931 liittyi Grönlund H:gin IFK:hon ja sen jälkeen lienee hänen toimintansa edustusjalkapalloilussamme siksi tunnettua, ettei siitä laajemmin tarvitse kertoa. Noin 20 kertaa hän on esiintynyt maajoukkueessa.

Grönlund on myös mainio jääpalloilija. On edustanut maatamme myös jääpalloilussa ja kuului HIFK:n tämän vuoden jääpallo-mestaruusjoukkueeseen. Kaikkiaan on hän pelannut yli 400 ottelua.

Harjoitustavastaan kertoo Grönlund:

— Harjoittelen melko säännöllisesti ja monipuolisesti. Itse asiassa ei minulla ole mitään erikoista harjoitusmenetelmää. Harjoitustilaisuuksissa syvennyn usein sellaisiin menetelmiin, joita en lainkaan ajatellut kentälle saapuessani. Voin saada jonkin päähänpiston erikoisesta palloliikkeestä, ampumistavasta, kuljetuksesta jne., ja silloin teen sitä niin kauan kuin sen erehtymättömästi osaan. Tämä viehättää minua suuresti. En rajoita harjoitustani pelkästään siihen, mitä seurani yhteisharjoituksissa tehdään, vaan suoritan muutakin. Ja joskus annan palttua palloharjoitukselle. Pistän »piikkarit» laukkuun ja menen Eläintarhaan, jossa juoksen, hyppään, heitän ja teen mitä mieleeni kulloinkin pälkähtää. Olen huomannut, että liikunta yleensä, missä muodossa sen tekeekin, on erinomaista harjoitusta.

Viljo Halme.

Kuulin kerran Helsingin Pallokentän katsomossa erään herrasmiehen väräjävin äänin lausuvan:

— Kyllä tuo Halme on hermostuttava maalivahti. Seisoo tuolla tolppiensa välissä kuin Fieandt sodassa. Piippu vain suusta puuttuu . . .

Tämä oli melko sattuvasti sanottu, sillä maajoukkuemaalivahtimme kuuluu tosiaan maailman rauhallisimpiin esiintyjiin jalkapallokentällä. Joskin kuulumme niihin arvostelijoihin, jotka väittävät Viljo Halmeen maalivahtipelin liian flegmaattiseksi, niin olemme myös valmiit tunnustamaan hänen erinomaisen pelin seuraamistapansa. Ken on seurannut lähemmin hänen maalivahtipeliään, hän varmaankin myöntää siinä olevan erikoista juuri ajatuksellisessa pelissä. Halmeen silmä seuraa pallon kulkua jo sen aikaisemmista hyökkäysvaiheista. Tämä aikainen tilanteen harkinta johtaa siihen, että hän saattaa ennakolta harkita, m i t ä o n t e h t ä v ä ja m i k ä o n t e h o k k a i n t a p a peittää omalla vartalollaan maaliaukko mahdollisimman pieneksi. Juuri nämä harkintahetket tekevät Halmeen pelin niin »hermostuttavan» rauhalliseksi.

Viljo Halme on ns. Kallion poikia. Haapaniemen- ja Brahenkadun urheilukentät ovat »Halin» poikavuosien tiimellyspaikkoja. Siellä hän on pallopelin viattoman taikavoiman löytänyt ja jakanut sen aiheuttamat riemut monen nykyisen tunnetuimman palloilijamme kanssa. »Kallion Pallo-Veikot» oli se pikkupoikien jalkapalloyhtymä, jossa Halme jalkapalloilijapohjansa loi. Yhdessä Ville Lehdon, Veikko Leskisen, Pentti Larvon, Sulo Pesosen, Viljo Kuhlbergin, Sulo Saarion, Aulis Koposen ym. kanssa hän monet moninaiset kerrat vuodessa otteli »Kinkan»- »Bärkan»- ja »Josafatinlaakson» mestaruudesta. Kehittävää oli tämä aika ja sitä jatkuvasti tehostettiin keskikouluaikana.

Varsinaisen seurajoukkue-esiintymisensä aloitti Halme Helsingin Jyryn jalkapallojoukkueessa. Tätä seuraa edusti Halme kokonaista 8 vuotta. Sieltä suuntautui esiintyminen HJK:hon. Tässä seurassa on Halme ollut todella »pelastava enkeli». Maineikas »klubi» saa todella kiittää Halmetta monesta sarjapisteestä, sillä asiahan on ollut niin, että jos ei HJK:n eturivi ole pystynyt maalientekoon, niin ei myöskään »Hali» ole päästänyt pisteitä menettäviä palloja omaan verkkoon ja niin on HJK aina varmasti pisteitä poiminut.

Jalkapalloilijana on siis Viljo Halmeella pitkä ja ansioitunut ura takanaan. Hän on pelannut lähes 500 jalkapallo-ottelua ja niistä lienee viidesosa kansainvälisiä otteluita.

Jalkapalloilun viehätysvoimasta kertoo Halme:

— En ole harrastanut elämäni aikana pelkästään jalkapallopeliä. Minä olen ollut mukana monessa muussa urheilussa. Olen aikoinani hypännyt 175 sm korkuisen riman yli, juossut 100 m 12.2 sek. ja hypännyt pituutta 6 m korville. Kaikkihan tämä on ollut erikoisen hauskaa, mutta sittenkin on minun myönnettävä, että jalkapallopeli on jotakin vertaamatonta. Jalkapallopeli on ennakolta arvaamatonta. Sen puitteisiin mahtuu niin paljon yllättävän odottamatonta, joka tekee pelin niin viehätysvoimaiseksi. Joukkuepelinä on sillä myös suuri tarkoitus kasvattavassa merkityksessä. Se liittää jollakin ihmeellisellä tavalla nuorisojoukot toisiinsa. Tekee heistä ihmisiä, sanan kauneimmassa merkityksessä.

Hali on kylmäverisesti siepannut pallon ruotsalaishyökkääjän ulottuvilta.

Huvihiihtäjänkin on tiedettävä tekniikan alkeet

Älä pelkää „akkaa", vaan opi laskemaan mäet rohkeasti

URHEILIJAN JOULULLE
kirjoitti *TAUNO LAPPALAINEN.*

Tarkoituksenmukaisten hiihtovälineiden tuoma hyvä vaikutus hiihtoretkien onnistumisen suhteen on hiihtoharrastelijankin, jolla nimellä mieluummin sunnuntaihiihtäjiksi itseään kutsuvia suksimiehiä ja -naisia sanoisimme, ensiksi huomioitava.

Sen vuoksi olisi toivottavaa, että mahdollisimman pian päästäisiin ensinnäkin kiintositeisiin ja siitä johtuen kovapohjaisiin hiihtokenkiin. Monen, muutoin loistavan hiihtoretken tuoma nautinto on mennyt piloille jo yksin mäystinjutun takia.

Mutta vasta-alkajankin ja sellaisten hiihtomiesten ja -naisten, jotka eivät ole tilaisuudessa liikkumaan suksilla joka päivä, on otettava huomioon muutamia yleisiä, hiihdon teknillistä puolta koskevia seikkoja, joiden tietämisen jälkeen hän saa mahdollisimman edullisen tuloksen hiihtoretkestään.

Kukaan ei ole seppä syntyessään ja ehkä vähimmän voi luulla osaavansa suksilla liikkumisen taidon ilman ahkeraa suksilla oloa. On luonnollista, että suksien ja sauvojen, jotka tässä tapauksessa voidaan katsoa hiihtämisessä tarvittaviksi teknillisiksi välineiksi, sopiva yhteistoiminta jalkojen ja käsien kanssa, vaatii, kuten sanottu, pitkäaikaista harjoitusta.

Tärkeimpiä, ja ehkä tärkein seikka, joka vähemmänkin hiihtelevän tulee tietää ja joka päästää oikean hiihtotyylin jäljille, on *oikean suksisauvaotteen osaaminen.* Se on tärkeä oikean hiihtotyylin muodostamisessa sekä niinollen parhaimman työtuloksen saavuttamisessa. Tavalliset huvihiihtäjät eivät ole tarkkoja tässä suhteessa, vaan pidetään sauvoista kiinni niiden päästä, olkootpa ne kuinka pitkät tahansa. *Voimataloudellisesti tehokkain työntö saadaan, kun ote sauvasta on olkavarren puolitien kohdalla.* Murtomailla ehkä vähän alempanakin. Joten sauvojen ei tarvitse olla sen pitemmät. Käsivarsilihaksien väsyminen, jonka vähemmän hiihdellyt ensiksi tuntee, tulee sitä aikaisemmin, mitä ylemmäksi ne täytyy nostella aina uuteen työntöön valmistautuessa. Lisäksi liian pitkillä sauvoilla hiihdettäessä jokainen työntö muodostaa silmiinpistävän erillisen työvaiheen, kun liukuminen ja potku jaloilla ei sopeudu tästä syystä harmonisesti käsien suorittamaan liikkeeseen. Tarkatkaapa hiihtävää miestä tai naista, jolla sauvaote on liian korkealla! Hänellä on joka työntö eri hiihtomatka ja joka työnnön välillä on pitkä kuollut kohta. Ja sitten, katsokaa hiihtäjää, jolla on sauvaote oikealla kohdallaan: hänen hiihtoliikkeensä sopeutuvat toistensa kanssa hyvin yhteen. Paitsi vartalon massavoiman hyväksi käyttöä, oikean sauvaotteen aikana, pakottaa tämä tavallaan myöskin jalkojen liikkeet muovautumaan tarkoitustaan vastaaviksi. Jalkaliikkeitten aikana tapahtuvaa ja varsinkin vähemmän hiihdelleelle tavallista suksen lipsahtamista, jos suksi ei ole voitelun avulla tehty takaisin antamattomaksi, estetään siten, että potku suoritetaan ikäänkuin suksea polkaistaisiin suoraan maata kohti. Vaikka suksi ei olisikaan voideltu, kuten sanottu, erikoisvoiteella, on paljaalla tervasuksellakin se ominaisuus, että se maata kohden suoritetun potkun vaikutuksesta ikäänkuin hetkeksi tarttuu kiinni lumeen.

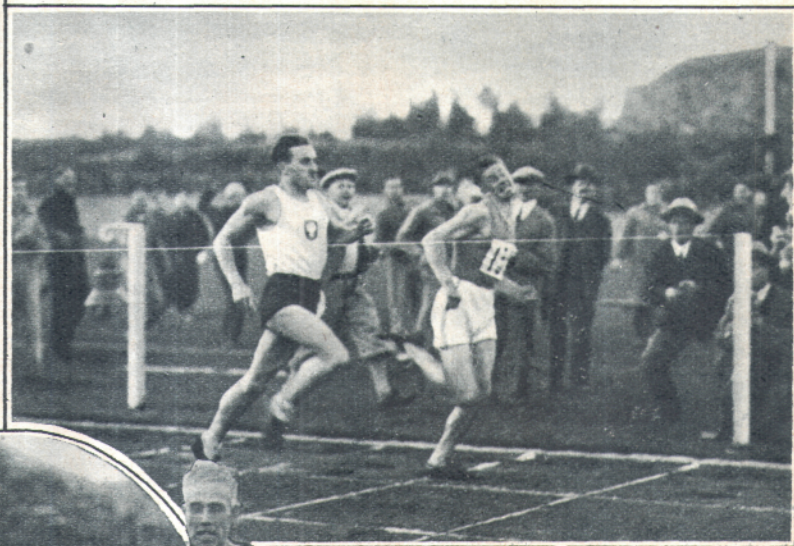
Vaikka ahkera suksilla olo tietenkin ensi kädessä neuvoo oikealle tolalle tekijäänsä yleensä kaikissa hiihtoasioissa, on syytä kumminkin aloitettaessa tarkkailla ensiksi juuri edellämainittuja seikkoja. Kun hiihtoharrastus on päivä päivältä lisääntymässä, niinkuin oikein onkin, ja hiihtoretket suuntautuvat yhä enemmän maastoon, täytyy erotella vähitellen hiihtotyyleistä kaikki tasamaanaikuiset perinnöt. Maastohiihto vaatii maastoon sopivan hiihtotyylin, joustavapotkuisen ja sulavatyöntöisen liikehtimisen.

Vielä on puhuttava hiukan *mäenlaskutaidon opettelemisesta.* Suomalaiselle luonteelle näyttää olevan ominaista, että kaatumista hiihtäessä pidetään suurimpana häpeänä, minkä alaiseksi hiihtelijä voi joutua, varsinkin jos muut ovat näköpiirissä nurinmenon tapahtuessa. Kuitenkin vain *rohkealla mäenlaskulla ja tiukan paikan tullen nurin mennen opitaan mäkiä laskemaan.* Paljon kauniimpaa on hiihtomiehen silmistä nähdä railakas mäenlasku ja »akan» tai »ukon» ottaminen, kuin kynsin hampain jarruttaminen, tökkilöimällä sauvoja edessään, jolloin on suuri mahdollisuus saada sauvanpää silmäänsä. Sivumennen mainittakoon tässä, että ei missään nähdä niin surutonta mäenlaskua eikä niin paljon nurinmenoja kuin Holmenkollenhiihdossa. Ja siellä ovat sentään tekijämiehet pelissä. Tietysti on katsottava mäkeä laskiessa, että lunta on tarpeeksi, jos mäenrinne on kivikkoa ja kannokkoa. Tavallisin virhe mäenlaskuasennossa on se, että mahdollisen pelontunteen tai jännityksen takia jännitetään koko vartalo jäykäksi, päinvastoin kuin silloin juuri pitäisi joka lihaksen olla aivan velttona, ikäänkuin mäestä ei olisi tietoakaan. Veltoin lihaksin, polvet hieman koukussa, vasen jalka hiukan edessä sekä kädet sauvoineen vartalon takapuolella, siinä asennossa on yritettävä. Tämä asento ei ole vaikea muistaa ja se tuo mäenlaskutaidon tullessaan.

SUURPAUKKUJA VIIPURIN KESKUSKENTÄLLÄ

Nurmen jäähyväiskilpailuissa Viipurissa Toivo Hoppania yllätti voittamalla Kusocinskin 1 000 m:llä. Kuvamme loppuriuhtaisusta.

Alla: Askola ja Höckert saavuttavat Norja-ottelun 5 000 m:llä loistavat ajat 14.41,4 ja 14.41,9. Askolan virallinen aika oli kuitenkin sekuntia liian huono. Myöhemmin hän paransi 14.39,1:een.

PAAVO NURMI, *urheiluhistorian suurin juoksija, joutui viimeisinä kilpailuvuosinaan omituiseen asemaan. IAAF eväsi häneltä 1932 kilpailuoikeuden amatöörinä, mutta Suomen Urheiluliiton amatöörisääntöjen nojalla hän sai kilpailla yhä kansallisissa kilpailuissa. Kun IAAF Suomen liiton myötävaikutuksella vahvisti päätöksensä viime kesänä, oli Nurmen kilpailu-ura tosiasiallisesti päättynyt. Hänen sallittiin kuitenkin vielä juosta suuren uransa päättäjäiskilpailu, vieläpä kansainvälisissä kilpailussa (»ulkopuolella kilpailun»). Tämä aikakirjoihin jäävä, harvinainen juoksu tapahtui Viipurissa maaottelusunnuntaina 16/9 10 000 m:n matkalla. Kuvamme yllä on sen kilpailun alkuvaiheista. Nurmi johtaa ennen Torikkaa ja Riikosta. Soikiossa Nurmi päättää viimeisen kilpailunsa voittaen ajalla 31.39,2 Torikan hävitessä 2/10 sekuntia. Tätä kuvaa tarvitaan varmasti vielä monta kertaa urheiluhistorioja julkaistaessa.*

Vas.: Suomen joukkue marssii Aki Järvisen johdolla Norjaa vastaan Viipurin kauniin keskuskentän vihkiäistilaisuudessa. Eturivissä tuom. Husgafvel, Kotkas ja Kuntsi, sitten Siltanen ja Koskinen, Lampinen ja Larva. Lampisen perässä näkyvät Juselius, Salminen, Palle Virtanen, Lindroth, Finnilä jne.

Kyrön ukko ja Kurkkion äijä sauvovat Ounasta.

Äkäisellä Ounaalla

Vihaisena pauhaa suuri Ounas Lapin erämaissa jutaen korkeista tuntureista kohti merimaita. Mutta virran ei anneta rauhassa rukattaa. Pahat voimat ovat monin paikoin paiskoneet väylän täyteen louhikoita ja kalliopahioja, joiden kanssa täytyy vihan vaahdossa tapella ja meluta ja huutaa äänensä käheäksi. Kun on hetkisen saanut rauhassa omia aikojaan ujutella jotakin mieluista korpisuvantoa, jo taas paiskautuu poikkipuoleinen eteen ja tukkii tien . . . ja ala jälleen vihapäissäsi kähistä.

Mutta kun joudut Ounaan äkäisiä latvavesiä porkkaamaan kahden äkäisen äijän saattamana, silloin tiedätkin kiukkuista tunturimaiden virtaa vaeltaneesi . . .

Lapin kovia koskia.

Niinkuin silloinkin, kun olet nousemassa Kittilän ja Enontekiön rajakylille ja sauvojiksi on sattunut Kurkkion vanha vaari ja Kyrön ukko, kaksi oikeaa tunturiperien körriä.

Kurkkion äijän kyllä tuntee koko Ounas, vanhan mustapintaisen, mustapartaisen koskien porkkaajan, joka ei kesäisin paljon muuta teekään kuin rähjää väylällä kalan kimpussa, milloin ponnistellen ylös käsin, niin että hiki nousee höyrynä hartioista, milloin lasketellen myötävirtaan kilpaa kuohujen kanssa. Kyrön ukon taas tuntee suuri pohjoinen perukka kaukaisia tuntureita myöten, pahankurisen kyrmyniskan, joka vain yhdellä silmällä katsoa tiirottaen kiertää kyliä iätkaiket, milloin tullen milloin mennen . . .

Sattuivatkin ukot samaan veneeseen sauvojakavereiksi, Kurkkion vaari kyllä äristen, ettei hän lähde tuollaisen miehen kanssa koskia kiikkumaan. Mutta kun ei muitakaan miehisiä miehiä ollut käsitettävissä, täytyi kurkkiolaisen loputta taipua.

Vanha maankiertäjä keikkuu sitten keulassa, tarkkailee koskea, ohjaa kulkua ja työntelee sauvoimella. Kurkkion äijä, koskien kiertäjä, seisoo jalat haarallaan perässä ja puskee kuin peto. Äijän silmät vain välähtelevät, musta parta vipattaa ja takkuinen tukka käpertyy lakkireuhkan reunalle, risaisten housujen riekaleet repalehtavat sinne ja tänne, ja ruskea paita riepoittaa höllällään sen mukaan kuin äijä heiluttaa sauvointa.

Tuntuu melkein kuin itse kosken köyryt olisivat lähteneet väylää rähjäämään . . .

Vääräsilmin ukot katselevat toisiaan, työntelevät äkäisesti samaa tahtia sanaakaan sanomatta. Joskus vain hiukan örähtävät.

Mutta kohta räjähtää. Sattuu jossakin korvassa keula kivelle, maankiertäjä on keikahtaa väylään, vene käännähtää poikittain ja kallistuu . . .

Silloin perämies äsähtää:

— Et sie, koranus, ole mikään koskimies. Sanoinhan mie . . . Anna mie tulen keulhan!

Vaihdetaan paikkoja. Ja taas kyräillään ja pusketaan, Kurkkion musta körri keulassa ja Kyrön kyrmyniska perässä. Kyrätään ja pusketaan pitkä suvanto, mutta ei sanota mitään, ruiskutellaan vain mustia kiukkuisia sylkiä . . .

Ja kolmilaitainen menee että kohisee.

Mutta tulee taas kova koski, vihaisena kiljuva korpelainen. Tapahtuu jälleen jokin kommellus, tahti sekaantuu, ja vene yrittää kääntyä poikkivirtaan. Kohta sauvojat sähisevät kuin kaksi kiukkuista kissaa ja syyttävät toisiaan.

— Sie, rietas, veit väärhän reikhän!

— Sie, kortto, et osaa hoitaa perää!

— Sie et tunne omaa väyläästi!

— Ja sie et ymmärrä väylästä mitään!

Sillä lailla yhä vain pusketaan koski kuin koski toisensa perästä. Kuta vihaisemmin virta kähisee, sitä äkäisemmin äijät ärhentelevät, ja mitä äkäisemmin äijät toraavat, sitä kiukkuisemmin vene mennä poukkii sekä kosket että suvannot.

Rantakorvet vain katsovat ja kuuntelevat kummaa menoa, ja tunturit tuonnempaa jänkien takaa kurkkivat. Suuri Pallastunturikin kaukana nousee varpailleen ja kurkistelee yli metsien . . .

Mutta erämaan äijät ähisevät, syljeskelevät ja sauvovat, ja vene menee että vilisee.

Toraavat ukot aikansa sauvomisesta, mutta matkan jatkuessa takerrutaan kiinni jo uskon asioihin. Kähähtää siinä keulamies:

— Luulet uskoa tunnustavas — armonvaras.

— Ja sie et tiijä armosta enempää kuin pissihaukka, mikä yöllä kuuhkii, vastaa toinen.

— Ei armonvarkhailla ole taivhashen asiaa.

— Ei sinne pissihaukkojakaan lasketa.

Kittilän kyröläisiä.

— Sulla on kuollut usko.

— Ja sie olet riethan polttopuu.

Mutta kun tullaan kovaan Mertakoskeen, joka parin neljänneksen pituisena pauhaa väkevästi ja hangoittelee vastaan milloin missäkin, tapahtuu monta poikkipuoleista sekä yhtä monta äkäistä sanaheittoa. Tarttuu ja jää Kurkkion ukon sauvoin kivenrakoon, ja sitä täytyy pysähtyä kiskomaan, nujahtaa kyröläisen seiväs niljakalta kiveltä, niin että itse ukkokin kuukahtaa kynsilleen veneen laidalle, kastellen kätensä kainaloita myöten. Sitä vaille, ettei vene kaatunut ja täyttynyt. Siitä taas riittää yhä äkäisempää torailua moneksi työntöväliksi . . .

Jo viimein muutamaa nivaa noustaessa, kun Kurkkion ukko leveillä haaroin keikkuu ja heiluu keulassa, Kyrön kyrmy sanoa tärähdyttää:

— Ja tuollaisisa housuisa mie vain en ilkiäis tulla pirtistä

Sydänyön aurinko Ounasjoella.
Soik.: Kyrön kylän rannasta Ounasjoella.

pihallekaan . . . sati lähtiä väylälle . . . Variseval ja riehkuvat, jotta kohta neuvotkin . . . Mitä sun muoriskin meinaa?

Vanhan Kurkkion körrin hampaat kirahtavat, hän vilkaisee housuihinsa, eikä osaa sanoa mitään. Mutta sitten mustat silmät välkähtävät ilkeästi, kun äijä ruiskahduttaa ruskean syljen ja kysäisee kuin muina miehinä:

— Pimahtiko se kovasti?

Kyröläisenkin ainoa silmäriepu leimahtaa, ja sänkinen leuka rupeaa väkättämään. Äkäinen kirous sieltä vain kähähtää, mutta ei sen enempää. Kurkkion körri ampaisi arkaan paikkaan. Kyrön ukko kun oli aikoinaan kaivanut ruutipanoksen kantoon, räjähdyttänyt, »pimahuttanut» sen ja menettänyt siinä toisen silmänsä. Sen muistuttaminen oli pahinta, mitä hänelle saattoi sanoa.

Eikä siitä sen enempää. Ei sano kyröläinen enää sanaakaan, eikä liioin sano Kurkkion ukko. Äkäisinä äijät vain työntelevät sauvoimillaan samaa tahtia, katsoa muljahduttelevat syrinkarein toisiinsa ja ärähtelevät.

Kurkkion äijän resuiset housutkin riepsahtelevat samaa tahtia, ja kyröläinen katsoa tiirottaa ainoalla silmällään kuin olisi aina jotakin tähtäämässä . . .

Ja vene menee kuin vesihiisi sekä suvannot että kosket.

Samuli Paulaharju

Korjattavia epäkohtia koululaiskilpailuissa

URHEILIJAN JOULULLE
kirjoitti lehtori
YRJÖ NYKÄNEN.

Pojat marssivat halki Helsingin suureen voimistelujuhlaan Pallokentällä viime kesänä.

Koulujenväliset kilpailut eri urheilumuodoissa muodostavat suurempien kaupunkiemme urheiluelämässä oman, erikoisen ja koululaispiirejä suuresti kiinnostavan osansa. Näillä kilpailuilla on aina ollut ja tulee vastakin olemaan huomattava merkitys maamme urheilulle. Innostavathan ne fyysillisesti kyvykkäimpiä oppilaita mieliurheiluaan harjoittamaan ja pyrkimään koulunsa edustusjoukkueeseen. Tuollainen pieni edustustehtävä voi jollekin olla kannustimena jatkuviin ponnistuksiin toivossa kerran päästä huippu-urheilijana maansa puolesta kamppailemaan. Mutta muillekin koululaisille kuin kilpailuihin osaaottaville on koululaiskilpailuilla merkityksensä. Ne tutustuttavat heitä eri urheilumuotoihin, lähentävät heitä urheiluun yleensä ja ovat siten omiaan lisäämään urheilun kannattajain piiriä. Koululaiskilpailuista sellaisenaan ei siis ole muuta kuin hyvää sanottavana. Mutta hyväkin asia voidaan pilata huonolla hoidolla. Ainakin Helsingissä, mahdollisesti muuallakin, on koulujen välisten kilpailujen järjestelyssä esiintynyt epäkohtia, jotka olisi saatava poistetuiksi, ennenkuin kouluviranomaiset pääsevät niistä huomauttamaan.

Ensinnäkin näyttää siltä, ettei koululaiskilpailujen kokonaisohjelmaa laadittaessa, mikäli suunniteltua ohjelmaa on edes olemassa, ole paljoakaan ajateltu, mitkä urheilumuodot koululaisten kilpailtavaksi sopivat ja mitenkä monta kilpailua lukuvuodessa he rasittumatta ja koulutehtäviään laiminlyömättä voivat kestää. Esim. Helsingin oppikoulujen vuosittaiseen yleiseen kilpailuohjelmaan kuuluvat tietääkseni seuraavat urheilumuodot: pesäpallo, jalkapallo, käsipallo, jääpallo, jääkiekko, tennis, yleisurheilu monine lajeineen, uinti, hiihto, luistelu, nyrkkeily, ampuminen, voimistelu, vauhdittomat hypyt ja pyöräily. Hiihdossa ja pesäpallossa kilpaillaan lisäksi kahdesti vuodessa. Mutta tässä ei vielä ole kaikki. Eräillä kouluilla on keskeisiään kiertopalkintoja kilpailtavana ja yleiset urheiluseurat ovat ottaneet tavakseen omien kilpailujensa yhteydessä järjestää joskus kilpailuja myös koululaisille. Kun vielä otetaan huomioon, että useimmat pallokilpailut, joissa tavallisesti on runsaasti osanottajia, suoritetaan sarjasysteemiä käyttäen ja että monella koululla on vuosittain useita luokkain välisiä kilpailuja ja monenlaisia karsintoja, voidaan sanoa, että koulujen kilpailuohjelma on liian laaja.

Ryhtymättä lähemmin ehdottelemaan, missä urheilumuodoissa koulujen väliset kilpailut olisi säilytettävä ja missä poistettava, en kuitenkaan voi olla vakaumuksenani julki tuomatta, ettei nyrkkeily kilpailuna sovi koululaisille eikä yleensä kasvaville. Nyrkkeily on kovaa urheilua. Siinä on valmennuksella suurempi merkitys kuin ehkä missään muussa urheilumuodossa. Kasvuiässä oleva ei kehitykselleen haittaa tuottamatta voi nyrkkeilyn vaatimaa kovaa valmennusta kestää. Huonokuntoisena kilpaileminen taas voi muodostua hänen terveydelleen vaaralliseksi. Siis nyrkkeily pois oppikoulujen kilpailuohjelmasta. Kyseenalaista on mielestäni myöskin, onko pyöräily koululaisille sopiva kilpailumuoto, vaikkapa siinä käytettäisiinkin Pihkalan systeemiä.

Toinen ikävä epäkohta on useiden kilpailujen ruuhkautuminen samalle ajankohdalle. Helsingissä pelattiin tänä syksynä pesäpallo- ja jalkapallosarjat niin samanaikaisesti, että pojat joutuivat ottelemaan parin viikon aikana melkein joka toinen päivä, sattuipa »Ressulle» molemmat pelit kerran samaksi päiväksi. Onneksi siirrettiin yleisurheilukilpailut tällä kertaa kevääseen. Kun koulujen luokkainväliset pesäpallo-, jalkapallo- ja yleisurheilukilpailut tavallisesti pidetään syksyisin, mikäli mahdollista ennen yleisten kilpailujen alkua, kestää varsinainen kilpailukausi täten melkein kokonaan sen puolentoista kuukauden ajan, joka näihin urheilumuotoihin on käytettävissä. Tällöin joutuvat ainakin useammissa urheilumuodoissa edustuskelpoiset

Helsingin seurojen alokasjuoksuissa on koulupoikia aina runsaasti mukana.

Helsingin halkijuoksun vilskeessä ovat myös koulujen joukkueet mukana. Kuva viime kevään ensimmäisestä vaihdosta. Erkka Vilen on suistunut pyrstölleen. Hänen takanaan seisoo poliisien Sjöstedt. Vas. reunassa painuu toiselle osuudelle IFK:n Avellan ennätettyään napata viestikapulan Erkalta.

oppilaat kilpailemaan tuona aikana monta kertaa viikossa, mikä ei voi olla haittaamatta heidän koulutyötään. Kilpailujen aiheuttaman rasituksen huomaa opettaja urheilutunneilla. Koulun edustusurheilijoita on vaikea saada silloin työhön. He ovat joko rampoja tai väsyneitä edellisistä kilpailuista taikka tahtovat säästää itseään seuraavaan otteluun. On sattunut, että kun pojalla on illalla ollut pesäpallo-ottelu, hän on aamupäivän tunnilla pyrkinyt vapaaksi korkeushypyn kokeista, jottei menettäisi herkkyyttään. Silloin on kilpailu jo otettu liian tärkeältä kannalta. Mutta jos mennään niin pitkälle, että ollaan koko lauantaipäivä poissa koulusta ja lepäillään kotona, jotta sunnuntaina kyettäisiin paremmin ottelussa loistamaan, joudutaan jo kokonaan väärälle tolalle.

Kilpailun asettamista työn ja velvollisuuden edelle ei minkäänlainen urheilukasvatus hyväksy.

Jos siihen koulussa ruvetaan menemään, saadaan muuten urheilulle enimmäkseen myötämielinen opettajisto koulukilpailuja vastaan ja se saattaa olla niiden loppu.

Muuten ei joutavana vetelehtimisestä ennen kilpailua ole pojalle muuta kuin vahinkoa. Kun ajatukset silloin melkein lakkaamatta pyörivät lähestyvässä kilpailussa, kuluttaa se pojan hermovoimat ennen aikojaan. Hermot eivät enää pidä kutiaan aikamiehenä, jolloin lihasvoima vasta on täyteen määräänsä kehittynyt. Juuri tämä kilpailujen liian tärkeänä pitäminen ja sen aiheuttama hermovoimien ennenaikainen kuluminen lienee suurimpana syynä siihen, että niin harvat poikaiässä huomiotaherättäneet urheilijat pystyvät tuloksiin aikamiehinä.

Kilpailujen yhteensattuminen johtunee siitä, että koululaiskilpailuja saavat järjestää useat elimet, joilla ei ole kosketusta keskenään kilpailuaikoja määrätessään.

Tässäkin kohden tarvittaisiin siis säännöstelyä ja järjestystä. Tarvittaisiin elin, joka johtaisi koulujen kilpailutoimintaa ja pitäisi sen oikeilla raiteilla. Sellaiseksi sopisi kaupungin oppikoulujen edustajain muodostama toimikunta jonkun voimistelunopettajan johdolla. Sen tehtävänä olisi hyväksyä, missä urheilumuodoissa koulujen välisiä kilpailuja järjestetään sekä määrätä lukukausittain niiden pitoajat. Ilman mainitun toimikunnan lupaa eivät koulut eivätkä seurat saisi toimeenpanna koulujen välisiä kilpailuja. Kilpailuihin, joihin toimikunta ei ole antanut lupaa, eivät koulut tai niiden seurat rangaistuksen uhalla saisi ottaa osaa. Helsingissä onkin tämäntapainen elin olemassa, nim. Helsingin Oppikoulujen Urheilijat-yhdistys, mutta ei se toiminnassaan ole osoittanut kiinnittäneensä huomiota edelläesittämiini epäkohtiin.

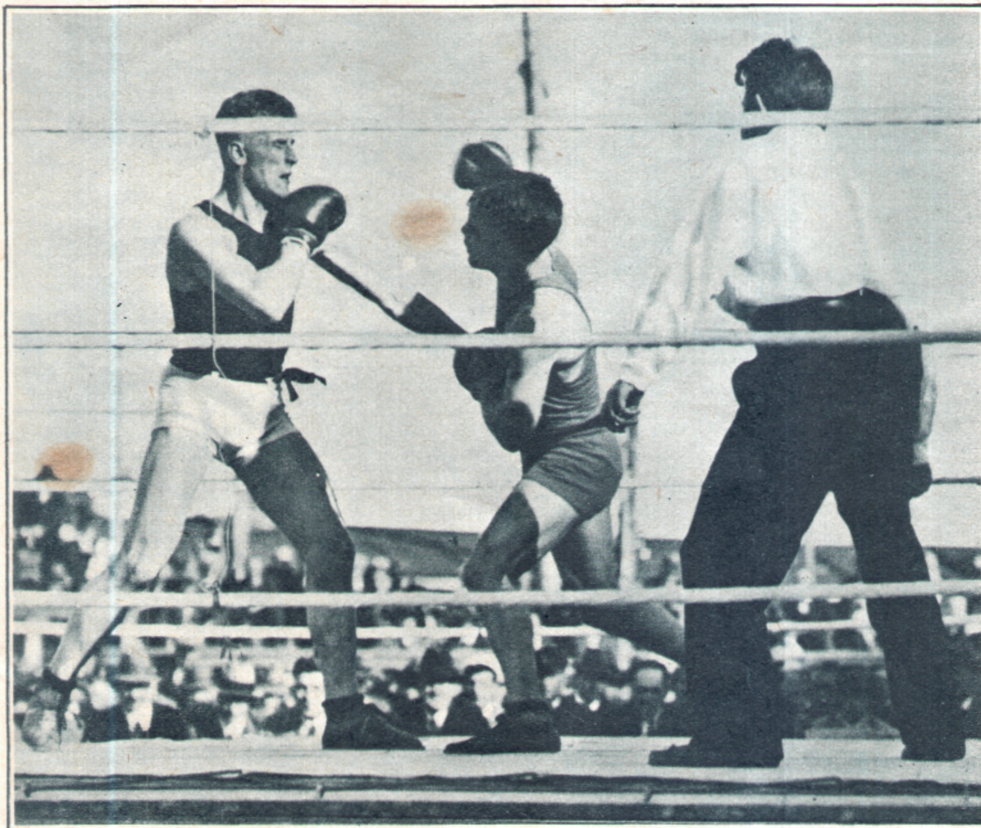
Mutta niissä on saatava korjaus aikaan tavalla tai toisella. On päästävä siihen, että koululaiskilpailujen ohjelmaan kuuluu vain koululaisille sopivia ja heitä kehittäviä urheilumuotoja ja että kilpailujen luku niin säännöstellään ja kilpailut siten järjestetään, etteivät ne väsytä ja liikarasita oppilaita ja siten haittaa koulutehtävien suorittamista.

Poikien näytöksestä voimistelujuhlilla Pallokentällä viime kesänä. — Soik.: Kesälaitumilla on jo nuorena opittava urheilutekniikan alkeet.

AHLBERG ALOITTI URHEILIJAURANSA

”ammatti-painijana”

Isä oli alussa toivoton, mutta näki kuitenkin ennen kuolemaansa, että »tuli siitä Brunostakin sentään mies».

URHEILIJAN JOULULLE kirjoitti *VARJONYRKKI.*

Ahlberg (o i k.) lyömässä tunnettua yliolan koukkuaan ottelussa Leskisen kanssa olympialaisvalinnoissa kesällä 1932. Kehätuomarina kirjoittajamme »Varjonyrkki».

Espoossa vuoden 1911:n huhtikuun 23. p:nä näki Ahlbergin perheessä ensimmäisen kerran päivänvalon ja kohotti ensimmäisen »sotahuudon» pojanvekara, joka kasteessa sai nimekseen Bruno. Jo pojan ottaessa ensimmäisiä askeleitaan, heräsivät äidissä pahat aavistukset. Näytti siltä, että pojalla oli veressään vallattomuuden ja kurittomuuden henki. Isä, innostunut urheilumies, painija ja painonnostaja, oli alussa iloinen huomatessaan pojassaan erikoisesti kehittyneen liikunnan tarpeen, mutta kun aika kului ja poika varttui, alkoi isäkin jo epäillä. Olipa joskus suorastaan toivoton. »Ei sinusta koskaan miestä tule», saattoi tuskastunut isä joskus huudahtaa.

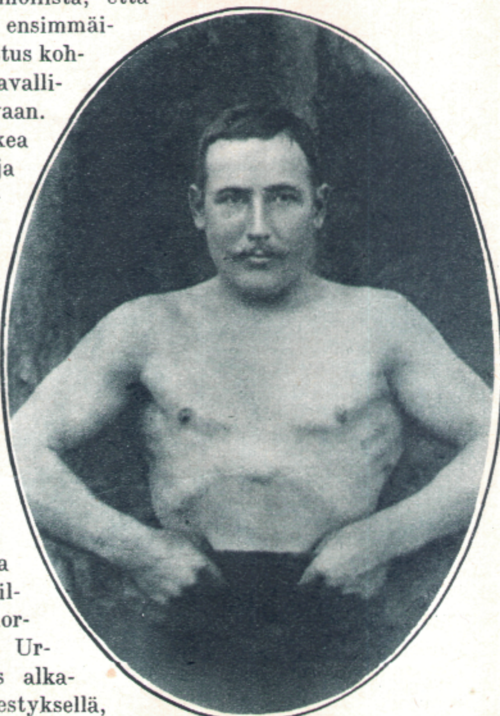
Ahlbergin perheen siirryttyä pääkaupunkiin, avautui pienelle, mutta pahasisuiselle Brunolle laajempi »toiminta-ala». Naapuritalojen akkunat olivat erikoisesti Brynkan mielenkiinnon kohteena. Niitä hän huvikseen pommitteli. Isä maksoi, mutta ei heittänyt toivoaan.

Veljekset Ahlberg. Bruno oikealla 3-vuotiaana.

Kun poika alkoi varttua, pani isä usein toimeen painikilpailuja hänen ja vanhemman veljen, pari vuotta Brynkkaa vanhemman Oskarin kanssa. Saadakseen pojat paremmin asiaan innostumaan, asetti isä kilpailtavaksi rahapalkinnon, joskus 25, jopa joskus 50:kin penniä, jonka voittaja sai omakseen. Sisukas Brynkka pääsi usein rahan omistajaksi, mutta vanhemmasta veljestä tuli myöhemmin painija. Isän suureksi mielipahaksi nuorempi poika ei välittänyt isän lempiurheilusta. Hän eleli edelleenkin vallattomana poikaviikarina, aiheuttaen usein kepposillaan vanhemmilleen harmia. Kuvaavana piirteenä Brynkan tavoista tulkoon mainituksi, että koulutodistuksissa hänen käytösnumeronsa oli päästötodistusta lukuunottamatta aina alennettu.

Oli aivan luonnollista, että hurjapäisen pojan ensimmäinen urheiluharrastus kohdistui johonkin tavallisuudesta poikkeavaan. Brynkka alkoi laskea Alppilan mäkeä ja oli mukana menestyksellä kilpailuissakin polvenkorkuisena koulupoikana. Myöskin kilpauintiin Brynkka koulupoikana innostui. Olipa hän mukana koulujen välisissä kilpailuissa, kuuluen voittaneeseen joukkueeseen, joka reippaasti alitti silloisen Suomen nuorten ennätyksen. Urheilu-ura oli siis alkanut hyvällä menestyksellä, mutta isä ei antanut tunnustustaan »mokomille urheiluille».

Isä Ahlberg oli hyvä painija ja painonnostaja.

Vas.: Brynkka moottoripyöräilijänä. — Oik.: Äiti saattamassa poikaansa olympialaismatkalle.

— Niihin aikoihin olin vakavasti huolestunut Brunon tulevaisuudesta, kertoi pojan äiti, keskustellessamme hänen kanssaan »Pohjolan leopardin» kehityksestä. — Hän oli hyvin vallaton ja tämän tästä saimme valituksia hänen kolttosistaan. Minua peloitti, että pojastani tulee aikamieheksi ennätettyään huligaani. Ette voi uskoa, kuinka iloinen nyt olen. Sen jälkeen, kun Bruno innostui nyrkkeilyyn, on hänen kehityksensä oikeaksi mieheksi alkanut ja nyt olen häneen täysin tyytyväinen. Olen iloinen myöskin siitä, että Brunon isä ennätti vielä ennen kuolemaansa nähdä, että tuli siitä Brunostakin sentään mies, vaikka me sitä usein huolestuneina epäilimme. Isä teki kaikkensa innostuttaakseen pojat urheiluun. Hän oli sitä mieltä, että urheilijasta ei koskaan tule renttua- ja hänen onnensa oli rajaton, kun Bruno saapui kotiin voitettuaan ensimmäiset laakerinsa nyrkkeilijänä. Tätä urheilumuotoa isäkin piti hyväksyttävänä, miehisenä urheiluna.

— En ole ollut koskaan vastaan poikieni urheilemista, jatkoi äiti. — Sehän olisi ollut mahdotontakin, sillä mieheni oli itse mitä innokkain urheilija. Naimisiin mennessämme en välittänyt vähääkään urheilusta. Olinpa sille suorastaan vihamielinenkin, se kun vei niin kovin paljon mieheni vapaa-aikaa, mutta vähitellen hän sai minutkin innostumaan. Nyt olen iloinen, että pojistanikin on tullut urheilijoita. Vanhemman poikani painiuran katkaisi pieni tapaturma, mutta nyt hän on eturivin pesäpalloilija, ja urheiluahan se on sekin. Olin kaikissa Brunon otteluissa katselijana siihen saakka, kun Kugler löi rikki hänen nenäluunsa. Nyt en voi enää kestää sellaista hermojännitystä.

— — —

Gunnar Bärlund sai Brynkan jättämään uimisen ja mäenlaskun ja ryhtymään nyrkkeilijäksi. Pojat asuivat samassa talossa ja talon kellarissa oli Geebeellä oma »valmennusleirinsä». Sinne sai Guni vähitellen viekoitelluksi pienen, mutta pahasisuisen koulutoverinsa. Ja siitä se alkoi.

Brynkka kuului v. 1926 Neuvosen akrobaattivoimistelujoukkueeseen. Joukkueen harjoitukset olivat tavallisesti Jyryn nyrkkeilijöitten harjoitusten jälkeen, mutta kun Brynkka oli Geebeeltä saanut nyrkkeilykärpäsen, tuli hän jo aikaisemmin saliin nähdäkseen nyrkkeilijöitä. Kerran hän huvikseen veti nyrkkeilykäsineet kouriinsa ja pyysi erästä paikalla ollutta nyrkkeilijää kanssaan ottelemaan. Ottelu alkoi, ja Ahlberg peittosi vastustajansa. Tapauksen näki Jyryn tunnettu manageri Pihlström ja otti uuden tulokkaan »teolle». Brynkan tilapäinen vastustaja oli ollut »Hono-Väiski», joka niihin aikoihin jo kilpaili ja iski miehiä lattiaan. Lyhyen harjoitusajan jälkeen Brynkka sitten ajettiin ensimmäisiin kilpailuihin. Se tapahtui keväällä 1927. Ottelut suoritettiin höyhensarjassa. Brynkka hävisi Johtoselle ja Mäelle, mutta voitti Karjalaisen ja herätti heti alkajaisiksi tavattomasti huomiota. Seuraavat kilpailut olivat viikon päästä Raumalla. Brynkka tuli ensimmäiseksi ja sen jälkeen hän ei ole jäänyt kertaakaan ilman palkintoa ollessaan mukana kilpailuissa.

Isä ja äiti olivat katsomassa kaikki nyrkkeilykilpailut. Isä oli erikoisen iloinen poikansa menestyksestä ja varsinkin siitä, että nyrkkeilyharrastuksen mukana oli pojasta karsiutunut kaikki huonot tavat. Isä ei kuitenkaan saanut nähdä poikansa suurimpia voittoja. Brynkan ollessa kilpailumatkalla Norjassa v. 1930, sai hän sinne masentavan sähkösanoman: Isä on kuollut. Brynkka keskeytti kilpailemisen ja riensi kotiin, mutta asia ei ollut enää autettavissa. Rakastettu isä oli ja pysyi poissa.

— — —

Mutta kehitys jatkui edelleen. Kilpailut kovenivat, mutta myöskin taito ja voima lisääntyivät samassa suhteessa. Otteluja kerääntyi tilille runsaasti, yli 200 tähän mennessä, joista vain 15 häviötä ja voitoista suurin osa selviä knock-out-voittoja. Olympialaisvuosi oli tähän saakka loistavin. Silloin tuli vain yksi häviö, Campelle olympialaisissa, mutta 24 knock-out-voittoa. Silloin risti M. J. Brynkan »Pohjolan leopardiksi», mikä nimi hyvin kuvastaa Brynkan nyrkkeilijäolemusta.

Seuraavana vuonna tuli pieni taantumus, mutta antakaamme Brynkan itsensä kertoa:

— Oli luonnollista, että en v. 1933 voinut pysyä kunnossa. Toimeni vuoksi jouduin yöt valvomaan, enkä ennättänyt iltaisin nyrkkeilyharjoituksiin. Olisi ollut ihme, jos kuntoni olisi niissä olosuhteissa säilynyt. Nyt on tilanne toinen. Olen jälleen raavaassa työssä ja elän muutenkin samalla tavoin kuin olympialaisvuonna. Olen yhä nuori, joten uskon vielä muutaman vuoden pystyväni nyrkkeilemään.

— — —

Viime keväänä Brynkka siirtyi aviosäätyyn. Kysyin häneltä, mitä tämä elämänmuutos vaikuttaa nyrkkeilijäuraan.

— Ei ainakaan vahingollisesti, vastasi Brynkka. — Vaimoni ymmärtää harrastukseni eikä aseta mitään esteitä valmennukselleni. Päinvastoin hän tekee kaikkensa auttaakseen minua.

— Asiasta toiseen. Mikä on lujin ottelusi?

— Lujimman otteluni suoritin v. 1931 Sven -Vileniuksen kanssa. Hän on paras nyrkkeilijä, jonka kanssa olen otellut. Ottelu kesti viisi erää, jonka jälkeen sain voiton, mutta jos tuomio olisi julistettu kolmen erän jälkeen, olisin hävinnyt. Viimeinen häviöni Murachille oli tavallaan tapaturma. Sain pahan tällin heti alussa ja se vei kokonaan ottelukunnon. Mikään erikoinen vastustaja hän ei ole. Kugler, Campe ja monet muut ovat olleet parempia.

Brynkka nuorena aviomiehenä omassa viihtyisässä kodissaan.

Suomen ja Saksan joukkueet marssivat maaottelun avajaisissa kentälle. Suomen joukkueessa ovat ensimmäisenä parina Kotkas ja Pärni, sitten Järvisen veljekset Aki ja Matti, seuraavina Kuntsi ja Tolamo sekä Sippala ja Mäkinen. Yksi pitkä poika on mennyt jo kameran ohi, lipunkantaja Martti Alarotu. Saksalaisista astui ensimmäisenä Sievert. Noin 30 000 henkeä oli sulloutunut Poststadionin penkkiriveille.

RA-R

raikui valtavana sotahuu
kuun 15–16 p:nä, jolloin
maaottelunsa, ensimmäi
osaksi ilmeisen epäonne

106.

Vas.: Sa
olivat 200 m

Alla: Pohjolan vaaleita jättiläisiä, Kotkas ja Kuntsi, jotka herättivät Torinossa ja Berliinissä ansaittua huomiota.

Oik.: Harri Larva taisteli kuin poika saksalaisten puolimailerien kanssa. Dessecker voittaa parilla metrillä, mutta Larva heittäytyy juuri maaliviivalla toisen saksalaisen, Mertensin ohi ja voittaa tämän rinnanmitalla.

A-RA GER-MA-NIA

ona Berliinin stadionilla syys-
Suomella oli kovin ja ankarin
n Saksan kanssa. Hävisimme
 vuoksi 10 pistettä tuloksella

5—96.5

san pikajuoksijat Borchmeyer (voittaja) ja Hornberger :llä liian kovia paloja sairaalle Strandvallille ja Palle Virtaselle.

MAAOTTELUN MORAALISET RATKAISIJAT.

Oik.: Saksalainen poliisi Wölke, joka tasaväkiseksi ennustetussa kuulantyönnissä otti Suomen edustajilta luonnon kuvatulla ensimmäisellä työnnöllään. Se oli heti yli 15 m. Paransi sitten 15.39:ään. Wölke oli muuten »vasuri». — Vas.: Insinöörikokelas ja 10-ottelun maailmanennätysmies Hans Sievert, joka viimeisellä heitollaan sivuutti suomalaiset. Kumpikin tapa osoittaa erinomaista kilpailuun keskittymistä, joka saksalaisilla oli muutenkin hyvä. Ja kansa huusi RA-RA-RA — — — Kyllä kannattikin.

Oik.: Isohollo oli eniten pikku poikien suosiossa ja — pysyi, sillä auliisti hän kirjoitti nimeään noiden lukemattomien »kerjäläisten» muistioihin.

Suomen pesäpallomestarit v. 1934: Helsingin Pallonlyöjäin joukkue. — Näitä sivuja reunustavat Idän ja Lännen joukkueiden pelaajien kasvot, Itä vasemmalla, Länsi oikealla puolella. Pelaajat paikkojensa mukaan vastakkain.

PESÄPALLOILUN TILINPÄÄTÖSTÄ

URHEILIJAN JOULULLE kirjoitti *JORRI KIRI.*

O. Veijola.

N. Räisänen.

V. Pyykkö.

PÄÄTTYVÄ VUOSI on merkkipylväs pesäpalloilun taipaleella. Tulihan tänä vuonna kuluneeksi 15 vuotta siitä, kun maamme ensimmäinen pesäpallon erikoisseura, Helsingin Pallonlyöjät perustettiin.

Viidentoista vuoden ajanjaksoon ehtii sisältyä paljon. HPL näki pitkänpallon vaihtumisen pesäpalloksi, näki tämän ottavan ensimmäiset hapuilevat askeleensa, kasvavan ja voimistuvan ja lopuksi saavuttavan mittasuhteet, joka oikeuttaa pelin kantamaan kansallispelin ylpeää ja vaativaa nimitystä.

Mikä osuus HPL:llä on ollut pelin eteenpäin viemisessä? Suoraan sanoen hyvin suuri. Seura oli alkuvuosina uranuurtajana jo täysin ylivoimainen hiljalleen maan eri puolille syntyneisiin yhdeksikköihin nähden. Monilukuisilla joukkueittensa kilpailumatkoilla se kuitenkin teki voimaperäistä työtä pelin levittämiseksi ja pelitason kohottamiseksi. Tulokset alkoivatkin pian näkyä. Yksi ja toinen paikkakunta kehittyi pelitasossa ensin opettajansa tasolle ja lopulta sen ohitsekin. Pelto oli muokattu hyvin, laiho kantoi kauniin sadon.

On ilahduttavaa, että seura juuri 15:ntenä toimintavuotenaan saavutti jälleen Suomen Mestarin arvon, ja saavutti sen kovimman kamppailun jälkeen kuin mitä milloinkaan on käyty pesäpallomestaruudesta.

* * *

SUURSARJA muodostui tänä vuonna ennennäkemättömän jännittäväksi ja yllätykselliseksi, mihin huomattavalla tavalla vaikutti suursarjan joukkueitten lisääminen. Kuumin oli tämänpuoleinen läntinen lohko, mutta suurimman yllätyksen antoi itäinen puoli Kuusankosken Vedon, edellisen vuoden B-sarjan joukkueen, selviytyessä loppuotteluihin sivuuttamalla Lahden kuulut Mailaveikot.

* * *

B-SARJAA pelattiin edelleen väellä ja voimalla. Siinä oli mukana kaikkiaan 143 joukkuetta. Lännessä osoittautuivat parhaimmiksi Keravan Koo-Pee ja Tampereen Pyrintö ja idässä Jyväskylän Kiri ja Viipurin Kisaveikot; kaikki nämä pääsiv t ensi vuodeksi suursarjaan. B-sarjan mestaruuden anasti nimiinsä Koo-Pee.

* * *

NAISTEN SARJASSA käytiin monet lujat kamppailut 30 joukkueen kesken ennenkuin mestari, Viipurin Pallonlyöjät, tuli selväksi. Edellisen vuoden mestarijoukkue TP sai Viipurissa tunnustaa sikäläiset reippaat tyttölapset paremmikseen. Tulos oli yllätyksellinen vieläpä viipurilaisille itselleenkin.

* * *

NUORTEN SARJASSA — 18 joukkuetta — sai RPL lohdutuksekseen mestaruuden. Joensuu kohtasi nytkin vahvempansa, tällä kertaa lisäksi omalla kentällään.

* * *

M. Hakola.

V. Sunden.

O. Engblom.

L. Hannula.

J. Aalto.

K. Höglund.

H. Loikkanen.

V. Vapalahti.

M. Heinonen.

A. Hakalainen.

PIKKUPOJILLA ei ole mitään omaa sarjaa, eikä sellaista voi ajatella monestakaan syystä. Mutta pikkupoikiin on kuitenkin kiinnitettävä erikoista huomiota, sillä heistä riippuu tulevat pelaajapolvet. Tämä työ on ensisijassa seurojen velvollisuus ja siihen on kiinnitettävä erikoista huomiota. Sellaisilla paikkakunnilla, missä on useampia seuroja, pitäisi näitten yhteistoimin järjestää alle 15 vuotisten kilpailuja ja harjoittelutilaisuuksia, ja jos paikkakunnalla on vain yksi seura, niin voi tämä jakaa seudun esim. itä- ja länsipuoleen ja siten muodostaa joukkueet keskenään kilvoittelemaan.

* * *

JOKAINEN VUOSI tuo pesäpallon tekniikkaan ja taktiikkaan jotakin uutta. Viime vuonna saatiin merkkisysteemi ja näpertelylyönnit, tämän vuoden panos on kierrelyönti.

Muistan takavuosilta erään ensimmäisiä pesäpallonovelleja, jossa ottelun ratkaisu tapahtui juuri tällaisten, yllättäen käytäntöönotettujen kierrelyöntien avulla. Silloin sitä pidettiin fantasiana, nyt se alkaa olla määrätyssä mitassa todellisuus!

Tuon novellin julkaisemisesta meni kuitenkin muutamia vuosia, ennenkuin kierrelyöntejä alkoi näkyä pelissä. Ensimmäisiä sen käyttäjiä lienee Lahden monitaituri Nuotio, vaikkakin hänen käyttämäänsä tyyliin sisältyi vauhtiaskeleet, jotka tekivät lyönnin hyvin epävarmaksi. Joka tapauksessa Nuotio osoitti käytännössä, että kierrelyönti ei ole vain mielikuvitusta, vaan todella mahdollinen suorittaa.

Viime pelikautena ovat kierrelyönnit voittaneet enemmän alaa. Kuuluisimpia tämän hetken kierrelyöjiä ovat Salon Engblom ja Seinäjoen Hakola, pari nimeä mainitakseni, mutta yhä useimmat pelaajat ovat ryhtyneet lisäämään sen avulla lyöntivalikoimaansa ja -vaarallisuuttaan.

Kierrelyönnin edut ovat siinä, että matala, nopea syöttö ei niin paljon pääse vaikuttamaan tulokseen kuin muissa lyönneissä; erikoisen edullista sillä onkin lyödä juuri matalat muljaussyötöt, mailan osuminen palloon kun tapahtuu aivan lautasen rajassa. Ulkomiehille kierrepallo taas tekee ilkeitä kepposia. Toisaalta taas osumisvarmuus helposti kärsii alhaalta lyötäessä, ja mitä korkeampi syöttö, sen epävarmemmaksi osuminen tulee kierrelyöntiä käytettäessä.

Kierrelyönnillä tulee epäilemättä olemaan kantavampi merkitys kuin näpertelylyönneillä, mutta miksikään yleislyönniksi ei siitä luultavasti ole. Yleislyönti on edelleen laaka! Mutta käyttämällä tarpeeksi suurella vaihtelevaisuudella erilaisia lyöntejä, s. o. hyöstämällä laakoja tilanteen mukaan näpertely-, kierre- ja kumurilyönneillä saadaan aikaan lyöntipelin vaihtelevaisuus, jolla voidaan nujertaa ulkokenttä. Kaavamaisuutta lyöntipelissä on kavahdettava kuin ruttoa!

* * *

ITÄ—LÄNSI-ottelu muodostui loppusyksyn huomattavimmaksi urheilutapahtumaksi Helsingissä. 5 000 katselijaa oli kerääntynyt Hesperiaan osoittamaan, että se on liian pieni paikka tällaiseen suurotteluun. Ensi vuonna on ajateltava Eläintarhaa ottelupaikaksi.

Osoituksena otteluun kohdistuvasta huomiosta todettakoon, että Tukholman Idrottsbladet selosti sitä kuvallisena kahden palstan juttuna, jossa se samalla antoi hyvin myötämielisen arvostelun kansallispelistämme.

* * *

HEIMOVELJEMME lahden eteläpuolella ovat tänä vuonna suuresti levittäneet rintamaansa. Varsinkin koulut näyttävät siellä innostuneen peliin. Tosin maaottelu päättyi heikäläisten musertavaan tappioon, mutta olosuhteet olivat heille epäedullisemmat kuin meille. Ensi vuonna maaottelu tapahtuu Viipurissa, ja tuskinpa silloin juoksuero muodostuu näin suureksi.

* * *

BABE RUTHIN, Amerikan baseball-kuninkaan, kerrotaan vetäytyvän syrjään kentiltä. Mitä tämä uutinen merkitsee Amerikassa käy ilmi siitä, että hänen maineensa on verrattavissa Nurmen maineeseen meillä.

* * *

EI MILLOINKAAN AIKAISEMMIN ole sattunut niin onnekkaasti pääkaupungille, että kaikki »suuret mestaruudet», nimittäin SM, suojeluskuntajärjestön mestaruus ja armeijan mestaruus, olisivat tulleet »kotia». Tänä vuonna tuo ihme tapahtui. Helsingin piiri voitti järjestön mestaruuden ja SVK armeijan. Tällaisen saavutuksen uusimismahdollisuudet ovat hyvin pienet.

* * *

TUL:n mestaruuden voitti tänä vuonna Kuusankosken joukkue. Ensi kerran meni sikäläinen mestaruus nyt maaseudulle.

* * *

PESÄPALLOTALKOITA ei ole syytä unohtaa näillä palstoilla. Pääkaupungissa ne jälleen muodostuivat oikeiksi »yleisökilpailuiksi». Myös muualla Suomessa on pesäpalloa ruvettu iskemään puulaakin puolesta. Lahdessa varsinkin oli komeat kisat. Vaikka pesäpallo soveltuu puulaakipeliksi ehkä paremminkin kuin jalkapallo, on kuitenkin vielä paljon asutuskeskuksia, joissa pnsäpallotalkoita ei ole saatu pystyyn. Pesäpalloilijat tällaisilla seuduilla: pistäkää töpinäksi ensi keväänä, jotta teitä ei päästäisi sanomaan jalkapalloilijoita saamattomammiksi.

* * *

Hauskoja pyhiä ja parempaa tulevaa pelikautta!

A. Lainela.

E. Henriksso

V. Järvi

K. Nissine

K. Ihalain

O. Ilelo.

T. Luomi.

Kotimaiset hiihto- ja verryttelypuvut ovat aistikkuudessa verrattomat

Älä käytä vääriä väriyhdistelmiä äläkä säästä golfhousuissa kangasta

Pakinaa aina edessämme olevasta pukukysymyksestä

PHILLIP HOLMES, esikuvallisesti pukeutuva elokuvasankari.

Elokuva on ilmeisesti osoittautunut maailman vaikutusvaltaisimmaksi muotilehdeksi, koska se toiminnassaan parhaimmin romanttisoi todellisuuden ja mainosvälineenä leviää laajimmalle. Yleisön julkisilla suosikeilla on itsetiedoton kyky vetää vanavedessään epäitsenäisiä laumoja, joiden levoton elämänhalu vastaanottaa näiden puolijumalien viimeiset keksinnöt kulkutautien kiihkeydellä. Siitä on todistuksena John Gilbertin imelät viikset, jotka vikkelästi siirtyivät lukemattomien sankarien ylähuuleen ja yhtä vikkelästi hävisivät; samoin Hollywoodin vaaleitten tähtien aavemaiset kulmakarvat tai Walesin prinssin valkeat smokkiliivit, jotka olivat vähällä karkoittaa mustat kaikista hienoista yökapakoista, tai Marlene Dietrichin anastama miehenpuku, jonka levenemisen uhkan vain Pariisin poliisiprefektin väliintulo sai ehkäistyksi.

Useimmassa tapauksessa nämä esikuvat ovat kuitenkin erinomaisesti puetut, ja heidän elämäntapansa tuntuu monesta suloisen kadehdittavalta. Yhtä moni laatisi heidän esimerkkinsä mukaisesti seuraavanlaisen pukuvaraston: sininen smokki, Janzen-uimapuku, ratsastuspuku, kolme golfpukua, tennispuku, tummanpunaisen savun värinen pyjama ja lukemattomia muita vielä harvinaisempia pukuja.

Yleinen varallisuussääntö rajoittaa kuitenkin onneksi tämäntapaisten pukuvarastojen lukumäärän, joten esikuvien muotiohje toimii pääasiallisesti neuvonantajana yleispiirteissä. Elämme suorien ja kauniitten linjojen aikaa. Ajankohdalla, jolloin nuori mies on kutakuinkin vakuutettu siitä, että hän havainnollisimmin edustaa sukupolveaan urheilukentällä tai uimarannalla — pukimissa, jotka tekevät täyttä oikeutta hänen jäntevälle vartalolleen ja nykyaikaisille lihaksilleen. Nykyaikainen räätäli tietää hyvin, miten hän tällaista asiakastaan palvelee. Hän vetää suoria linjoja elettyjen aikojen ristiriitojen ja asiakkaansa mallivartalon ylle, ja tässä suhteessa on viimeisten vuosien miehenmuoti jo vakiintunut. Tässä ilmeisessä linjapuhtaudessa ei liioin liene lähiaikoina varsinaisia muutoksia odotettavissa, ja siitä onkin jo monessa muussa yhteydessä lausuttu kaikki vaihtelevat mielipiteet. Sen sijaan puvuston pikkuseikat ovat jatkuvan kekseliäisyyden kohteena kuten yleensä pikkuseikat, jotka tämän elämän sulostuttavat. Eräissä suhteissa yleinen maku on vain parantunut. Liian kirjavat ja ylen värikylläiset pinnat on hylätty; ollaan jälleen hillitymmällä tasolla. Tulipunaisten kravattien värillä on syytä hienosti sammua; ne kanariankeltaiset, kurpitsan vihreät ja ruiskukansiniset polopaidat, jotka viimeisinä kesinä ovat kaikkialla koristaneet aurinkoisia maisemiamme, kuuluvat nyt lukkojen taakse palatakseen vain kuumina hellepäivinä. Hatun lieret eivät enää saa olla liian kapeat, frakkiliivin rintakäänteet ovat suorat ja leveät. Kauluksen reunoja yhdistävä, tarpeeksi pitkä kaulusneula on jälleen palannut kravatin alle vanhana muotiuutuutena, ja takin kaulus on edestä pidentynyt laskeutumalla alemmas. Paitsi kaulanauhoissa, ilmenevät nämä hillityt värit myös paidoissa, jotka ovat yksivärisiä tai kapearaitaisia. Englantilaiset koettavat nykyisin saada markkinoille leveäraitaista paitamuotia, mikä on ruma. Kauluksen pitkät liuskat ovat lyhentyneet.

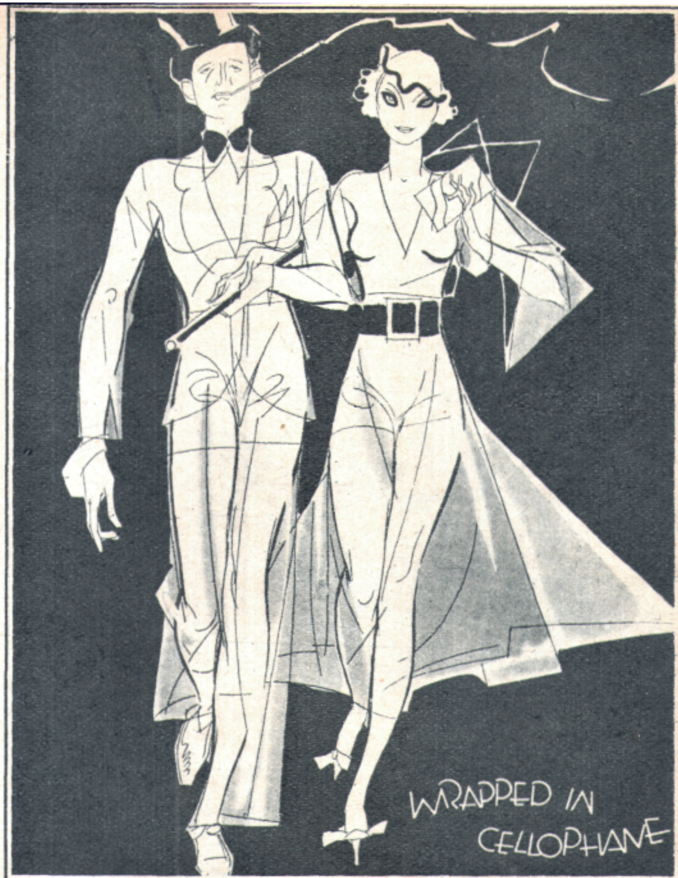
Hyvin kernaasti karttettakoon vääriä värisointuja, joissa meillä tehdään rohkeasti virheitä. Punainen kravatti ja keltainen paita on joskus kauhea yhdistelmä, samoin vihreä ja sininen sommitelma useimmiten loukkaa silmää. Kolmas yhtä hairahtunut pukukerta on kävelykeppi, golfhousut ja ylioppilaslakki. Kuten tumma puku ja ruskeat kengät. Alushousuihin on ilmestynyt käytännöllinen kuminauha vyötäisten kohdalle. Se on nykyisin liitetty myös pyjamapukuihin, joitten värit ovat hillityn tummia, esim. neekerinruskeaa, mariinisinistä, harmaanmustaa.

Talviuutuuksista mainittakoon erikoisesti kudotut tai virkatut villaiset kaulahuivit, sekä silkkiset, joissa ilmenee hillittyjä pilkkukuvioita. Erikoisesti urheilijoille suositellaan uutta keksintöä paita-alalla, ns. puolivillainen paita, joka on kesällä yhtä viileä kuin lämmin talvella, eikä pumpulipaidan tavoin kastu hikoillessa. Nämä »viyella»-paidat ovat ulkomailla saavuttaneet suurta tunnustusta. Samalla mainittakoon se iloinen tosiseikka, että meikäläistenkin herrojen ennakkoluulo värikylläisiä nenäliinoja kohtaan on jo hävinnyt. On tietenkin kyseessä urheilullinen muoti. On edelleen monia, jotka kernaasti käyttävät nenäliinaa rintataskussa, ja silloin on huomioon otettava, että jos liina on värikäs, sen tulee ehdottomasti sopeutua solmion väriin. Eikä siitä sovi näkyä enempää kuin reunat. Jos se, joka nenäliinaansa roikuttaa taskusta ulkona, tietäisi, mitä ranskalainen siitä sanoo, niin kyllä nenäliina pian luiskahtaisi takaisin paikoilleen. Mutta älkäämme käyttäkö liian kirjavia sukkia, yksinkertaiset ovat aina hienoimmat. Walesin prinssi käyttää aina yksivärisiä, vaaleanharmaita sukkia, jotka ovat aina tyylikkäät, paitsi tietysti juhlapuvun kanssa. Muussa

Suurten kylpykaupunkien rantapuku. Mutta näin istuvat monet kesäisin bulevardien kahviloissakin.

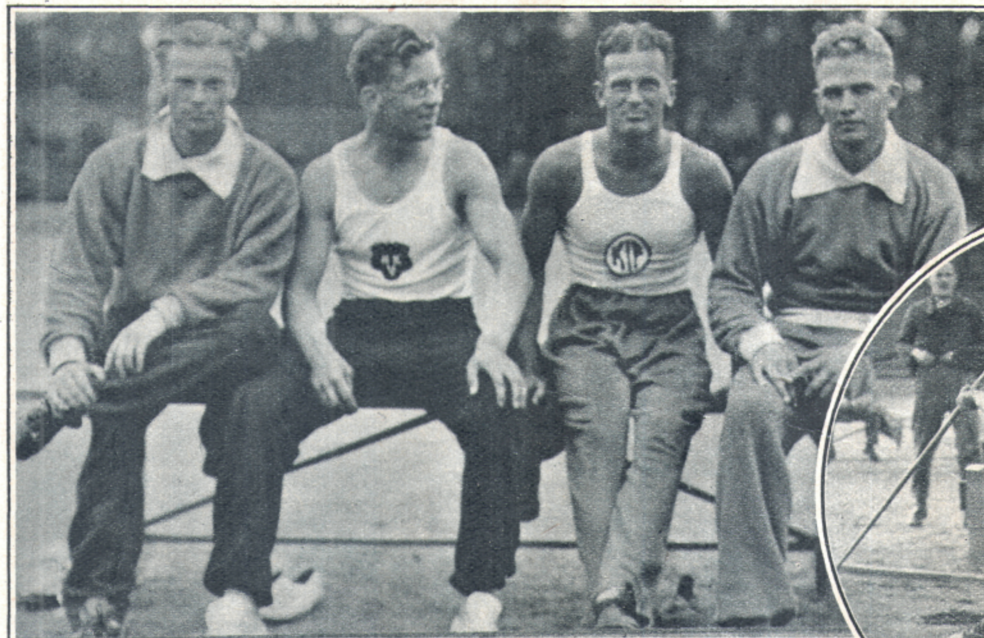
tapauksessa kuviot ovat joko himmeän ruudullisia, kernaammin viivallisia pituussuuntaan, tai yksivärisiä siten, että raidat on aikaansaatu kudonnalla. Tämä viimeksimainittu on erikoisen suosittua. Ei ole vahingoksi muistaa, että hyvää makua vastaan rikotaan useimmin juuri pikkuseikoissa.

Mitä erikoisesti talvikauden urheilupuvustoon tulee, on merkillepantava, että kotimaiset urheilutarpeiden kaupat ovat tässä suhteessa sikäli hyvin varustetut, että jokainen asiaa tuntematonkin urheilupuvuston ystävä voi turvallisesti kääntyä niiden puoleen. Meidän tummat kotimaiset hiihtopukumme ovat käytännöllisyydessä ja aistikkuudessa suorastaan verrattomat. Samoin suomalaiset verryttelypuvut, jotka ulkomaillakin ovat herättäneet asianomaista huomiota. Meidän golfhousumme ovat nykyisin jo vakiintunutta standarditavaraa, eikä tässä suhteessa ole muuta huomautettavaa kuin, että joidenkin yksityisten teettäjien on aivan tarpeetonta säästellä kangasta näiden käytännöllisten vaatekappaleiden mittasuhteista neuvotellessaan. Sillä katukuvaamme ilmestyy vielä tuontuosta näivettyneitä, ylen lyhkäisiä ja kainoja golfhousutyyppejä, joita valmistettaessa kangas on ilmeisesti loppunut kesken. Toivottavaa myös on, että monien urheilutarpeiden kauppojen tarjoamat lyhyet golftakit käytännöllisyytensä ja aistikkuutensa vuoksi saisivat urheiluväen keskuudessa ansaitsemansa levikin. Meillä on paljon hyvää kotimaista tavaraa, ja milloin se suinkin kykenee ulkolaisen rinnalla tyydyttävästi vastaamaan puvustomme tarkoitusperiä, suoritamme empimättä ostovalintamme kansallisen periaatteen mukaisesti. Eikä meille ole häpeäksi esiintyä hyvin puettuina, sillä ensi kädessä teemme sen omaksi iloksemme. Huolellisuus tässä kohden ratkaisee tietämättämmekin monta kohdallemme sattuvaa elämänkysymystä.

Tulevaisuuden ihannepuku. Urheilulliset muodot pääsevät oikeuksiinsa.

Suomen voimakkaimman urheilulajin viisi etupään edustajaa

Eino Penttilä 68.21 — Matti Järvinen 76.66 — Pentti Paulamaa 64.58 — Matti Sippala 70.54

Pyöriössä akateeminen mestari Hugo Vainio 65.80.

Puuttuu Kanneljärven Nikkasen kuva. Hän heitti 66.44.

MELONTA REITTI RUIJAN RANNOILLA.

KIRJOITTANUT JA VALOKUVANNUT *APE JANHUNEN.*

Viime vuosina on ollut havaittavissa suurenmoista innostusta kanoottiurheilua kohtaan. Järjestötoiminta on kehittynyttä ja urheilualan edelleen kehittämisessä on saavutettu viimeaikoina kauniita tuloksia. — Retkeilymelonta on seurannut yleistä suuntaa kehityksessä. Kun liki 50 vuoden aikana tyydyttiin melomaan vain yleisen järvialueemme vesistöjä, on viimeaikoina pyritty valloittamaan retkeilymelonnalle koko Suomi. Niinpä vuonna 1929 teki tri Laukka melojapiireille tunnetun Sotkamon matkansa. Viime kesänä nousi toimittaja Janhunen tri Heiskasen kanssa jo Kemijärven ja Paanajärven korkeudelle kivutakseen sitten tänä vuonna insinööri Laguksen kanssa aivan Suomi-neidon päälaelle saakka. Suomen pohjoisin melontareitti (Inari—Angeli—Tenojoki) on täten tullut tunnetuksi ja koko maamme niin muodoin vedetyksi kanoottiurheilun temmellyskentäksi. — Ennen on Suomea mainostarkoituksessa nimitetty melojien paratiisiksi. Viime kesäiset »paljastukset» osoittavat Suomen siksi. Ei ole epäilystäkään, etteikö perimmäinen Lappi tulisi tenhovoimalla vetämään ajanoloon ei vain kotimaisten vaan myöskin ulkomaalaisten melojien huomion puoleensa. — Esitämme seuraavassa muutamia välähdyksiä toim. Janhusen ja ins. Laguksen viime kesäiseltä matkalta.

Tavarapaljouden vuoksi oli matkan alku hankala. Kanootin sekä ruuma että kansi olivat täydessä lastissa. Inarin kirkolta lähetimme liiat tavarat etelään, ja loput liiat söimme, joten tilaa tuli vähitellen riittämiin. Kuvassa vahva kaksikkomme muutamalla keski-Inarin tyypillisellä saarekkeella. Vedet ovat kalaisia. Sunnuntaikalastajat vain puuttuvat.

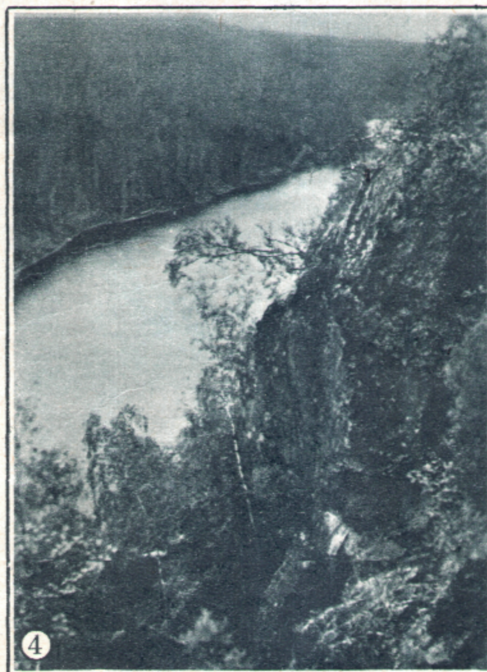

Inarin kirkolta alkoi kapuaminen Juutuanjokea ylös. Kuvassa olemme juuri päässeet Ritakosken niskamalle. Jälleen startatessa sai hieman varoa, ettei liian läheltä nielevää niskamaa joutuisi lähtemään.

Nähtyämme Inarilla sokeritopan muotoisen saaren, meloimme sen rantaan ja leiriydyimme sen huipulle. Rauhan tunteen jaoimme vain saarella asustavan tunturipöllöparin kanssa. Hyvin viihdyimme vuorokauden tällä pyhällä Ukko saarella, joksi sen myöhemmin totesimme. Haltijat ja retkeilijät tuntuivat hyvin tulevan keskenään toimeen.

Oik.: Matkalla vedenjakajalle pistäydyimme mahtavassa Lemmenjokilaaksossa. Viibus Muorgamin huippu on rannasta 2 kilometrin päässä. Huipulta erotimme n. 100 km:n päästä Ounas- ja Pallastunturit. Kuvan osoittamasta paikasta etsimme piekanahaukkojen pesää. Näimme kaksikin sellaista, mutta käsiksi niihin ei hevillä pääse.

Alla: Urheiluelämän kaikista jännittävimpiin tilanteisiin kuuluu ehdottomasti lähestyminen kanootilla pauhaavaa koskea. Äänestä päättelee jo kokenut meloja, onko leikkiin ylipäänsä ryhdyttävä. Inarin könkään partaalla on parempi olla kuin itse könkäässä. Unissakävelijän ei pitäisi leiriytyä tällaiselle paikalle, mutta unissaan puhelevan kanssa menestyy tässä kyllä.

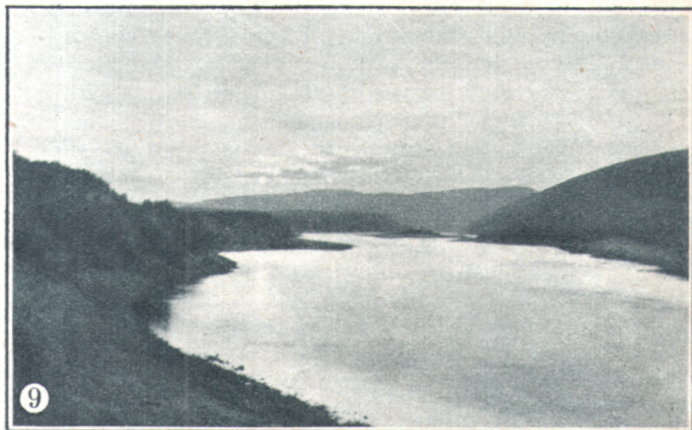

Inari- ja Karasjoen yhtymästä alkaa Tenojoki. Se virtaa siksi voimakkaasti, että hiekka huuhtoutuu suvantopaikkoihin. Joki onkin siten kauttaaltaan mukulakivipohjainen ja -rantainen. Mukulakivet ovat siksi herkkiä liikkumaan, että koskissakin on vaikea jäädä oikein kunnolla kivelle, kun tönäyksen saaneet mukulat alkavat alla vieriä. Samasta syystä ei Tenon koskien perkkaamisesta ole sanottavampaa apua.

Vähäsateisena kesänä kuivuvat Lapin joet melkoisesti. Inarinjoessakin oli vettä kovin niukasti ja syvällä hiekkaharjanteiden keskellä luikerteli uoma. Kuvassa on mainio virtojen yhtymä, missä harrit mielellään viihtyvät.

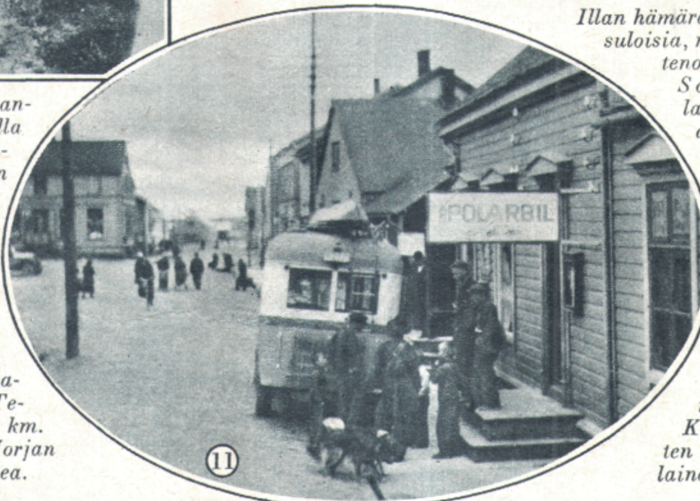

Lapin värikkäästi pukeutuva kansa poistumassa kirkosta taustalla oleviin kirkkotupiin. Kirkkotuvissa asutaan vain kirkkopyhien aikana, ja on monella varakkaalla lappalaisella kirkonkylässä oma kirkkotupansa. Taustalla vielä Mantojärvi ja nousevaa tunturirantamaa. Alla: Utsjoen Ailigakselta näkee mm. satuvuori Raastegaisan. Kuvassa peittyy se autereeseen. Nimismiehen virkatalo näkyy tunturin juurella. Tenojoen mutkaan kuvassa on 6 km. Oikealla puolella Tenoa on Norjan aluetta, vasemmalla Suomea.

Illan hämärät hetket ovat muuallakin maassamme suloisia, mutta jotakin sadunomaista kätkeytyy tenolaisen valoisan yön saapumiseen.

Soik.: Vesisaaressa herätti suomalaisen kanootin saapuminen Polarauton katolla melkoista huomiota. Kaupungissa on paljon suomalaisia. Lapintuntija Paulaharjukin rouvineen osui näköpiiriimme, heidän palatessaan kesänviettopaikastaan Nordkapilta. — Alla: Meloimme Jäämertakin sen verran, että totesimme sen laineet hieman Suomenlahden laineita suolaisemmiksi ja kuun vetovoimalle alttiimmiksi. Tässäkin meitä lykästi huonosti, kun saimme matalanveden aikana meloa merestä melkoista vastavirtaa Kolttakönkäälle. Täällä näytimme sitten havainnollisesti turisteille, minkälainen ruokahalu retkeläisillä on.

LIIKUNTA ON HENKISTEN TOIMINTOJEN VÄLTTÄMATÖN PERUSTA

Vähän urheilusta ja sielutieteestä

Monien uskontojen lakikirjoissa on ollut ja vieläkin on määräys, että niiden pappien tuli ruumiltaan olla täysin virheettömiä. Raajarikko tai muuten ruumiillisesti vajavainen mies — tai nainen — ei päässyt pappissäätyyn eikä temppelin palvelijaksi. Tämä siitä syystä, että kun uskonto ja sen jumalan palvelijat, papisto, edustivat korkeinta henkistä sivistyksellistä tasoa, heidän tuli olla ruumiiltaan täysin virheettömiä ja terveitä korkeimmat sielulliset kyvyt omatakseen. Raajarikkoisen, sairaan tai muuten ruumiiltaan vajavaisen katsottiin olevan sielultaankin vastaavasti vajavaisen ja siksi uskontokunnan jumalaa maanpäällä edustamaan kelpaamattoman.

Tämä sama katsantokanta pukeutui vanhan ajan helleeneillä tunnettuun lauseeseen: »Terve sielu terveessä ruumiissa.» Onpa sama käsitys ollut meidän isi-isillämmekin. Tietäjäksi ei ollut heikosta ja kitukasvuisesta; lapsen, jolle aiottiin opettaa syvimmät ja salaisimmat syntysanat ja loitsut, tuli olla tavallista kehittyneemmän ja terveemmän, tuli olla »hammas suussa syntynyt».

Useimmat nykyajan kasvattajista ja opettajista jo tunnustavatkin lapsen ja oppilaan terveyden merkityksen heidän henkiselle ja sielulliselle terveydelleen, heidän kehittymismahdollisuuksilleen, siksi suopeasti suhtautuen urheilun apuun kasvatin ja oppilaan terveyttä vaaliessa. Lakataan katsomasta urheiluun käytettyjä tunteja joutavana ajan haaskauksena, jopa lisätäänkin näitä tunteja toivossa, että urheilutunnin tai -loman jälkeen liikunnan ja raittiin ulkoilman piristämänä oppilas entistä paremmin painaa läksyt ja opetukset mieleensä.

Muutamat menevät vielä pitemmälle. He suorastaan väittävät, että ilman täydellistä ruumiin kasvatusta, sen sopusuhtaiseksi ja voimakkaaksi urheilun ja voimistelun avulla kehittämistä, ei voi olla puhettakaan täydellisestä henkisestä kasvatuksesta, sielun terveyden saavuttamisesta. Ruumiin kehittyessä kehittyvät henkiset kyvyt ja sielun voimat, joten ruumiin kehittäminen on jo sinänsä näidenkin kehittämistä. Muun kasvatuksen ja opetuksen tehtävänä on vain sitten näiden kaikkien mahdollisimman pitkälle kehittyneiden kykyjen suuntaaminen ja opastaminen johonkin ihmiskuntaa ja ihmistä itseään hyödyttävään tehtävään. Mitä vaikeampi, suurimpia henkisiä vaatimuksia asettava työ on, sitä huolellisemmin on valvottava, ettei ruumiin taso pääse laskemaan henkistä tasoa madaltaen.

Nykyinen sielutiede asettuu tämän mielipiteen taakse. Aivothan — kaiken henkisen ja sielullisen toiminnan tyyssija — ovat hermokudoksia, jaettuna eri osiin eri tehtäviä ja toimintoja varten. Mitä enemmän aivoja rasitetaan, sitä enemmän niiden täytyy saada verestä ravintoa. Täydellisen, ravintorikkaan verenkierron edellytyksenä on taas ruumiin terveys. Terveen ruumiin voimakas verenkierto kykenee täydellisesti ravitsemaan kaikki aivo-osaset pitäen nämä joka hetki toimintakykyisinä. Sairaan ruumiin epänormaali verenkierto joko ravitsee liian vähän aivokudoksia, ravinnon riittäessä vain niille aivo-osille joita enimmän käytetään, toisten osien jäädessä »nälästä» kuihtumaan, taikka sitten rasittaa aivot työkyvyttömiksi liiallisen verentungoksen takia. Aivojen normaalityöskentely ja kehitys on kummassakin tapauksessa häiritty.

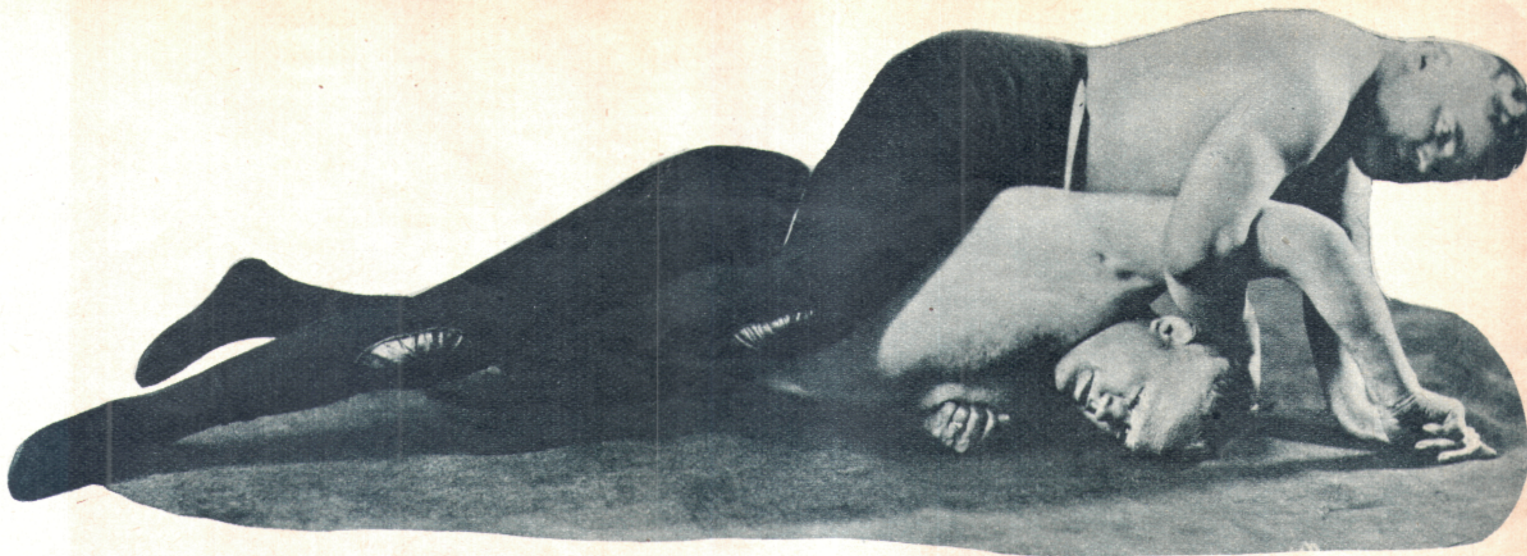
Jokaisen ihmisen aivoissa on hänen kaikkia ominaisuuksiaan, perinnöllisiä taipumuksiaan, jopa atavistisia vaistojaankin, vastaavat aivosolut. Ne osat, aivokammiot, kasvavat ja kehittyvät, joita käytetään, toimettomiksi jääneiden surkastuessa, jopa kuollessakin, tarpeettomina. Verenkierto kun ohjautuu enemmän toimiviin, liikunnassa oleviin aivosoluihin niitä enemmän raviten toimettomien kustannuksella. Jos ihminen tai lapsi välttää liikuntoa, on verenkierto minimaalisen hidasta ja heikkoa, suuntautuen enemmän toimiviin jäseniin, joten toimettomat jäsenet saavat ravintoa liian vähän kuihtuen nopeasti. Kun tämä huomataan paksuista lihaksistakin, voidaan arvata vaikutus aivojen ohuisiin hermokudoksiin. Vain liikunnan aiheuttama nopea, voimakas verenkierto toimittaa ravintoa kaikkialle, minkään solun tai kudoksen jäämättä nälkäkuoleman uhriksi.

Monesti on todettu, että ahkerimmista lukutoukista, koulujen ihmelapsista, tulee myöhemmin aivan tavallisia, jopa normaalitasoa heikompiakin kansalaisia, muutamien luhistuen täydellisesti kaikilta kyvyiltään. Eräs nykyajan suurimpia sielutieteilijöitä, prof. William James selittää tämän johtuvan siitä, että johonkin asiaan suuntautuva yksinomainen, liiallinen harrastus rasittaa liiaksi vastaavia aivo-osia, aiheuttaen näissä lopulta halvauksen kautta täydellisen toimintakyvyttömyyden. Näin katoavat koulujen ihmelapset; näin tapahtuu uskovaisten uudestisyntymiset, synnintunnon rasittamien aivo-osien halvautumisen poistaessa tämän tunnon ainaiseksi asianomaiselta. Liiallinen yksipuolisuus voi johtaa näin tuhoisiin seurauksiin; ja jos vain muutamia aivo-osia on kehitetty toisten osien jo aikaisemmin kuihtuessa käyttämättömyyden ja aliravitsemisen takia, kehittyneiden osien halvautumisesta saattaa olla seurauksena täydellinen tylsämielisyys.

Kaikesta tästä johtuu, että urheilu on mitä tärkein tekijä lasten ja nuorison kasvatuksessa kykeneviksi, toimintatarmoisiksi ja tehtäviinsä pystyviksi kansalaisiksi. Kasvattamalla heille urheilun avulla terveet ruumiit taataan heille myös aivojen terveys, henkisten- ja sielunkykyjen monipuolinen täydellisyys. Jakamalla sopivasti heidän aikansa urheilun, läksyjen, hyvien harrastusten ja heidän taipumuksiinsa viittaavan askartelun kesken niin, ettei kasvatille jää aikaa jokaisessa ihmisalussa heikompana tai vahvempana piilevien huonojen, rikollisten taipumusten ja mielihalujen harrastukselle, saadaan edellisiä koskevat aivo-osat kehittymään ja voimistumaan, jälkimmäisten toimettomina joko täydellisesti kuihtuen tai ainakin alistettuun asemaan jääden. Jos urheilu poistetaan kasvatusohjelmasta, jää kasvatettavalle parempien harrastustensa lomassa, loikottelun hetkinään aikaa huonojen taipumustensa harrasteluun. Ja kun on tunnettua, että näillä on useinkin suurempi elinvoimaisuus kuin hyvillä, monia sukupolvia nuoremmilla, taipumuksilla, voi käydä niin, että paikallaan olijan verenkierron ravinto riittää vain näille, näiden siten voimakkaammiksi kehittyen ja alistaen jalommat perinnölliset taipumukset valtansa alle.

Älköön siis enää aliarvioitako urheilun merkitystä kasvatustekijänä. Päinvastoin annettakoon sille se sija mahdollisen täydellisen ihmisen muovailussa kuin nykyaikainen sielutiedekin sille antaa.

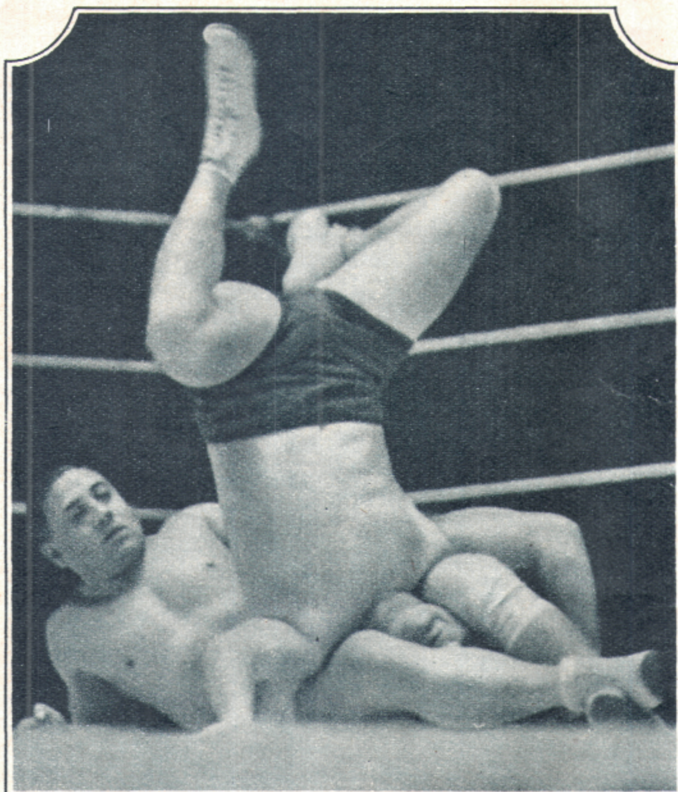
A. H. K.

Armas Laitinen suorittaa amatööriotteluissa kielletyn puolinelsonin vartalonsidonta apunaan. Alla Amerikan-suomalainen Hj. Lundin, joka esiintyi aikaisemmin ammattipainijana.

VAPAAPAINI ON ANKARAMPAA JA MONIPUOLISEMPAA kuin RANSKALAINEN

»... ja jouduimme valmentaja Oksan kanssa kovaan kinaan siitä, kumpi voittaa, ranskalaisen painin edustaja vai vapaapainija. Minä olin tietenkin vahvasti vapaapainin kannalla, sillä jos vapaapainija osaa edes jonkinverran ranskalaisen painin niksejä, hänellä on kaikki mahdollisuudet puolellaan.»

Ammattipainissa sallitaan ns. päänsidonta. Kuvassamme Pariisin olympialaisten painonnostossa kultamitalin raskaassa keskisarjassa saanut, sittemmin ammattipainijaksi antautunut Charles Rigoulet on ottanut sveitsiläisen Loewin pään jalkojensa väliin. Viimeksimainittu yrittää pelastautua heittämällä jalkansa taaksepäin. Niinkuin näkyy suoritetaan ammattilaisottelut painissa köysien sisällä kuten nyrkkeily.

Keskustelua Armas Laitisen kanssa vapaapainitaidon virheistä

Kuvat kertovat lisää

Olimme istuneet ja keskustelleet pitkät ajat entisen maailmanmestarin ja olympialaisvalmentajamme Armas Laitisen kanssa ja tulleet näin yht'äkkiä vapaapainin alalle. Koetan seuraavassa esiintuoda pääpiirteissään keskustelumme sen osan, joka koski vapaata painia.

— Vapaapaini rakentuu nimittäin paljon laajemmalle pohjalle kuin ranskalainen paini, jatkoi Laitinen, sillä siinä on sekä viimeksimainitun otteita että lisäksi monipuolinen jalkatyö. Suomalaisilla painijoilla olisi kaikki mahdollisuudet menestyä vapaapainijoina, kun täällä osataan ranskalainen paini niin hyvästi. Ikävä vain, että meillä ei ole ketään, joka veisi tätä riuskaa painimuotoa eteenpäin. Leino kyllä osaisi, mutta hänellä on muut hommansa.

— Selitäppäs, mitä tuossa vapaassa painissa on erikoista.

— Jaa, siitä tulisi tavattoman pitkä juttu, sanoi ylikomissaari ja hymyili niin, että koko leveä hammasrivi loisti. Osaa se poliisimieskin hymyillä!

— Edes tärkeimmät kohdat, intimme.

— No niin. Ensi kädessä vapaapainijan on kiinnitettävä huomionsa jalkatyöhön. Sitä tarvitaan sekä pysty- että mattopainissa. Pystypainissa varsinkin on jalkatyö, paremminkin »jalka-

Kokonelson on kielletty amatöörien vapaassa painissa, sillä vastustaja ei pääse liikkumaan, jalkojen ollessa sidottuina, joten niskan taittumisen vaara on sangen suuri.

Miten puolinelson suoritetaan. Painija on asettanut ruumiin painon alla olevan hartioiden päälle, nostaa jalallaan tämän vasenta jalkaa samalla kun estää toisen jalan tulemasta apuun ja vääntää »melko kipeästä paikasta» toisen käsivartta. Käännyttävä siinä on sitä myöten kuin kääntäjä kohottaa painoaan hartioilta!

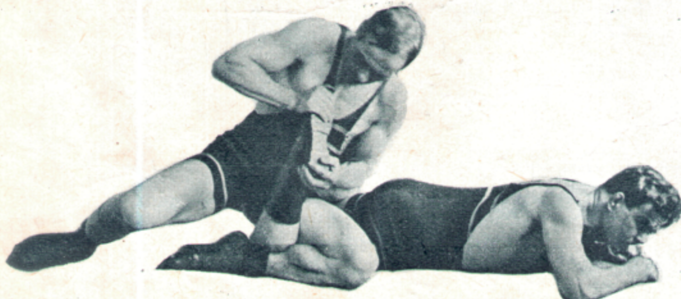
paini», tärkeätä, koska sen avulla voidaan kaataa vastustaja. Tavallisin kaatotapa on syöksy jalkoihin, jolloin molemmat vastustajan jalat siepataan syliin. Kustaa Pihlajamäki on kunnollisista vapaapainijoistamme ainoa. Muut ovat pystypainissa hyvin köyhäotteisia, mikä osaksi johtuu siitä, että he liian paljon kiteytyvät toisiinsa kiinni pyrkiessään painimaan ranskalaista. Tämä estää herkkyyden ja irtonaisen toiminnan sekä vangitsee vapaassa painissa tarvittavan tyylin, johon oleellisimpana kuuluu edellä mainitsemani syöksy jalkoihin.

— Mitä ne käsisakset ovat?

— Se on hyvin monimutkainen vientitapa, mutta äärettömän tehokas ja vie varmasti siltaan. Minä käytin sitä ollessani ammattipainijana Amerikassa hyvällä menestyksellä. Jalkasakset ovat myös tavallinen vartalon sitomistapa. Jos vapaapainija oppii tekemään näitä saksisidontoja oikein, eivät hyvätkään sillat auta.

— Vapaassa painissahan on useita kiellettyjä vääntöjä?

— Kaikki kipua tuottavat otteet ovat kielletyt. Niinpä ei yleensä saa tehdä vartalosaksia, koska siinä vahvaraajainen mies voi murtaa toisen kylkiluut, samaten ovat kielletyt ns. pääsakset, jossa vastustajan pää pannaan niin ankaraan puristukseen, että hengitys salpautuu. Myöskään ei vapaassa painissa saa tehdä kokonelsonia, sillä siinä niskanikamat pian »venyyvät», kun vastustaja ei pääse liikuttamaan alaruumistaan. Amerikan eri valtioissa tosin sovitaan joskus ennen ottelua, saako käyttää kokonelsonia tai muita otteita, jotka katsotaan vaarallisiksi. Päänsidonta on kyllä ammattiotteluissa hyvin tavallinen. Tunnettu »varvasote», oikeammin jalkaselän vääntö, jota mm. Jim Londos ja Goch käyttävät, ei ole mikään kunnollinen painivääntö. Siinä vain otetaan vastustajan jalka puristukseen, josta hän ei kykene sitä irroittamaan, ja väännetään, kunnes toisen on pakko huutaa ja luovuttaa. Ei siitä toista selälleen saa, se on selvää kidutusta.

Londosin kuuluisa »varvasote». Se on ns. luovutusvääntö, josta toista ei mitenkään voi kääntää harteille. Joko luovuta tai anna jalan katketa?

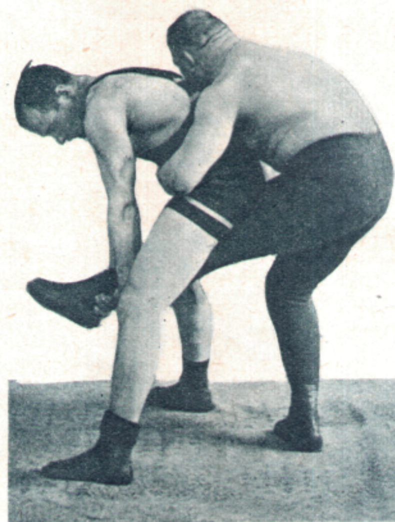
— Onko Londos niin hyvä painija kuin miksi huhu hänet mainitsee?

— Ennen hän paini hyvin reilusti, ja kaikki Amerikassa olevat kreikkalaiset, jotka suinkin kynnelle kykenivät, riensivät kuuluisaa maanmiestään katsomaan, mutta tuskin hän kuitenkaan mikään erikoinen on ollut. Ne elokuvat, jotka hänestä ja muistakin ammattilaispainijoista esitetään, ovat suurta humpuukia. Nykyisin on koko ammattilaispaini pelkkää tappelua, vain murto-osa on kunnollista painiskelua. En ole koskaan paininut Londosin kanssa, mutta Zbyzskon, kuuluisan »Puolan karhun», kanssa ottelin kahdestikin. Muistan hyvin, miten tuo äärettömän vahva mies ennen toista otteluamme pelkäsi patenttiotettani, pään vääntöä, jotta vapisi! Zsbyzsko ei ollut saanut mitään amatööriopetusta vapaassa painissa, mutta hänellä oli voimaa ja kestävyyttä, jaksoi painia kolmekin tuntia. Nykyisin toimii »Puolan karhu» Madison Square Gardenin urheilutalossa ottelujen järjestäjänä.

Laitinen innostuu muistelemaan vanhoja ja kertoo, että hän otteli kaikkiaan 68 ottelua Yhdysvalloissa. Niistä hän voitti 65 ja syystä tai toisesta luovutti 3. Paras ammattipainija, jonka Amerikka on kasvattanut, hänen mielestään oli Joe Stechel, solakka poika, jolla oli äärettömän voimakkaat jalat, mutta hento yläruumis.

Uskallan keskeyttää kertojan Amerikan mantereella liikkuvan ajatuksenkulun kyselemällä, mitä olisi tehtävä, jotta saataisiin Suomessa vapaapaini nousemaan.

— Minun mielestäni olisi ensi sijassa saatava pätevät opettajat, jotka neuvoisivat pojillemme oikeita ja tehokkaita otteita. Niitä meillä ei taideta ja ne ovat kuitenkin vapaan painin A ja O. Vapaapaini on paljon ankarampaa ja monipuolisempaa kuin ranskalainen paini, joten hyvänkin painijan on harjoitettava sitä monta vuotta, ennenkuin pääsee läheskään kaikesta perille.

Näin voidaan tehokkaasti estää toisen vyöote.

Syöksyote jalkoihin. (Laitinen ja Volmar Vickström, joka on toiminut sekä painijaimme että nyrkkeilijäimme päänä.)

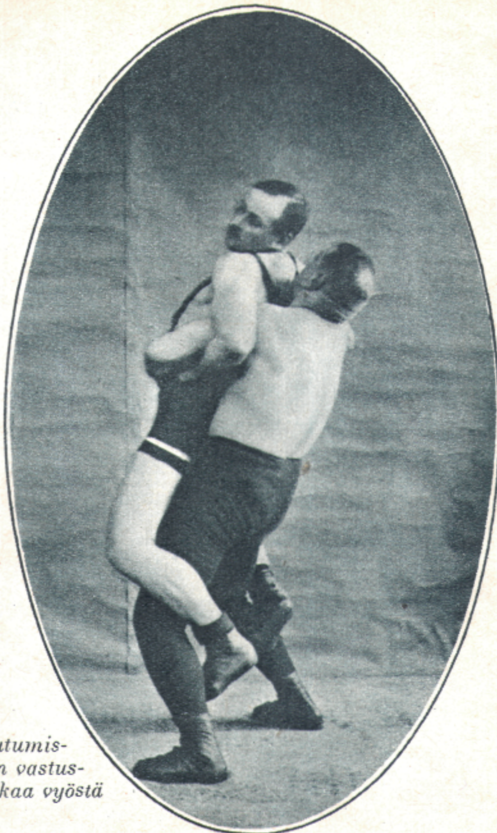
Kuten jo mainitsin, olisi meillä kaikki mahdollisuudet niittää olympialaisissa kisoissa voittoja vapaassa painissa, jos poikamme sen oppisivat, sillä meillä on tavattoman hyvä ranskalaisen painin antama pohja. Kun meillä harrastetaan kovin vähän vapaata painia, ja sen taitajia ei oikeastaan ole tällä hetkellä muita kuin Kustaa, niin on mahdotonta, että sitä itsestään kukaan oppisi. Olin seuraamassa Euroopan vapaapainimestaruuskilpailuja Tukholmassa viime lokakuussa. Sielläkään ei ollut kuin kolme vapaapainijaa. Kustaa Pihlajamäki oli heistä paras. Hän on nopea ja tehokas. Svansson, USA:ssa opin käynyt ruotsalainen kevyensarjan mies, oli hyvä pystyssä, mutta heikko parterrissa. Hän nähtävästi ei tuntenut paljonkaan ranskalaista painia. Unkarilainen Lörincz, kärpässarjan voittaja, oli hyvin nopea ja osasi erittäin hyvin käyttää jalkoja. Ruotsistakaan ei siis saada mitään apua tässä asiassa, Saksasta vielä vähemmän, mutta Sveitsissä kuuluu olevan tällä hetkellä joitakin vapaapainijoita.

— Jatkan vielä siitä, miten tärkeätä on oppia vapaan painin niksit aikoinaan ja saada ne täysin veriinsä. Tukholmassa neuvoin ennen otteluja Arvi ja Paavo Pihlajamäkeä, mitä keinoja heidän olisi käytettävä joutuessaan alle. Kummallakin olisi ollut useamman kerran mitä herkullisimpia tilaisuuksia esittämieni otteiden ja vippausten tekoon, mutta he eivät sitten ottelun aikana muistaneet niitä — kuten pojat itse tunnustivat — vaikka olin useamman kerran heille ne näyttänyt ja päähän päntännyt.

— — —

Usean piipullisen ajan me siinä »leveän Laitisen» kanssa juttelimme. Kävimme välillä kahvillakin. Ne muut jutut eivät kuitenkaan ole tarkoitetut tähän yhteyteen.

Harri Eljanko.

Muuan puolustautumistapa jaloilla, kun vastustaja on saanut takaa vyöstä kiinni.

KOLME KUULUISAA MARATOONARIA

Olympialaiset kultamitalimiehet, Hannes Kolehmainen ja Albin Stenroos, sekä hopeamitalimies Jüri Lossman ovat lyöttäytyneet keskusteluun Helsingin maratonin aikana aiheesta: Onko nykyinen polvi parempi kuin edellinen?

Pakina edesme

Huomio

Huomio

Vanhat veikot!

Tunnen tarvetta lähestyä Teitä monen vuoden takaa. Ehkä se sattuu sopivaan aikaan. On saapumassa pyhien tienoo, jolloin Teillä lienee hetkinen sanottavani kuulemiseksi.

Tulen tässä pakinassa käyttämään me-pronominia — en keisarillisessa omanarvontunnossa enkä muussakaan korkean tyylin merkityksessä, vaan yksinkertaisesti senvuoksi, että meitä olija — on paljon.

— — —

Me olimme kerran nuoria.

(Meistä ei yksikään voi tosin vielä kirjoittaa mitään muistelmateosta. Siinä iässä, jolloin elämänkatsomus vakiintuneena antaa ulkokohtaisen arvostelemisen oikeuden, me emme vielä ole. Mutta me olemme vahentuneet alalla, jossa vanhenutaan nopeimmin — urheilussa.)

Yhteiskunnallisesti me nyt olemme vasta toimiuriemme alkupäässä. Olemme ehkä saaneet jonkin pohjan ja tietyn suunnan, mutta me emme vielä ohjaa maan ja kansan ruoriratasta. Niissä asioissa on monta meitä vanhempaa ikäluokkaa.

On sen sijaan asioita, joissa me kuulumme jo nostoväen kolmanteen luokkaan, ruununraakkeihin. On asioita, joissa pari, kolme uutta polvea on tömistänyt tannerta meidän viimeisten, ammoin kuihtuneiden seppeleittemme päällä.

Ne asiat ovat urheilua, jossa valtimo, aineenvaihto ja ikäpolvien uudistuminen on nopeampaa kuin minkään muun inhimillisen, kulturellisen tai yhteiskunnallisen toiminnan alalla.

Urheilu on heräävän nuoruuden, kypsyvän miehuuden esikoisoikeus. Urheilu on elämään astumisen ensimmäinen porras. Jokainen tervevaistoinen nuorukainen käy sille askelpuulle. Hän ei kysy, minkä vuoksi, mitä varten, mistä hinnasta... Hänen verensä pakottaa siihen, pakottaa vasten vanhempien ja kotilääkärin neuvoja — ja katso! Yhdeksässäkymmenessäyhdeksässä tapauksessa sadasta urheilu on voittanut.

— — —

Me olimme siis kerran nuoria.

Me kävimme kansakoulua ja oppikoulua eri kaupungeissa. Meidän kodeissamme ei puhuttu urheilusta niinkuin Isä-Järvisen perheessä puhuttiin. Mutta me saimme kuulla jutun sieltä, toisen täältä, ja ne kertoivat olympialaisista kisoista, jostakin Kolehmaisesta, Saaristosta, jostakin Böhlingistä ja Saarelasta. Juttu kiersi monin vivahtein pienestä päästä toiseen, ja vihdoin oli varmuuden vuoksi tilattava (isäukon suosiollisella avustuksella) Suomen Urheilulehti.

Näistä seikoista riippumaton oli kuitenkin se urheiluvietti, joka oli herännyt meissä jo myötäsyntyisen itsenäisesti. Saman talon pojat (ainahan niitä riitti) järjestivät tiimellyksiä, joissa kuntoa mitattiin. Milloin kierrettiin kellon mukaan kaupunkineliö tai pari, milloin loikattiin yli ajokadun, milloin taas vedettiin leukaa portinripaan tai juostiin kivimuurin sokkeloisen kellarin lävitse päästä toiseen.

Näin jälkeenpäin ajatellen olivat urheilullisesti suuriarvoisimmat kuitenkin se maahockeypeli ja se verkkopallokilpailu, jotka me omin päin keksimme. Olimme 13—14 vuoden ikäisiä. Edellisessä kaksi joukkuetta pelasi tavallista kumipalloa suurella lankunpalasella tai muulla puukappaleella koettaen saada pallon vastustajan maaliin; jälkimmäisessä kaksi pelaajaa yritti lyödä palloa leveälapaisella mailalla toisen vartioiman maalin lävitse. Voittaja pelasi voittajaa vastaan — täydellinen cup-systeemi, josta kuulimme ensimmäisen sanan vasta vuosia myöhemmin. Mutta jänniä ne pelit olivat. Monta katkerata yötä tuli unetta vietetyksi, jos oli joutunut häviävän armottomaan osaan. Yleisö — tytöt — oli nauranut. Se tuntui olevan liikaa...

Pallopelit kasvoivat itsestään meidän sydämiemme syvyyksistä. Järjestettyä urheilua emme tunteneet, mutta vapaa-aikojemme hauskimman sisällön löysimme omatekoisissa palloleikeissämme.

— — —

Toinen vaihe urheilukehityksessämme alkoi silloin, kun 16—18 vuoden ikäisinä jouduimme konventtiluokille. Voimistelutunnit muuttuivat läpi vuoden jää- ja jalkapalloharjoituksiksi, lisänä koulujenväliset yleisurheilukilpailut syyskuussa ja murtomaajuoksu toukokuussa.

Suuret painivoitot Tukholman kisoissa olivat kuitenkin jääneet lämmittävinä mieleen. Siitä alkoi sammumaton ihastus painiskeluun, vaikka sitä ei omakohtaisesti koetettukaan kuin joskus porttikäytävissä tai ennen tunnin alkua voimistelusalin hyppymatolla — seurauksena selkäsauna tai alennettu käytös. Mutta painia ihailtiin kuin urheilun suurta, saavuttamatonta ihmettä. Kilpailut oli nähtävä, pidettiinpä ne esikaupungin VPK:n talossa tai kaupungin työväentalossa. Olipa vielä »väärällä passillakin» hankittava kotoa aikaa painikilpailujen seuraamiseen. Mutta silloin saikin nähdä miehenkaatoa, joka sykähdyttäisi mieltä vielä nytkin. — Kun kilpailuja ei ollut riittävästi, oli käytävä seuraamassa puoli varkain eri seurojen harjoituksia.

Itse me pelasimme palloa, pelasimme kuin iiliäiset sesonginvaihteet umpeen. Potkittiin vielä pienessä pakkasessa ja nilkanvahvuisessa rännässä; lyötiin punaista nyöripompulaa, vaikka ruoho pilkisti esiin toisesta puolesta rataa...

Syksyllä oli sitten ohjelmassa 100 ja 1 500 m:n juoksut. Opettaja käski kevätlukukauden päättyessä kesän aikana treenata niitä varten.

Ja kyllä sitä vain treenattiin. Olimme lukeneet jostakin Kolehmaisen, Stenroosin ja Anttilan harjoituksista. Ihanteinamme olivat lisäksi keskipitkäinmatkain yllättävät mestarit Sameli Tala ja Rastas. Niin me sitten kesälomalla juoksimme. Pääasiana oli juokseminen. Henkisen virikkeen vuoksi päätimme noteerata omia ennätyksiämme, joten jokainen harjoitus oli samalla ennätyskoe. Matkat olivat 1 000—20 000 m:n väliltä. Pikemmin keskimäärin 5 000 m:n yli kuin ali.

Seurauksena oli, että me juoksimme radalla 1 500 m ja maastossa 3—4 000 m ikäiseksemme yllättävän hyvin. Tuli voittoja ja toverikuntamainetta. Eikä jalkapallopeli näyttänyt siitä lainkaan kärsivän. Joukkue — koulu — jalkapalloilussa, se oli jokatapauksessa pääasia. Jos me täytimme oikean ulkohyökkääjän paikan moitteitta, oli se suurempi palkinto kuin tinatuoppi murtomaalta. Sellainen oli henki silloin. (Ja niin sen pitäisi olla yhä nytkin!)

— — —

Mutta sitten me täytimme 19 vuotta, ja koulun ulkopuolella toimiva urheiluseura alkoi kiinnittää meihin huomiota. Pyydettiin mukaan johonkin kaupungin-ympäri-viestiin. Vakava juttu kotona. Ei pitäisi liittyä mihinkään. Kuka ne toverit tietää . . . Kirjavia vaikutteita jne.

Mutta hyvät vanhemmat katsovat lasten parasta. Niinpä pitkän henkisen painostuksen jälkeen pääsimme mukaan karsintakilpailuihin. (Sehän merkitsi seuraan liittymistä.) Matka 600 m. Mukana myöhemmin mainetta niittäneitä nimiä. Voitimme. Viestin pisin ja ankarin osuus niskaamme!

Siitä se sitten alkoi, se niin sanottu »urheilu-ura». Jalkapallo sai jäädä vähemmälle, sillä innokkaat seuramiehet veivät tahdon muualle.

Tuli jäsentenvälisiä, piirikunnallisia, ensimmäiset matkat muihin kaupunkeihin jne. Mutta harjoitustapoja justeerailtiin kovin hitaasti. Kukin sai tulla omillaan toimeen. Saatiin juosta 400 m:n aitoja lähes 60:een sekuntiin pelkästään maratonvalmennuksella. Oi aikoja, oi tapoja . . .

Mitä sanoisivat nykyiset koulupojat ja nuoret ylioppilaat, jos heistä maratonvalmennuksen jälkeen yritettäisiin tehdä pikajuoksijoita ja aitureita?

Meidän polvemme pääsi asiasta osapuilleen »hajulle» vasta 23:n vuoden vanhana. Silloin harjoitus muuttui, mutta nopeuden saavuttamiseksi se jo oli myöhäistä. Tekniikkaa kyllä opittiin, mutta muuten jyllättiin vain voimilla. Talvivoimistelu ja kävelyt tulivat ohjelmaan vasta pari vuotta myöhemmin. Ja vihdoin eräiden vuosien kuluttua saavutettiin jonkinmoisia tuloksia. Parhaat ajat, jotka vieläkin kävisivät palkintosijoista kansallisissa, noteerattiin siinä 26—28:n vuoden iässä.

Niin sydämestäni yhdyn Erkka Vilenin sanoihin Urheilulehdessä (11/10 -34), että me paremmilla ennakkotiedoilla ja jonkintapaisella valmennuksella olisimme päässeet tuloksiin, joiden ei tarvitsisi punastua nykyisten saavutusten rinnalla. Mutta me aloimme vuolla kivestä kultaa, ja suurin osa työtämme, jonka uhrasimme urheilulle, kuka 10, kuka 15 vuotta, meni hukkaan.

— — —

Hukkaanko?

Eihän sentään! Eikö meillä, hyvät ystävät, ollut hauskaa? Urheilu oli meille elämän sisältö, miehuutemme ponnahduslauta. Tarvitseeko katua, että olemme 15 vuotta tärkeimpänä kehitysaikanamme urheilun tähden kieltäytyneet jostakin huonosta?

Me olemme niiden vuosien kuluessa keränneet pääoman, joka kasvaa meille korkoa pitkän ajan. Me olemme oppineet säännöllisyyden merkityksen (pyhät, aret oli oltava säästä riippumatta »lenkillä» kuin kello), me olemme oppineet kasvamaan tehtävän mukana ja me olemme oppineet suorittamaan jotakin loppuun asti. Me olemme mitanneet voimamme ja me tiedämme, mitä kestämme. Oletteko te, vanhat toverit, huomanneet sitä?

Yhden ja toisen kerran joudumme elämän kirjavassa pyörteessä tekemisiin miesten kanssa, joilla ei ole takanaan sama kilometrimäärä kuin meillä. Kuka silloin sammuu, kuka kestää? Elämän hyökkäysvaunu kulkee. Se on ankara, rautainen vaunu. Se rusentaa alleen jokaisen heikon. Mutta meitä se ei enää murskaa senvuoksi, että me olemme haarniskoidut. Urheilun äidinmaidosta me olemme juoneet taian tulta ja kyynmyrkkyä vastaan. Me olemme nuorina kestäneet ponnistuksia. Miksi emme kestäisi nyt?

— — —

Tietenkin me kestämme, niin kauan kuin riittää pääomaa. Mutta runsaskin kapitaali hupenee, ellei pysty elämään koroilla. Meidän on siis lisättävä korkoja eikä koskettava pääomaan.

Itsekukin meistä on varmaan selvillä siitä, kuinka se tapahtuu. Me olemme vain niin hitaita tunnustamaan sitä itsellemme. Silloin, kun me vihdoinkin heitimme piikkarimme ja nappulakenkämme »hyllylle», olimme pari vuotta eräänlaisen apatian vallassa. Elämä katkesi kohdaltamme. Ei ollut yrittämistä nuorempien kisoihin. Ei ollut omaa sarjaa. Alokkaaksi ja tulosrajakilpailuun emme enää kelvanneet, vaikka olisimme olleet juuri sitä luokkaa, sillä aikakirjat kertoivat meidän vaatimattomat tekomme.

Vasta kun aloimme tuntea askelen lyhenevän ja vieraan ihmisen kasvavan solakan urheilijavartalomme ympärille, jouduimme ajattelemaan uudestaan liikuntaa. Ennen olimme urheilleet luonnon vietistä, nyt saimme suunnitella järkiperusteilla itsellemme sopivaa urheilua. Kuinka vaikeata se aluksi olikaan! Ei ollut tovereita, ei joukkuehenkeä, vain yksinäinen me, jota huono omatunto kalvoi liian aikaisin lopetetun kilpailemisen vuoksi.

Joku meistä tavanmukaan meni kävelylenkille, joku joskus murtomaalle alakuloisena aamuna. Mutta tyydyttikö se meitä? Ei. Me saimme vain uuden, polttavan kaipauksen.

Kaikeksi onneksi meitä jo nykyisin on niin paljon, että me olemme pystyneet saamaan aikaan itsellemme sopivia liikuntamuotoja ja tilaisuutta niihin. Vaikka me joskus katselemme lievästi kadehtien tämänpäivän nuorison parempia urheilumahdollisuuksia, niin me myöskin myönnämme ikämiehinä olevamme onnellisemmassa asemassa kuin miespolvet meitä ennen.

Niillä ei ollut puulaakipalloilua siinä laajuudessa kuin nyt, ei pesäpalloa, josta »vanha mies» helpolla saa irti hauskan liikunnan, ei suunnistamisjuoksuja, ei keilakilpailuja nykyisessä muodossa ja mitassa, ei monipuolista liikkumista tarjoavaa suojeluskuntaurheilua, ei uimahallia, jossa voi ottaa aikaa milloin tahansa, eikä sitä kävelyä, joka ennenpitkää on meille tulossa urheilumuotona monine sarjoineen 20—60 vuoden väliltä.

Vanhat veikot! Kyllä me olemme yhtä onnellisessa asemassa kuin nykyinen nuori polvikin. Urheilu leviää. Se tarjoaa yhä uutta ja uutta siksi, kunnes jokainen saa osansa. Siksi kunnes se on päässyt vallitsemaan itsekunkin maailmankatsomusta, tulemaan hänen elämäntavakseen ja kohottamaan hänen työtehoaan nuoren isänmaamme onneksi.

— — —

Meidän on vain hanakasti tartuttava jokaiseen tarjoutuvaan tilaisuuteen, sillä v i e l ä ei tilaisuuksia ole liian runsaasti valittavana. Mutta kun me pääsemme yli 45-vuotiaiden sarjaan, silloin ovat ajat ja olot varmasti jo monin verroin paremmat. Siihen parannustyöhön tarvitaan kuitenkin juuri meidän apuamme.

Koetetaan siis pysyä aina liikuntakykyisinä. Koetetaan säilyä nuorina. Kun »vanhassa ruumiissa on nuori sielu», on se parasta, mitä omakohtaisesti voimme elämältä odottaa.

Siinä toivossa puristan kättänne, te tuhatlukuiset, nimeämättömät, edesmenneet veljet, jotka olette laillani suorittaneet urheilun asevelvollisuuden ja nyt kuulette kutsun reserviharjoituksiin.

Terve!

(Velvoittakoon tämän toverillisen tervehdyksen sisäinen ajatus meitä nyt ja aina!)

M a r t t i J u k o l a.

KULKURIPISKISTÄ METSÄSTYSKOIRAKSI

URHEILIJAN JOULULLE kirjoitti *KALERVO REPONEN.*

Riistakannan käytyä yhä köyhemmäksi, metsien harvennuttua ja eränkävijäin lukumäärän miltei suhteettomasti kasvettua muistuvat joskus mieleen ajat, jolloin ei tyhjin repuin tullut kotiin kukaan keskinkertaisen tuliputken ja jonkinlaisen ampumataidon omaava, vaikkapa olisi ollut hyvinkin aloitteleva metsästäjä. Edellytettynä lisäksi, että hänellä oli ainakin metsänkäynnin aakkosiin perehtynyt koira seuralaisenaan.

Syksyllä viisitoista vuotta sitten ei minulla sattuneesta syystä ollut minkäänlaista koiraa. Niinpä en pannut lainkaan vastaan, kun muuan toverini, Lassi K., ehdotti, että lähtisimme kokeilemaan eräällä kulkukoiralla, jonka hän oli elokuun alussa ottanut hoitoonsa ja jolle me vaatimattoman kokonsa vuoksi olimme antaneet nimen »Pikku».

Jännityksellä odotettuna viidentenätoista päivänä lähdimme kello kuuden tienoissa liikkeelle suuntautuen aluksi kotikaupungistamme Mikkelistä luoteeseen ja sittemmin länteen. Päivän saalis ei koitunut suureksi, se supistui yhteen sorsaan ja kahteen teeriin, mutta pääasia oli, että havaitsimme voivan kiinnittää Pikkuun toiveita. Näin ollen päätimme varustautua kahden vuorokauden kuluttua uudelle retkelle suuntana noin penikulman päässä kaupungista olevat Veri- ja Korpijärvet.

Mainittujen järvien eteläiset rantaseudut ovat syvien lahtien uurtamat ja niiden välisissä pitkissä ja metsäisissä niemissä oli niihin aikoihin metsälintuja enemmän kuin missään muualla olen aikaisemmin tai myöhemmin nähnyt.

Saavuttuamme kello kahdeksan tienoissa Verijärven ensimmäisen lahden rantakalliolle ryhdyimme vahvistamaan itseämme voileivillä, mutta emme päässeet haukkaamisen alkuunkaan, kun takanamme olevasta rotkosta kuului siipienläiskettä, joka samassa hukkui Pikun ensin hurjaan, sitten tasautuvaan haukkuun. Nälän kaikotessa tajunnan takaisiin onkaloihin meidät valtasi silmänräpäyksessä se jännityksen hurma, mikä on tuttu jok'ikiselle eränkävijälle.

Kun Lassilla ei sinä syksynä ollut asetta minkäänlaista, olimme päättäneet menetellä samoin kuin edelliselläkin kerralla eli toisin sanoen käydä haukulla vuoronperään.

Haulikon omistajana kuului ensimmäinen hiivintä minulle, mutta äärimmäisen innostunut L. ei malttanut olla seuraamatta kintereilläni. Siitä ei ainakaan tällä kertaa ollut muuta vahinkoa kuin se, että vuorot pääsivät vaihtumaan. Kun en näet heti saanut näkyviini otusta, alkoi toverini supattaa korvaani:

— Ammu, ammu jo hiidessä!

Mutta kun en vieläkään havainnut lintua, jonka pelkäsin kuulevan kehoitukset, ojensin vitkastelematta aseen L:lle. Muutaman sekunnin kuluttua jyrähti, ja komea urosteeri mätkähti petäjän alimmalta kuivahtaneelta oksalta vielä kasteesta kosteaan sammalistoon.

Hyväilimme haltioituneina Pikkua ja ryhdyimme jatkamaan yksinkertaista ateriaamme. Viimeiset palat huuhdoimme alas parilla pullollisella mitä maukkainta limonaadia, jota L:llä oli tavallisesti mukana useamman kuin yhden teeren hautajaisiksi.

Ravittuamme vielä Pikkua teeren jalalla lähdimme kiertämään ensimmäistä Verijärveen pistävää nientä. Sieltä kohoili kyllä kymmenittäin teerejä ilmaan, mutta ne lensivät enimmäkseen yli lahden Paloniemeen. Vain kerran pääsi Pikku kunnollisesti haukkumaan, jolloin minäkin puolestani sain tilaisuuden pudottaa yhden.

Aluksi oli Paloniemi meille pettymys johtuen siitä, että Pikku oli sittenkin vain opetusta vaille jäänyt kulkuri. Se ei suostunut tekemään kierroksia — kaiketi peläten meidän jättävän sen. Niinpä linnut, jotka Paloniemen harvahkossa, miltei tyyten vailla alikasvillisuutta olevassa petäjikössä näkivät meidät samalla kuin koirankin, eivät nousseetkaan puihin, vaan kaikkosivat mantereelle.

Vasta niemen länsilaidassa suvaitsi metsästyksen jumalatar ottaa meidät armoihinsa.

— Ammu! — kuiskasin käheästi — etkö näe, tuolla!

— Se . . . sehän on kanto! — vastasi L.

Antautumatta pitempään sananvaihtoon sieppasin pyssyn toverini kädestä ja paukautin »kantoa» juuri kun se oli kohoamaisillaan yläilmoihin. Musta haavoittunut metso alkoi kiitää pakoon kadoten erään töyrään taa etuoikealta paikalle ilmestynyt koira kintereillään. Mekin syöksyimme sinne huikeinta vauhtiamme saaden kotvasen kuluttua ihailla oikeata homenokkaa, metsourosta, jommoisia ei siihenkään aikaan sentään kovin monta metsästyskauden aikana onnistuttu pudottamaan. En tiedä, kuinka kauan sitä olisimme tarkastelleet ja järkeilleet äskeisen tapauksen johdosta, ellei äkkiä olisi kajahtanut ilmoille haukku. Pikku oli vihdoinkin innostunut ja rynnännyt lähellä olevaan, mantereeseen kiinnikasvaneeseen saareen, joka oli verraten tiukan koivumetsän kattama, noin sata metriä pitkä ja puolta kapeampi.

L. ryhtyi hiipimään saareen. Odotin hermostuneena minuutin toisensa jälkeen ihmetellen L:n ennenkuulumatonta hitautta. Vihdoin, kymmenkunnan äärettömän pitkän minuutin kuluttua pamahti, ja korviini kiirii suloinen alls-tot. Juoksin läähättäen saareen ja sain asianomaiset selitykset toveriltani, joka pyöritti kädessään pulleahkoa naaraspuolista metsonpoikaa.

Lintu oli istunut miltei toisessa päässä saarta tuuheassa koivussa, mistä sitä oli ollut ylen vaikea havaita. Kun se lopulta oli tullut huomatuksi, oli matka tuntunut luonnottoman pitkälle, jonka vuoksi L. oli tehnyt kaiken voitavansa päästäkseen parin pienen kiven suojassa lähemmä. Perusteellisen harkinnan jälkeen L. oli viimein laukaissut ja sykähdyttäväksi riemukseen nähnyt otuksen kierivän maahan.

L. oli pitänyt esitelmänsä siinä, missä hän oli ollut asemissa, ja ehdotti sitten välimatkan mittaamista. Saimme tulokseksi kahdeksankymmentä askelta, mikä toverini mielestä merkitsi sitä, että haulikkoni oli paras hänen tapaamistaan. Kuuntelin ylpeänä hänen arvosteluaan, kun hän äkkiä keskellä lausetta pysähtyi, vilkaisi samaan puuhun, josta hän oli linnun pudottanut ja josta oli kuulunut rapinaa. Sitten hän kuiskasi kiihtyneenä:

— Siellä on vielä toinenkin — ammu pian!

— Missä . . . missä? — änkytin hätäytyneenä erottamatta ylhäällä muuta kuin sakeata tasaista vihreyttä.

Samassa jo sujautin aseen hänen käteensä, paria sekuntia myöhemmin puhui oikea piippu kumean lauseensa, jonka pisteeksi jymähti jalkojemme juureen keskikokoinen urosmetso, ilmeisestikin äskensaadun veli. Joitakin koivunlehtiä leijui alas ja yksi niistä asettui liikkumattoman linnun päälle viimeiseksi tervehdykseksi puusta, joka sitä oli koettanut parhaansa mukaan suojella.

Hyvästä onnestamme suorastaan huumaantuneina jatkoimme matkaamme tullen nyt siihen niemeen, jonka toista rantaa huuhtelee Korpijärvi. Tämän niemen keskiosa oli korpimaista kuusikkoa, alikasvillisuuden muodostivat katajapensaat ja suunnattoman marjarikkaat mustikanvarvut. Siis tyypillistä metsometsää.

Ilmestyttyämme keskelle tätä pienoiskorpea nousi noin kolmenkymmenen metrin välimatkalla johtavan Pikun edestä lentoon kolme metsoa, joista kaksi katosi ties minne, yhden, älyltään kai heikoimman aikoessa ojennetuin säärin istahtaa muutaman kuusen puoliväliin. Se jäi sen viimeiseksi keskeneräiseksi aikomukseksi tässä monenlaisten yllätysten maailmassa, jossa vallitsee väkevämmän oikeus. Samalla hetkellä, jolloin sen varpaat hipaisivat oksaa, se lyijysalaman satuttamana suistui niille samoille mättäille, jotka äsken sille jakoivat antimiaan. Se löi kerran, pari siipiään, sitten sen henki siirtyi kenties vieläkin marjarikkaammille asuinsijoille . . .

Niemen kärjessä oli virtaava, noin kuuden, seitsemän metrin levyinen salmi, jonka kautta Verijärven ruosteenkarvainen vesi soluu Korpijärveen. Vastapäätä oli niemi, jonka lupaavan näköinen metsä houkutteli meitä puoleensa ja me noudatimme siekailematta kehoitusta. Salmen yli johtaneista portaista oli olemassa vain rappeutuneita muistoja pohjassa viruvien lahojen puunkappaleiden muodossa ja kun ei ollut ajattelemistakaan hyppäämällä selviytyä siitä ylitse, me edes viitsimättä riisua lapikkaitamme kahlasimme muitta mutkitta toiselle puolelle.

Kastuimme vatsaamme myöten, mutta kun päivä oli helteinen, sellainen vain virkisti . . . Emme päässeet sataa metriä pitemmälle, kun jo Pikku nostatti ilmoille teerenpoikueen. Hiivittyämme lähemmä totesimme koiran haukkuvan tiheässä lepikössä muuatta mustaa poikasta, joka istui leppäpensaassa noin puolentoista metrin korkeudessa. Olemme siitä suunnilleen neljän metrin etäisyydessä ja kun pelkään sen luikahtavan lentoon millä sekunnilla hyvänsä, vetäisen kiireesti liipasimesta sillä seurauksella, että lintu tulee alas miltei valmiiksi kynittynä ja puhdistettuna. Ei ollut aikaa tähdätä päähän, jossa tapauksessa olisin saanut pistää sen reppuun melkoisesti siistimpänä ulkomuotonsa puolesta.

Tämän jälkeen tutkimme vielä Kestin maat Korpijärven rannoilta sillä mieluisella seurauksella, että toverini pudottaa urosmetson, sekin saman vuoden satoa.

Meillä on nyt saalista enemmän kuin olisimme koskaan voineet kuvitellakaan ja niinpä käännymmekin kohti kaupunkia. Mutta vielä kerran, kolmisen kilometriä vaellettuamme, johtaa Diana meidät kiusaukseen, jota emme pysty vastustamaan. Hämärään häipyvän tien laidassa, auringon jo painuessa mailleen, lennättää nimittäin Pikku kohti korkeutta täysilukuisen teerenpoikueen, josta kaksi asettuu läheisiin puihin. Niiden nykäiseminen reppuihimme ei tuota mitään vaikeuksia ja enää mitään muuta kuin kunnon ateriaa ja hyvää vuodetta kaipaamatta alamme laahustaa kohti kotejamme niin ylenpalttisen onnellisina kuin kaksi metsämiestä koskaan voi olla.

* * *

Toverini siirtyi parin viikon kuluttua Helsinkiin jatkamaan opintojaan ja Pikku jäi minun kallisarvoiseksi omaisuudekseni. Tein sen kanssa monen monta hyvinkin onnistunutta metsästysretkeä, vaikkakin edellä kuvaamani jäi pystykorvan kanssa suorittamistani saaliin lukumäärään ja kokoon katsoen elämäni ennätykseksi.

Lienee tarpeetonta mainita, että kiinnyin Pikkuun niin lujasti kuin metsämies yleensä koiraansa. Eikä siihen vaikuttanut vähimmän se, että Pikku jouduttuaan säännöllisiin oloihin ja sitä mitä epäitsekkäämmin rakastavan omistajan haltuun, kehittyi lyhyessä ajassa sekä älyltään että käytökseltään suorastaan mallikoiraksi. Parhaana todisteena siitä oli se, että äitinikin, joka ei yleensä sietänyt koiria lainkaan, alkoi kohdella sitä erikoisella hellyydellä.

Siitä tarjottiin aikoinaan melkoisia summiakin, vaikkakaan se ei ollut mikään rotukoira, mutta vaikka minulla tuolloin tällöin ei ollut penniäkään, ei milloinkaan juolahtanut mieleenikään ajatus luopua tästä uskollisesta, nopeasti pystykorvan hienoimmatkin manööverit oppineesta ystävästäni.

Ja sittenkin menetin sen verraten pian. Kuolema, tuo kaiken elollisen ahnehtija, alkoi varmaankin kadehtia minua tai meitä molempia. Eräänä joulukuun yönä — ystävälläni oli silloin neljä muutaman päivän ikäistä penikkaa — horjui Pikku keittiöstä jäykistynein, suonenvetoisin jaloin ja lasimaisin, apua pyytävin silmin vuoteeni viereen kaatuen siihen.

Nostin silmänräpäyksessä sen viereeni ja aloin hieroa sitä, mutta parin minuutin kuluttua oli sen henki paennut. Suljin sen silmät, mutta sen viimeinen, samalla rajattomasti luottava, samalla epätoivoinen katse ei häipynyt mielestäni. Tuska oli pakahduttaa sydämeni, kunnes kyyneleet tulivat avukseni. Itkin hillittömästi ja pitkään surren mielettömästi vilpittömintä ystävää, joka minulla siihen mennessä oli ollut.

Kuin usvan läpi kuulin lopulta äitini virkkavan:

— Itkisitpä syntejäsi niin paljon kuin koiraasi . . .

Johon sain vastatuksi, että ehkäpä itkinkin molempia . . .

16 PÄHKINÄÄ joulunpyhinä purtavaksi.

Urheilijan Joulu tarjoaa lukijoilleen tänä vuonna erikoislaatuisen askartelutehtävän. Julkaisemamme 16 leikkelettä on poimittu sanomalehdistä tämän vuoden aikana. 15:ssä on yksi virhe ja 1:ssä kaksi. Kukin virhe koskee vain yhtä sanaa tai numeroa. Virheet ovat mielestämme selviä, mutta vaativat jonkin verran asiantuntemusta ja huomiokykyä. Vastauksissa on vain mainittava numerojärjestyksessä, mikä sana tai numero kussakin on väärin ja mikä sen tilalla pitää olla.

(1.) *Tänään*

pitäisi urheiluhullun olla kolmessa paikassa aivan yhtäaikaa. Pitäisi olla Pallokentällä vastaanottamassa He'singin hafkiviestin ankkurimiehiä 'a seuraamassa heti näiden saapumisen jälkeen, siis k'o 13,15 alkavaa sarjaottelua. Pitäisi olla myöskin Hesperiassa katsomassa suursarjaottelua pesäpallossa. Se alkaa klo 13,30. Ja lopuksi pitäisi ehtiä seuraamaan Porvoon-ajon pyöräilijöitä, kun he n. klo 13,30 alkaen alkavat saapua Helsinkiin. Mahdotonta!

(2.) Kuten huomataan on ohjelma pikajuoksijoillemme erittäin epäedullinen. Muille miehillemme ei ohjelma kuitenkaan tuota suurempia vaikeuksia. Malilaisella on tosin 1500 m ensimmäisenä päivänä ja 3000 m esteet, johon hänet luultavasti myös on ilmoitettu, toisena päivänä, joten 1500 m voi vielä painaa ...aloissa. Kotkaksella ja Ilmari Salmi...la, vaikka ottavatkin osaa pariin latuo... Kotkas kolmeenkin, ei ohjelm...euksia.

(3.) Kun välisarjassa oli ollut kova sinta, tiedustelimme, onko Mikko nyparas mies edustajaksi.

— Kyllä ehdottomasti. Tosin ei hänen ja Virtasen välillä ollut suurtakaan eroa, mutta onhan Mikko vanha ja rutineerattu painija, täynnä kokemuksia ja sitäpaitsi jo kolminkertainen Euroopanmestari tässä sarjassa. Antti Mäen hän voimalla heitti sylistä 1.47. Virtanen esitti hyvin tasavertaista painia Nordlingin kanssa ja oli hyvin aloitehaluinen, mutta silti on tuomio 2—1 viimeksimainitun hyväksi mielestäni oikea. Mäki kyllä oli selvästi Virtasta parempi, mutta olihan Laukka jo väsynyt Mikon kanssa painittuaan, joten Antin voitto oli luonnollinen. Kyll... taa miehestä mehut ...

(4.) Eilinen Englannin ligakamppailujen loppuottelu päättyi toistamiseen Manchester Cityn voittoon. Se on ollut kolmasti loppuottelussa, mutta hävisi viime vuonna Evertonille 3—0. Sitä pidettiin nyt yleensä voittajaehdokkaana. Se nim. välierissä voitti Aston Villan ylivoimaisesti tuloksella 6—1.

Loppuottelu oli järjestyksessä 61:s English Cup-kilpailuissa.

(5.) **Kiekonheitto:**

	52,42 m
Andersson (Ruotsi)	50,44 „
Laborde (Amerikka)	49,93 „
Lyman (Amerikka)	49,92 „
Winter (Ranska)	49,82 „
Karlsson (Ruotsi)	49,68 „
Kotkas (Suomi)	49,58 „
Ker.ttä (Suomi)	49,56 „
Dunn (Amerikka)	49,29 „
Lampinen (Suomi)	48,92 „
(Ruotsi)	

(6.) — Oikaisu. Eilisessä lehdessämme mainittiin asianomaisen kuvan tekstissä nimi Koskela, vaikka piti tietysti olla Hjelm.

(7.) Haukat alkoivat sisävuorolla, eivatka saaneet mitään positiivista aikaan, samoin oli PT:nkin laita. Kummankin joukkueen ulkopeli oli varmaa, PT:n melkein lievää "pelleilyä". Vasta viidennessä vuorossa peli sai kiinteämmän muodon. Työllä ja vaivalla oli Merinen saatu kolmoselle. Laimela löi hidastetun laa'an ja ykköspesävahti pani näppinsä väliin, jolloin pallo kimmosi saavuttamattomiin: peli oli 1—0. Haukat eivät sisävuoroll... päässeet kakkosta pidemmälle.

(8.) — **Sunnuntaisen Viipurin halkijuoksun** joka suoritettiin 4,150 m matkalla Munkkiniemen ja Tervaniemen välillä, voitti yllättäen 16-vuotias J. Kotschekoff ajalla 1.08.19.

(9.) netaan. Ilman Kurre Vecksteniä, joka oli rauhallinen ja tilanteita vaaniva, ei KIF olisi saanut yhtäkään maalia.

(10.) Järjestys eri sarjoissa muodostui seuraavaksi:

Alle 56 kg: mestari M. Janhula; 2) M. Ahlholm; 3) T. Räsänen.
Alle 61 kg: mestari K. Pihlajamäki; 2) A. Tukiainen; 3) L. Mäkinen.
Alle 66 kg: mestari E. Huupponen; 2) P. Pihlajamäki; 3) L. Mattila.
Alle 72 kg: mestari A. Pihlajamäki; 2) O. Jungell; 3) O. Saarnio.
Alle 79 kg: mestari Elis Vecksten; 2) M. Lahti; 3) V. Pulkkinen.
Alle 87 kg: mestari A. Sihvola; 2) Hj. Gustafsson.
Yli 87 kg: mestari Emil Vecksten; 2) V. Pekkala.

(11)

	Helsingfors								
O. Näkki	170	187	203	180	184	189	235	192 =	1540
E. Erkkilä	171	183	178	155	147	151	203	157 =	1345
B. Sandström	179	138	195	196	190	195	192	179 =	1464
G. Forsberg	194	202	188	213	195	185	183	172 =	1532
J. Forsberg	180	183	206	179	202	190	183	188 =	1511
B. Syrehn	191	170	223	203	226	155	205	182 =	1555
E. Vuorela	169	190	170	194	226	254	183	159 =	1545
E. Kern	164	202	187	193	181	178	163	162 =	1430
									11922

(12) **E. Nurmela hävisi 15 kmllä tuntemattomalle seuratoverilleen A. Leinolle.**

Anjalan Liitto järjesti toisena pääsiäispäivänä vielä jäsentensä keskeiset hiihtokilpailut 15 km matkalla. Kilpailuissa tapahtui sellainen yllätys, että toistaiseksi tuntematon hiihtäjä, 20-vuotias A. Leino, joka on esiintynyt tähän asti ainoastaan piirikunnallisissa kilpailuissa, voitti Salpausselän 50 kmllä toiseksi sijoittuneen ja nykyäänkin hyvässä kunnossa olevan E. Nurmelan melkein minuutilla. Ajat olivat hyviä: 52,36 ja 53,29. — P.

(13) Keskiviikkona ui saksalainen neiti Traute Engelman 100 m rintauinnissa tuloksen 1.25,3, joka on uusi Saksan ennätys. Entinen oli 6 päivän vanha ja täsmälleen sekuntia huonompi. Engelmanin tulos on 1/10 sek. hitaampi Else Jacobsenin Euroopanennätystä. Engelmanin joukkue ui myöskin Saksan ennätyksen 4×100 m viestissä, 2.49,8.

(14) 4) Älä luota voimalyönteihin ratkaisevissa tapauksissa; nykyisten polttajien korvat pitävät aina. Aniharvoin on pelissä tilaisuus huitasta voimansa taa umpimähkään. Muista, että 10-metrin näpäys on verrattomasti parempi kuin suhiseva laaka, jonka varavahti ...itellen koppaa.

(15) ENNÄTYKSIÄ ei viime kalenterivuoden tiliin saavutettu kuin kolme mieskohtaista ja kolme viestinennätystä. Yksityisennätyksistä on Blåbergin 400 m:n rintauintitulos 6.16,8 merkittävä, sillä matkaa uidaan harvemmin. Kerttu Makkosen ...

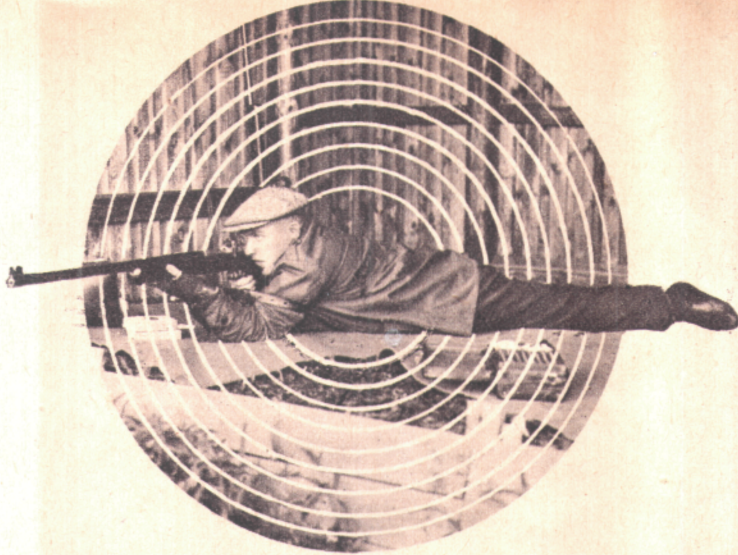
(16) Suomen Nyrkkeilyliiton varapuheenjohtaja *Jori Kirri* jutteli kanssani muistakin nyrkkeilyasioista, mutta sääntömuutosjuttu oli tällä kerralla lähinnä hänen sydäntään. Keskustelussa vaihdettiin mielipiteitä, joista esitän yhteenvedon seuraavassa.

Kilpatehtävämme palkinnot.

I, II ja III palk. aistikkaita tinamaljakoita. Viisi lohdutuspalkintoa Olympialainen kuva-aitta I—II, nid.

Vastaukset lähetettävä kortilla tai kirjeessä os. »Urheilijan Joulu» H:ki, Kaisaniemenk. 6 A 33 ennen tammikuun 10. p:ää 1935. Tulokset julkaistaan Suomen Urheilulehdessä.

Ampujamestari BRUNO FRIETSCH

Kiritään, mutta ei kiirehditä.

Kun sattuu puheenaiheeksi ampuja ja erikoisesti kivääринkäyttäjä, ajatellaan tavallisesti heti, mikäs onkaan miehen tulos täydellä 3 × 40 laukauksen sarjalla vapaakiväärillä. Jos se sattuu kansainvälisin pistein olemaan yli 1 100, pidetään sen tekijää kansainväliset vaatimukset täyttävänä suurmestarina. Viime vuonna tarjottiin meille mieluinen tilaisuus esittää vastaavassa julkaisussa 10 suomalaista 1 100 pisteen murskaajaa. Tämän vuoden aikana nousi yllättävästi tähän joukkoon jälleen uusi mies, Bruno Frietsch. Suurmestarimme on jo useat vuodet kuulunut maamme edustavimpaan valiojoukkoon. Hänen taitoaan ja kykyään on tarvittu jo useissa pohjoismaisissa ja pohjoismaiden pääkaupunkien välisissä kilpailuissa, mutta elämänsä tähän asti parhaat saavutukset ovat tapahtuneet tällä vuosiluvulla. Niinpä voitti hän Suomen vapaakiväärimestaruuden Turussa elokuussa ja syyskuussa pohjoismaiden välisissä kilpailuissa sijoittautui toiseksi V. Miinalaisen jälkeen erinomaisin tuloksin 1118. Luku on niin korkea, että vain meidän Kullervo Leskinen ja V. Miinalainen, norjalainen M. Amundsen sekä sveitsiläiset Hartmann, Zimmermann ja Lienhard ovat siitä yli käyneet. Ampumaan on Frietsch oppinut Helsingissä, mutta toimii nykyään Suomen Pankin johtajana Porissa. Suurmestarin siirtyminen Poriin on aikaansaanut siellä huomattavaa ampumataidon nousua. Kun Frietsch joulukuun 2 p:nä täytti vasta 38 vuotta, saattaa vielä useiden vuosien aikana odottaa hänen taholtaan järeitä yllätyspanoksia. Kullervo Leskinen, V. Miinalainen ja B. Frietsch muodostavat yhdessä tällä hetkellä kauniin tähtisikermän, jonka vertaista saa turhaan hakea vaikkapa erään alppimaan yllä olevalta taivaaltakin.

Onnistuneen kilpailun jälkeen on tyytyväisyys molemminpuolinen.

Saimme tilaisuuden haastatella suurmestaria, jolla ei ole suu lukossa ampuma-asioiden kyseeseen tullen. Aluksi kysyä tokaisimme:

»Milloin oikein aloitit ampumisen?»

»Se oli armon vuonna 1925. Silloin harjoittelin suojeluskunnan kilpailuja varten. Harrastus oli kuitenkin vähäistä, mutta kärpänen kasvoi ja vahvistui sen jälkeen vuosi vuodelta.»

»Milloin kilpailit ensimmäisen kerran?»

»Samana vuonna 1925, keväällä. Suojeluskunnan pistoolikilpailuissa tulin toiseksi. 10 laukauksella sain 66 pistettä.»

»Mitäs pidät parhaana kilpailunasi ja saavutuksenasi?»

»Sen kai arvaat varmaan itsekin. Viimeisissä pohjoismaisissa kilpailuissa syyskuussa sain tuloksen 1 118, mikä lähentelee päämääräkseni asettamaa mallisarjaa: 360 — 375 — 390 = 1 125. (Huomaa 15 pisteen ero asentojen välillä.) Kilpailuissa ammuin 358 — 372 — 388 = 1 118, joten suhde asentojen välillä oli aivan oikea, mutta muutamia pisteitä puuttui kuitenkin päämäärästä.»

»Minkä maan luulet näyttävän Roomassa ensi vuonna köydenpätkää kanssakilpailijoilleen?»

»Sveitsin tai Suomen. Sveitsi voinee vanhana rutineerattuna kilpailijana vetää vieläkin pitemmän tikun huolimatta meidän hyvistä saavutuksistamme kotimaan kamaralla.»

»No tottahan itse yrität sinne Roomaan?»

»Totta kai. On taottava, silloin kun rauta tuntuu olevan kuumana.»

»Ampujillemme olisi varmaan mielenkiintoista kuulla, miten harjoittelet, eihän se tietysti ole mikään salaisuus?»

»Eihän toki olekaan. Harjoitteluni aloitan tavallisesti vasta huhtikuussa, mutta vain löysästi. Vasta toukokuussa ilmojen lämmetessä, kun tavalliset kärpäset heräävät, levittää myöskin rakastettu ampumakärpänen herttaiset siipensä. Silloin ammun 2 tai 3 kertaa viikossa vapaakiväärillä ja kerran tai pari pienois-

kiväärillä. Mitään säännöllistä ohjelmaa ei minulla ole. Joskus ammun ainoastaan 40 laukausta vapaalta kädeltä, seuraavalla kerralla ehkä 20 vapaalta kädeltä ja 20 polvelta sekä muutamia laukauksia makuulta. Toimeni vuoksi menen usein jo kello 7 aamulla radalle ja ammun 2 tuntia. Joskus käyn iltapäivällä.»

»Mitä arvelet Suomen vastaisista mahdollisuuksista vapaakiväärillä ja mitkä ovat arvelusi uudesta koekivääristämme?»

»Vapaakivääriammunta on jo hyvin pitkällä Suomessa ja varmasti mennään siinä yhä edelleen pitemmälle. Sotilaskivääriammunta kolmesta asennosta on kuitenkin minun yksinkertaisen käsitykseni mukaan 'ampunut hiukan yli maalin'. Pohjoismaiden pääkaupunkien välinen kilpailu hyvän makuuammuntakiväärin rakentamisessa on johtanut siihen, että meillä liiton kilpailuissa on käytetty sotilaskivääriä, joka enemmän muistuttaa vapaakivääriä, kuin asetta, jota on tarkoitus käyttää sodassa. Sen paino on liian suuri. Jyvää suojaava tunneli ja reikäjyvä olisi kiellettävä. Sen sijaan voisi sallia, että liipasin kestää ainoastaan 1 kilon painon. Tässä kysymyksessä voi kyllä vedota siihen, että sniperkivääriä käytettiin maailmansodassa. Liika on kuitenkin liikaa. Ymmärtääkseni ollaan kuitenkin minun esittämälläni kannalla esim. Sveitsissä ja Ruotsissa, mikäli asia koskee sotilaskivääriammuntaa vapaaehtoisena urheiluna maan puolustuksen hyväksi.»

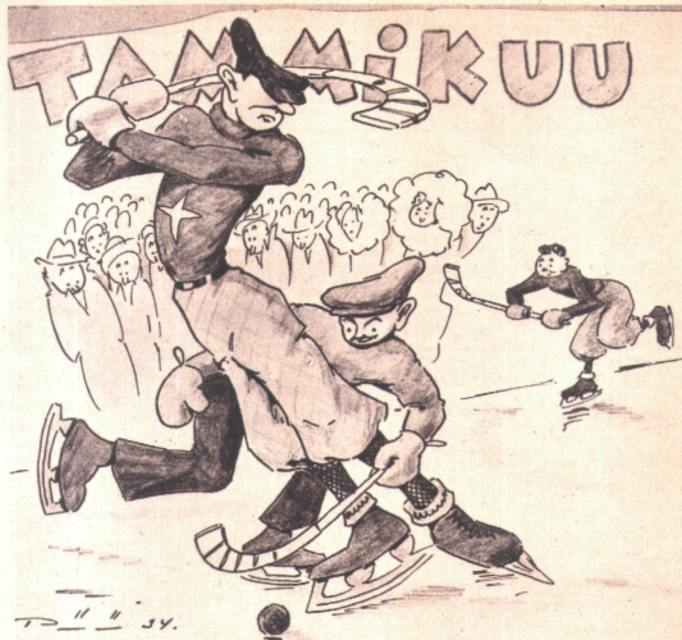
»Mistä aseesta pidät enimmin?»

»Vapaakivääristä, joka urheiluaseena tuottaa parhaimman tyydytyksen. Se ei oikuttele, kuten 'pystykorva', jolla minä välistä voin saada hyviä tuloksia ja välistä ampua aivan päin seiniä. Pienoiskivääri on vapaakiväärin nuorempi veli. Lystikäs ase, mutta hiukan lapsellinen.»

»Onko Porissa paremmat harjoittelumahdollisuudet kuin pääkaupungissa?»

»Onpa kylläkin. Vain 15 minuutin matka polkupyörällä radalle. Helsingissä meni melkein tunti, ennen kuin pääsi pääkallon paikalle raitioteitä ja apostolin rattaita käytellen.»

PAINE.

Peli alkoi taas allakan alusta,
pojat hakkasi palloa halusta.
Noin leikkikalusta
tullut on jalusta,
jolta on passannut ponnistaa.
Ken kilpaa on kiidellyt,
sarjoissa riidellyt,
— kas, sitä otteluis' onnistaa! —

Palle.

Läpi lammikon lujaa on luisteltu,
sieltä maailmanmainetta uisteltu.
Vähiin saaliimme suli,
tupenrapinat tuli,
— Klasun aikaa on kaihoten muisteltu.

Palle.

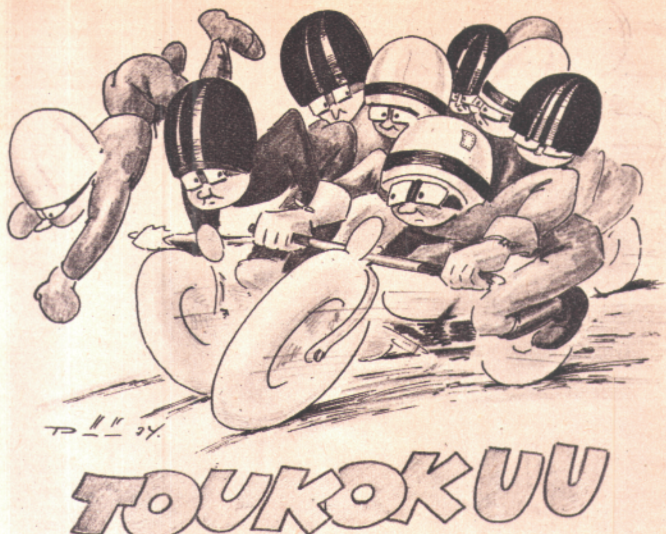
Yli laakson ja ahteen
laitettu Lahteen
on latu työllä ja tuskalla.
Pojat hurjasti huiski,
taas huhu kuiski:
— Se Mamma vain tulla ei uskalla! —
Kova koitos on Salpausselän nyt.
— Mitä lie väki naapurin pelännyt! —

Palle.

Jopas Gunnari kruununkin kallihin
peri Euroopan mestarin mallihin.
Rahanarvoinen kundi: —
Sic gloria mundi . . .
— hänet pantiin Kylanderin tallihin.

Palle.

Tätä raaserin rausketta rajua
joka tallukas täällä ei tajua.
Ne kun vauhdissa villissä
silmät killissä
särpivät — bensiinin hajua.
Väliin lentävät ojaan ja allikkoon,
—heitä Herramme hyvästi hallikkoon!—

Palle.

Ylös laaksost' on potkijat kivunneet,
yli laskujen pallonsa vivunneet.
Profetiioja tehden
myös Urheilulehden
tuhatmäärää on tippaajat sivunneet.
Tämän tästä, kun sarjas' on sattunut vippaus,
oli hauskaa, mut hankalaa tippaus.

Palle.

On taitoa ohjata rukkia,
tien toisilta jotta voi tukkia.
Siis treenaamme, ja jo
— taas kun on ajo —
voi meilläkin laakerit kukkia!
Iät kaiket ei vieras saa norkoilla,
viel' aikaa on Rauleilla, Porkoilla! —
Palle.

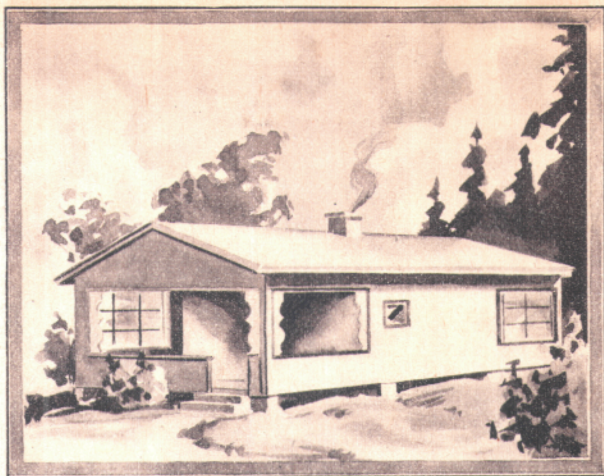
Jos välillä kentällä sammuttiin,
niin tarkasti ain' toki ammuttiin.
Pian kympintappaja
on joka pappa ja
minäkin osaan jo — mammuttiin.
Ei kierosilmiä kiinalaisia
tääll' olla, vaan miehiä, — Miinalaisia.

Palle.

Yleisurheilun tahti on ripeä.
Se on luistanut täällä kuin lipeä.
Mutta reissulla Torinon
ken eväskorin on
unhoittanut — se on kipeä,
ja vaikk' kestäisi hän makaruuninki!
niin se — olut — ja makkaratuuninki! —

Palle.

Hankkikaa ystävienne kera

oma urheilumaja

hiihto- ja kävelyretkienne päämääräksi!

Se antaa koko talviurheilullenne uutta vauhtia ja hauskuutta. Ja miksi ette toteuttaisi tätä unelmaa nyt, kun se käy päinsä niin helposti!

ENSONIT-MAJA

jonka saatte Tavaratalo Stockmannilta Helsingissä — joko valmiina tai erikoispiirustusten mukaan — on huokea, uudenaikaisen viihtyisä ja kodikas ja ehdottoman lämmin ja kuiva. Se on ihanteellisin urheilumaja joka suhteessa. Vähin vaivoin sen kuljetatte ja pystytätte minne tahansa.

Muodostakaa ystäväpiirissänne »osakeyhtiö» ja käykää katsomassa Stockmannilla malleja.

Enson Tehtaat, Enso.

ENSO-GUTZEIT OSAKEYHTIÖ

Stadionin

maastotöistä on suuri osa suoritettu – pian alkavat muurit kohota! Turvatkaa stadionin valmistuminen – käyttäkää Stadion-tuotteita.

MARKASTA KASVAA

kymmenen markkaa ja pian pienetkin säästönne kasvavat sievoiseksi omaisuudeksi POSTISÄÄSTÖPANKISSA. 1.200 postitoimistoa ja -konttoria kaikkialla maassamme.

»UKKO-KRUUNU»

itse takaa säästönne. Niin varmoja ovat talletuksenne POSTISÄÄSTÖPANKISSA.

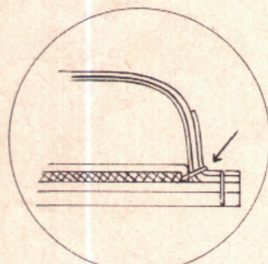
POSTISÄÄSTÖPANKKI

UUSI PARANNETTU HIIHTOKENKÄ

Pohjoismaiden parhaat kokemukset yhdistettyinä!

Uskoaksemme ei ennen ole tarjottu hiihtäjille ja retkeilijöille niin mainiota jalkinetta kuin nyt. Tässä uutuudessa — Attilan Pikisauma-kengässä — ovat edustettuina kaikki ne edut, mitä on parhailla pohjoismaisilla hiihtokengillä yleensä sekä lisäksi ne, mitä itse olemme voineet etevimpien asiantuntijain kanssa niihin lisätä.

Tässä muutamia Attilan Pikisauma-kengän etuja:

Pikisauma — erikoisompelus sisäpohjaan — tekee kengän mahdollisimman lujaksi ja vedenpitäväksi sekä antaa sille joustavuutta, vaikka pohjan täytyykin olla suksen ohjausta varten tanakka.

Päällinen on yhtäjaksoinen. Ei mitään ompeleita, jotka saattaisivat painaa jalkaa ja ratkeilla.

Suojalaput suojaavat päällistä siteiden hankaukselta ja lisäävät siten kengän ikää.

Pohja on vedenpitäväksi kyllästetty. Siinä olevat merkit — Attilan leima ja Pikisauma — ovat parhaana vakuutena hiihtokengän pätevyydestä.

Pari Attilan Pikisauma-hiihtokenkiä on mieluisin joululahja tuhansille. »Lahjoittakaa» ne itsellennekin!

ATTILA

Werner Söderström Osakeyhtiön syväpainossa Porvoossa 1934.